

**A Szerbiai Református Keresztyén Egyház
Szabályrendeletei**

SZABÁLYRENDELET

a Szerbiai Református Keresztyén Egyház hatóságainak hatásköréből

Az egyházközségek státusa

1.§ Az egyházközségek a Szerbiai Református Keresztyén Egyház – Országos Egyház szerves és elidegeníthetetlen részei s belülről semmi módon nem válhatnak ki.

Az egyházközség kormányzó szerve

2.§ *Az egyházközség kormányzó szervei a következők:*

- a) az egyházközségi közgyűlés
- b) a presbitérium
- c) a diakonátus
- d) a presbitérium elnöksége

Az egyházközségi közgyűlés hatásköre

3. § Az egyházközségi közgyűlés hatásköre:

Az egyházközségi közgyűlés tárgyalja a presbitériumnak és diakonátusnak az egyházközség életéről szóló jelentését és javaslatait, továbbá az egyházközség kezelése és felügyelete alatt álló alapítványok zárszámadását és ezekre nézve határozatokat hoz. Amennyiben ezek az egyházi vagyon szerzésére, elidegenítésére, megterhelésére, egyházközségi kölcsönök felvételére, egyházi épületek emelésére, lelkészi, vallásitanítói, lévitai és kántori állások szervezésére és ezek illetményeinek megállapítására, továbbá az egyházközség zárszámadására és költségvetésére, valamint az egyházi járulékok kulcsára vonatkoznak, határozatait jóváhagyásra a zsinathoz felterjeszti. Véglegesen határoz az Alkotmány 35. §-ában említett szavazati jog felett.

Megalkotja és kiegészíti az egyházközségi szabályrendeleteket. Szükség szerint megszervezi és megszünteti az Alkotmány 31. §-ában jelzett tisztviselők és alkalmazottak állásait és azok fizetését, engedélyezi az egyházi költségvetésben elő nem irányzott és annak keretén belül vissza nem fizethető rendkívüli kölcsönöket.

A presbitérium hatásköre

4. § A presbitérium végzi az egyházközségnek mindazon ügyeit, melyek a diakonátusnak, egyházközségi elnökségnek és az egyházközségi közgyűlésnek hatáskörébe utalva nincsenek. A presbitérium min. létszáma a gyülekezetekben 7, lelkészen és gondnokon kívül, szorványokban 2 és 24-nél nem lehet több.

5. § A presbitérium hatáskörébe az egyházközség lelki, szellemi és erkölcsi életének és anyagi ügyeinek gondozása, ellenőrzése, kormányzása tartozik és a fegyelmezés. Általában eljár a törvényben hatáskörébe utalt minden ügyben.

I. A lelki, szellemi és erkölcsi élet gondozása körül a presbitériumnak következő feladatai vannak:

- a) felügyel a tan tisztaságára,
- b) felügyel az istentiszteleti rendtartás betartására,
- c) ha nincs lelkész, gondoskodik az istentisztelet megtartásáról,
- d) gondoskodik az egyházi ünnepek megtartásáról,
- e) gondoskodik az egyházközségben az Ige missziói hirdetéséről,

- f) gondoskodik a diakonátus zavartalan működéséről,
- g) rendszeresíti az egyházközségben a keresztyén iratterjesztést,
- h) végzi a hívek meglátogatását,
- i) inti az egyháztagokat a keresztyéni és egyházi kötelességek teljesítésére,
- j) nyilvántartja és gondozza a vegyes házasságban élő híveket,
- k) határoz a lelkész javaslatára azok befogadására és konfirmálására, akik más vallásról a református vallásra áttérni óhajtanak,
- l) alkalmas tanáccsal arra törekszik, hogy megtartsa azokat, akik református vallásról más vallásra akarnak áttérni,
- m) gyakorolja az egyházközség nevében az egyházfegyelmet és dönt az egyházból való kizárás felett,
- n) ápolja az egyházközség tagjaiban az összetartozandóság, az egyházközségi és a református öntudat érzését,
- o) ápolja az összetartozandóság érzését az országos református egyházzal,
- p) ápolja a külföldi testvéregyházakkal az összetartozást és a külmisszió iránti érzést az országos egyház útján.
- r) munkájáról, észrevételeiről, az egyházban történekről a Zsinat Elnökségét három havonként írásban tájékoztatni.

A presbitérium határozatait a lelkész nem vétőzhatja meg mivel ilyen joggal nem rendelkezik.

II. Az egyházközség gazdasági, anyagi ügyeinek intézése körül a presbitérium hatásköre a következő:

- s) az egyházközségi vagyon kezelése. Leltárilag nyilvántartja, jövedelmezteti, kezeli, karban tartja az egyházközség összes ingó és ingatlan javait, földjeit, épületeit és vezeti pénzügyeit,
- t) az egyházfenntartási járulék beszedéséről gondoskodik s ennek legalacsonyabb mértékét megszabja nem korlátozván az egyházközség fenntartásához nagyobb összeg befizetésének határát,
- ty) olyan kölcsön felvétele, mely a költségvetés keretein belül visszafizethető.

III. Végül a presbitérium:

- u) végrehajtja a felsőbb egyházi hatóságok rendeleteit és az egyházközség i közgyűlés határozatait,
- v) titkos szavazással megválasztja az egyházközség, az egyházmegye és az országos egyház tisztviselőit,
- z) gyakorolja mindazon jogokat és kötelességeket, amelyeket az Alkotmány és e szabályrendelet az egyházközségi közgyűlés és a diakonátus vagy egyes tisztviselők hatáskörébe nem utalt,
- x) működéséről évenként jelentést tesz az évi rendes közgyűlésnek.

6. § Az egyes presbiter általános kötelességei a következők:

- a) az Alkotmány 29. §-ában körvonalazott egyháztagsági kötelességek teljesítésében járjon elől jó példával,
- b) a presbitériumnak e Szabályrendelet 5. §-ában előírt hatáskörében lelkiismeretesen eljárjon,
- c) a presbitérium részéről reá bízott megbízásokat elvégezze,
- d) a presbitérium gyűlésein mindig vegyen részt. Azokról csak elháríthatatlanul súlyos ok miatt maradjon el.

Azt a presbitert, aki a presbitériumnak három egymásután következő gyűlésén nem jelenik meg és elmaradását elfogadható módon nem igazolja, presbiteri tisztségéről lemondottnak kell tekinteni és helyét pót presbiter behívásával kell betölteni.

A diakonátus hatásköre

7. § A diakonátus hatásköre a következő:

- a) közel hozza és megszervezi az egyházközség különböző rétegeit a szeretet szolgálatában,
- b) gondoskodik arról, hogy a munkaképtelen, tehetetlen szegények, betegek és árvák szükségét ne szenvedjenek,
- c) összegyűjti az egyháztagek e célra adott önkéntes adományait
- d) az összegyűlt javakat a szűkölködők segítségére fordítja.

Az egyházközségi elnökség hatásköre

8. § Az egyházközség, a presbitérium és az egyházközségi közgyűlés elnöksége: a lelkész, illetve, ahol több lelkész van a szolgálatára nézve legidősebb lelkész és az egyházközségi főgondnok. Ők az egyházközség jogi képviselői.

Az egyházközségi elnökség hatásköre a következő:

Általában:

Az egyházközség vezetése, annak az egyházi és világi hatóságok előtt való képviselete.

Közelebbről:

- a) presbitériumot és az egyházközségi közgyűlést összehívja,
- b) a közgyűlést vezeti,
- c) az egyházi kintlévőségek beszédese felől intézkedik,
- d) felügyel a pénztár kezelésére és az egyházközség alkalmazottaira,
- e) aláírja a presbitérium és az egyházközségi közgyűlés határozatait, az egyházközség nevében kiadott bizonyítványokat, szavazati leveleket elkészíti és továbbítja a felterjesztéseket,
- f) az egyházközségi pénztárt időnként, legalább azonban évnegyedenként egyszer megvizsgálja a presbitérium által kinevezett pénztárelenőrző bizottság által, a naplót ilyenkor vizsgálati záradékkal látja el,
- g) utalványoz a költségvetés változó tételeire az előirányzat erejéig és öröködi a költségvetés megtartása felett,
- h) felügyel az egyházközség összes ingó és ingatlan javaira, azok értékeinek fenntartására, jövedelmeinek biztosítására, a számadások pontos, időbeni elkészítésére és megvizsgálására.

Az egyházmegye kormányzó szervei

9. § Az egyházmegye kormányzó szervei:

- a) az egyházmegyei közgyűlés,
- b) az egyházmegyei elnökség

Az egyházmegyei közgyűlés hatásköre

10. § Az egyházmegyei közgyűlés tárgyalja az egyházmegyei szomszédságokat és egyházközségeket érintő missziói és igazgatási ügyeket 2/3 többséggel, nevezetesen:

- a) a zsinat által hozzá intézett felhívások, utasítások és rendeletek végrehajtását,
- b) a szomszédságok szervezését és ezek előterjesztéseit,
- c) az egyházlátogatásokról beterjesztett jelentéseket és statisztikai adatokat,
- d) az egyházközségek szellemi, valláserkölcsei ügyeit előmozdító javaslatokat, az egyházközségek anyagi helyzetének javítását, rendezését célzó előterjesztéseket és állásfoglalásával a zsinat munkáját készíti elő,
- e) az egyházmegye területén levő diakonátusok jelentését,
- f) javaslatot tesz a zsinatnak önálló egyházközségek szervezésére, egyházközségek társítására, vagy megszüntetésére nézve, valamint a fenti esetekben a vagyon, jövedelem hova fordítása felől,
- g) előterjesztést tesz a missziói pontok és szórványok gondozása, a szórványok nyilvántartása és egyházközségekhez való beosztása iránti intézkedésre,
- h) egyéb jelentések, indítványok, kérvények, fellebbezések tárgyában állást foglal és javaslatot tesz a zsinatnak,
- i) a presbitérium feloszlására és új választás elrendelésére előterjesztést tesz,
- j) egyházmegyei szabályrendeleteket megalkotja, az egyházközségi szabályrendeleteket tárgyalja és mindkettőt jóváhagyására javaslatot tesz a zsinatnak,
- k) az egyházmegye javára tett ajándékozást, örökséget és hagyományt átveszi.

Az egyházmegyei elnökség hatásköre

11. § Az egyházmegye elnöksége az esperes és az egyházmegyei gondnok hatásköre a következő:

- a) összehívja és vezeti az egyházmegyei közgyűlést és a szomszédságok összejöveteleit,
- b) életre hívja a zsinat végzéseit az egyházmegyében és a szomszédságokban,
- c) felügyel az egyházmegye és az egyházközségek tisztviselőire,
- d) gondoskodik arról, hogy az egyházközségekben az Ige hirdettessék és az egyház hitelvei hűségesen megtartassanak és a szolgálatok rendszeresen végeztessenek,
- e) általában az egyházmegye ügyeit egyetértően intézi,
- f) javaslatot tesz a zsinatnak egyes egyházközségek teljes jogúságának elismerésére vagy megszüntetésére.

Az országos egyház kormányzó szervei

12. § Az országos egyház hatáskörébe tartozó ügyeket intézik:

- a) a zsinat,
- b) a zsinati tanács,
- c) a zsinat elnöksége.

A zsinat hatásköre

13. § A zsinat hatáskörébe tartozik:

- a) az Alkotmány alkotása és változtatása,
- b) az egyház tanainak megvizsgálása és megállapítása (ius reformandi),
- c) örködik az evangéliumi tan tisztasága felett, hogy az az egyházközség ekleziájában, az egyházi szónokokon és a gyermekek között híven, egyházunk hitelvei szerint és szellemében hirdettessék és taníttassék,
- d) gondoskodik a valláserkölcsei élet ápolásáról, netán mutatkozó visszaélések és hiányok megszüntetéséről,
- e) szabályrendeleteket alkot, életbeléptet és változtat,
- f) gondoskodik az egyházi munkások képzéséről, intézkedik a rendes lelkészek feleltetéséről, általában az egyházi munkások ügyeinek rendezéséről,
- g) intézkedik az egyházmegyei és országos egyházi tisztviselőknek a presbitériumok által való választása iránt, és megállapítja, hogy mely egyházközség presbitériumának van szavazati joga és zsinati tagságra való jogosultsága,
- h) felügyel az egyház önkormányzati testületeire,
- i) tárgyalja a püspök évi jelentését,
- j) gondoskodik a szegény gyülekezetek segítésétől,
- k) felügyel az országos egyház szeretetintézményeire és szeretetmunkáira és intézkedik az elhagyott árvák és szegények segítésétől,
- l) gondoskodik az országos egyház birtokában vagy felügyelete alatt levő vagyon hű és lelkiismeretes kezeléséről, azok rendeltetés szerinti felhasználásáról és a számadásai évenkénti felülvizsgálásáról,
- m) lelkészek, vallásitanítók, kántorok választását megerősíti, amennyiben a választás ellen törvényes idő alatt panasz nem adatott be, vagy a panasz jogerősen elutasított,
- n) jóváhagyja az egyházmegyei közgyűlésnek az Alkotmány 22. §-ában jelzett határozatait és meghozza az Alkotmány 22. §-ában jelzett végzéseket,
- o) intézkedik a társ vagy missziói egyházközségek és parókiális körök alakulása, vagy változásai ügyében és a szórványok, valamint az országos egyház területén fekvő összes politikai községek végleges egyházi beosztása tárgyában (Alk. 26. §), intézkedik önálló egyházközségek megszűnése esetén az egyházmegyei közgyűlések elterjesztése alapján azok vagyonának hovatfordítása felől,
- p) határoz az egyházközségek vagyona változásának és az egyházi munkások (belhivatalnokok) díjlevelének ügyében, a közteherviselésnek és nagyobb építkezésnek (gyülekezeti terem, templom, tisztviselői lakások) a kérdésében,
- q) dönt a presbitérium feloszlása és újraválasztása ügyében,
- r) határoz a lelkészek hivatalból történt nyugdíjazása, valamint a hivatallal és jelleggel ellentétes pályára lépett lelkészek oklevelének megsemmisítése tárgyában,
- s) intézkedik, esetleg kezdeményező lépést tesz az egyházmegyék meghallgatásával, az egyházmegyék területi beosztása, vagy kikerekítése iránt,
- sz) gondoskodik az egyházmegyék és az országos egyház mindennemű költségeinek fedezéséről,
- t) az ágostai evangélikusokkal egyesült társ egyházközségek és szórványok egymással való közigazgatási és törvénykezési jogviszonyára létrejött egyezségeket jóváhagyja és annak megtartása és végrehajtása felett örködik,

ty) képviseli a Jugoszláviai Református Keresztény Egyházat úgy a vallásfelekezetek, mint az állam irányában minden olyan ügyben, mely az egyházat egyetemlegesen érdekli,

u) határozatait végrehajtja illetve végrehajtásukról gondoskodik,

v) szükség esetén alkalmas módon gondoskodik arról, hogy az egyház jogai csorbát ne szenvedjenek,

x) a szükséges előmunkálatok, javaslatok és tervezetek előállításáról gondoskodik s intézkedik arról, hogy e javaslatok és tervezetek az egyházmegyéken keresztül az egyházközségekhez kellő időben és szükséges példányszámban megküldessenek,

y) vezeti és intézi a misszió ügyeit,

z) az országos egyház munkaképtelen egyházi munkásai (alkalmazottai) segélyezéséről, ezek özvegyeinek és árváinak ellátásáról gondoskodik,

zs) a vallásos nevelést irányítja, arra nézve az általános elveket megállapítja, az egyházmegyei közgyűlések és az egyházi szomszédsgok betérjesztett jelentései nyomán a szükséges intézkedéseket elrendeli,

ü) mint legfelsőbb közigazgatási bíróság, határoz első és utolsó fokon mindazon ügyekben, amelyekre nézve az egyházi bíróságok nem illetékesek.

A zsinati tanács hatásköre

14. § A zsinati tanács a sürgős, fontos egyházi ügyekben egyik zsinati üléstől a másikig terjedő időben határoz, végzéseit a zsinat nevében és képviselőjében hozza meg. Elkészíti a zsinat napirendjét és a zsinat elé határozati javaslatokat terjeszt. Működéséről a zsinatnak jelentést tesz és a zsinatnak felelős. A sürgősség jegyzőkönyvileg megállapítandó.

A zsinati elnökség hatásköre

15. § A zsinati elnökség hatáskörébe tartozik:

Felügyel a tan tisztaságára, az egyházközségekre, egyházi szomszédsgokra és az egyházmegyékre, a lelkészekre, egyházi elöljárókra és alkalmazottakra felvigyáz. Évégéből szükséghez képest kánoni vizsgálatokat tart. A RKE Törvénykezési szabályrendeletének 30 par.d,e,f és g alatt elkövetett fegyelmi vétség vagy mulasztás miatt az elkövetőt felfüggeszti. Az állami és más egyházi hatóságokkal és külföldi testvéregyházakkal a hivatalos érintkezést fenntartja.

A zsinati elnökség az országos egyház jogi képviselője.

A püspök jog- és hatásköre

16. § A püspök jog- és hatásköre a következő:

Általában:

Intézkedik az országos egyházhoz küldött törvényes rendeletek végrehajtása iránt. Az olyan rendeleteket, melyek hitelveinkkel össze nem egyeztethetők, vagy azokkal éppen ellenkezők, kihirdetés előtt a zsinathoz terjeszti. A lelkészekre, segédlelkészekre, általában minden egyházi tisztviselőre, egyházközség re, egyházmegyére, egyházi szomszédsgára az egyházi kormányzás és szolgálat minden irányában kellőleg felvigyáz, ezért szükségeshez képest minden tisztviselőt jelentéstételre hívhat fel.

Különösebb kötelességei:

a) a zsinat összehívása iránt, elnöktársával együtt intézkedik a tanácskozásokat elnöktársával együtt vezeti, az egyházi törvénykezés terén az Alkotmányban megállapított hatáskörben eljár,

b) az országos egyházban minden egyházépítő és missziói munkát irányít,

c) képviseli az országos egyházat az országos egyházi gondnokkal együtt a polgári hatóságok előtt,

- d) minden évben köteles az egyházmegyék egyházközségeit és azok intézményeit az országos egyházi gondnokával, az illető esperes és egyházmegyei gondnok, vagy azok helyetteseinek kíséretében meglátogatni (kánoni vizitáció),
- e) a képesített egyházi munkásokat a szolgálatuk teljesítésére az Alkotmány értelmében felhatalmazza, a hivatalba lépett rendes lelkészekről és állandó vallásitanító lelkészekről a hivatali esküt kiveszi,
- f) felügyel az országos egyház levéltárára és a teológiai szakkönyvtárra, felügyel továbbá az országos egyház közpénztárára és azt időnként a zsinati tanácsból vagy a tanácsbírák közül maga választotta két taggal felülvizsgálja, ellenőrzi és a könyveléssel összehasonlítja,
- g) mindazokkal szemben, akik az országos egyházi bíróság elé, mint fegyelmi hatósága elé tóznak, kisebb fokú rendetlenség és hanyagság esetében, az illetőnek meghallgatásával, de a jogorvoslat kizárásával intést, mint rendbűntetést, elnöktársával egyetértőleg alkalmaz,
- h) szavazás útján betöltendő hivatalokra nézve, úgy az országos, mint egyházmegyei tisztviselők választása ügyében a szavazatok beadása és felbontása iránt intézkedik,
- i) az egyházközségi választásoknál az Alkotmányban és Szabályrendeletben megjelölt hatáskörben intézkedik,
- j) lelkészválasztások, vallásitanítók választása, változása, lelkészek helyettesítése iránt az Alkotmányban és Szabályrendeleteinkben előírt hatáskörben eljár,
- k) a zsinati tanács határozata alapján kinevezi illetve áthelyezi a missziói lelkészeket,
- l) kinevezi a helyettes és segédlelkészeket,
- m) a zsinathoz az egyház állapotáról évenként jelentést tesz és általában intézkedik és eljár az Alkotmányban hatáskörébe utalt ügyekben,
- n) utalványoz a költségvetés tételeire.

Az esperes jog-és hatásköre

17.& Az esperes jog-és hatásköre a következő:

- a) képviseli az egyházmegyét,
- b) intézi, szükség szerint továbbítja a Zsinati tanács felé az egyházmegyében felmerülő, megoldásra váró kérséseket,
- c) felügyeli az egyházközségben dolgozók munkáját,
- d) végrehajtja a felsőbb hatóságok utasításait,
- e) felügyeli az egyházmegye pénzügyi helyzetét,
- f) törzskönyvet vezet az egyházmegyében dolgozókról és erről háromhavonként írásban tájékoztatja a Zsinat Elnökségét ill. a Zsinati tanácsot.

Az országos egyházi gondnok hatásköre

18. § Az országos egyházi gondnok jog- és hatásköre:

- a) a zsinat összehívása iránt elnöktársával együtt intézkedik, a tanácskozásokat elnöktársával együtt vezeti, az egyházi bíráskodás terén az Alkotmányban és Szabályrendeletekben megállapított hatáskörben eljár,
- b) képviseli az országos egyházat a püspökkel együtt a polgári hatóságok előtt,

c) közvetlen felügyeleti tisztelet gyakorol az országos egyház mindennemű intézményére, azok szellemi és anyagi ügyeinek vezetésére,

d) általában az egész országos egyház ügyeit elnöktársával egyetértőleg intézi.

Az országos egyházi jegyző jog- és hatásköre

19. § Az országos egyházi jegyző jog- és hatásköre:

a) az országos egyházi adminisztrációban a részére kiadott ügyek önálló intézése, ezekről jelentéstétel,

b) a gyűléseken a tárgyalás alá bocsátott ügyek előadása, javaslattal való ellátása, a szólni kívánók feljegyzése, szavazatok összeszámlálása,

c) a gyűlések határozatainak feljegyzése és a jegyzőkönyvek vezetése,

d) a hozott és hitelesített határozatoknak és ítéleteknek kiadása.

A missziói előadó hatásköre

20. § A missziói előadó hatásköre a következő:

a) Általában minden belmissziói munka irányítása és a külmiszió iránti érdeklődés ébren tartása a gyülekezetekben,

b) a szórványgondozás anyagi ügyeinek központi vezetése és irányítása, az útiköltségek és munkadíjaknak az útinaplók alapján való felülvizsgálása és azok utalványozására javaslattétel a püspöknek,

c) a szórványmunka központi szellemi irányítása,

d) az országos egyházban egyes munkaágak konferenciáinak szervezése, programjának összeállítása és az előadók felkérésére javaslattétel.

Működéséről, a munkában szerzett tapasztalatairól és észrevételeiről jelentést és javaslatot tesz a zsinatnak.

Az országos egyházi közpénztáros hatásköre

21. § Az országos egyházi közpénztáros hatásköre a következő:

a) Nyilvántart, őriz és kezel mindennemű egyházi vagyont, amely az országos egyház tulajdona,

b) bevételezi az országos egyház vagyoni és egyéb jövedelmeit és teljesíti kiadásait a zsinat mindenkori utasításai és Szabályrendeletei szerint,

c) a kezelése alatt álló vagyon helyzetéről rendszerint évenként, de szükség esetén bármikor jelentést tesz a zsinatnak.

Az országos egyházi számvevő hatásköre

22. § Az országos egyházi számvevő hatásköre a következő:

a) Végzi az országos egyház közpénztárának és mellékpénztárainak könyvelését,

b) elkészíti az országos egyház költségvetését, zárszámadását, mérlegét s ezeket a zsinat elé terjeszti jóváhagyás végett,

c) felülvizsgálja az egyházközségek költségvetéseit, számadásait, leltárait s azokat jóváhagyási szándékkal látja el.

Működéséről a zsinatnak jelentést tesz.

Az országos egyházi ügyész hatásköre

23. § Az országos egyházi ügyész hatásköre a következő:

- a) A zsinaton, zsinati tanácsban és bírósági tárgyalásokon részt vesz, tanácskozási joggal bír és indítványt tehet,
- b) az országos egyházi elnökség megbízása folytán az országos egyházat a bíróságok és közigazgatási hatóságok előtt képviseli,
- c) az egyházi hatóságok felhívására jogi véleményt ad,
- d) a hivatalból megindítandó fegyelmi ügyekben az országos egyházat mint vádhatóság képviseli,
- e) a fegyelmi bíróságok érdemleges határozatai ellen fellebbezéssel élhet,
- f) mindazon teendők ellátása, melyeket a Szabályrendeletek egyébként hatáskörébe utalnak,
- g) mindennemű munkájáról jelentést tesz a zsinatnak.

SZABÁLYRENDELET

a Szerbiai Református Keresztyén Egyház szervezeteinek TANÁCSKOZÁSI RENDJÉRŐL

a). Az egyházközség tanácskozási rendje

1. § Az egyházközségi gyűlések elnöksége: a lelkész, illetve ahol több lelkész van, a szolgálatára nézve legidősebb lelkész és az egyházközségi gondnok. Rendes, vagy helyettes lelkész nélkül gyűlés nem tartható.

A gyűléseket az elnökség hívja össze és az egyházközség et az egyházi és világi hatóságok előtt együttesen képviseli.

2. § A rendes lelkész akadályoztatása esetén, vagy ha lelkészi állás üresedésben van, a gyűlés összehívásáról és vezetéséről az esperes rendelkezik.

3. § Egyházközségi közgyűlés minden évben tartandó. Tárgyalja a presbitériumnak és a diakonátusnak az egyházközség életéről szóló évi jelentését és javaslatait, ezekre nézve határozatot hoz. Amennyiben ezek az egyházi vagy szerzésére, elidegenítésére, megterhelésére, egyházközségi kölcsönök felvételére, egyházi épületek emelésére, lelkészi, vallásitanítói, lévitai, kántori állások szervezésére és ezek illetményeinek megállapítására, továbbá az egyházközség évi zárszámadására, költségvetésére, valamint az egyházi járulék kulcsára vonatkoznak, jóváhagyás végett a zsinathoz terjeszti fel.

4. § és szegényügyi tanács ülés a szükséghez képest, de legalábbis évnegyedenként.

Összehívandó bármely testület gyűlése, ha az összehívást az illető testület tagjainak egynegyede, vagy a felsőbb egyházi hatóság kívánja.

5. § A presbitérium, szegényügyi tanács és a gazdasági bizottság ülésére 24 órával a gyűlés megkezdése előtt az összes tagok a gyűlés helyét, idejét és tárgysorozatát tartalmazó meghívó útján meghívandók. A közgyűlések pedig két vasárnap a szószékről hirdetendők ki, de úgy, hogy a második hirdetés ne a gyűlés napján, hanem legalább egy nappal előbb történjen. A meghívás, illetve kihirdetés a jegyzőkönyvben igazolandó.

6. § A meghívóban fel nem vett ügyek azon a gyűlésen nem tárgyalhatók. Önálló indítványok a közgyűléseken tehetők, de tárgyakban csak egy következő gyűlésen történhetik döntés.

7. § Az egyházközségi közgyűlés határozatképes tekintet nélkül a megjelent tagok számára, ha az 5. §-ban előírt módon törvényesen egybehivatott és az a jegyzőkönyvben is igazoltatott.

8. § A presbitérium, a szegényügyi tanács és gazdasági bizottság határozatképes, ha a tagok negyedrésze jelen van.

9. § A közgyűlésen csak olyan ügyek tárgyalhatók, amelyeket előzőleg a presbitérium tárgyalta és a közgyűlésnek azokra nézve javaslatokat tett.

A közgyűlés e javaslatok elfogadásáról igennel vagy nemmel határoz. El nem fogadás esetén a presbitériumnak visszaadtnak azzal, hogy új javaslatot tegyen.

10. § A gyűlések tagjai közül senki sem vehet részt az olyan ügyek határozathozatalában, amelyek közvetlenül, személyileg, vagy anyagilag érdeklik.

11. § A gyűlést a lelkész — elnök nyitja meg és zárja be. Esetleges szavazásnál a kérdést az az elnök teszi fel, amelyik a tárgyalást vezette. A lelkész a presbitérium határozatit nem vétőzhatja meg mivel ilyen joggal nem rendelkezik.

A szavazás felállással is történhetik; az egyházi közteljesítés megállapításánál, valamint ingatlan szerzésnél, továbbá kölcsön felvételénél, tőkepénz kihelyezésénél, vagy terhes szerződés kötésénél, minden alkalommal név szerinti szavazás rendelhető el, s a szavazók nevei jegyzőkönyvbe veendőek aszerint, hogy igennel vagy nemmel szavaztak.

12. § A szavazást mindenki csak személyesen gyakorolhatja.

13. § Minden ülésről pontos jegyzőkönyv vezetendő, amelyet az elnökség és a jegyző s két kiküldött tag hitelesít. Jegyzőjét minden testület szabadon választja. Jegyzőkönyv vezetésére elkerülhetetlen eset kivételével, az elnökök egyike sem alkalmazható.

Ha jegyzőül az egyházközség olyan tagja választatik meg, aki az illető testületnek nem tagja, annak a testületben csak tanácskozási joga van.

14. § A gyűlések határozatai elleni fellebbezés módját külön Szabályrendelet határozza meg.

b). A zsinat tanácskozási rendje

15. § A zsinat rendszerint és szükséghez képest évenként egyszer tart rendes ülést, melyet az országos egyház elnöksége hív össze, ha pedig akadályozva vannak, vagy helyük nincs betöltve, ugyanezt helyetteseik végzik

16. § A zsinat helyét és idejét az elnökség állapítja meg és pedig lehetőleg akként, hogy a meghívó 20 nappal a közgyűlés napja előtt kiadassék. A meghívóban az elnökséghez addig beérkezett tárgyak mindig felsorolandók. A zsinaton azonban minden olyan ügy tárgyalható, amely 10 nappal a gyűlés ideje előtt beérkezett a püspöki hivatalhoz.

Azok az egyházközségek amelyek rendszeres pénzbeli kötelezettségeiket nem rendezik le 10 nappal a gyűlé ideje előtt szavazati joggal nem rendelkeznek.

17. § A tárgysorozat úgy állítandó össze, hogy előbb az országos egyházat, azután az egyházmegyék et illető ügyek álljanak, azt kövessék az egyes gyülekezetek, majd az egyes személyeket illető ügyek.

18. § A zsinati tárgyakat előadás végett előadóknak, vagy önmagának osztja ki a püspök és legalább 6 nappal a zsinat ülése előtt, hogy az előadó a javaslatot a zsinatra elkészíthesse. Az előadók kötelesek minden közgyűlési ügyet írásban feldolgozni, a tárgy tömör ismertetésének előrebocsátása mellett határozati javaslattal ellátni és a hozott határozatot megszerkeszteni.

19. § A tárgysorozatot a gyűlés termében ki kell függeszteni.

20. § A zsinat énekléssel, bibliaolvasással és imával kezdődik.

21. § Ezt követi a megbízólevelek számbavétele és a megjelent tagok igazolása.

22. § Megalakult a zsinat, ha a teljes jogú (szavazati joggal bíró) egyházközségek kétszeres számának kétharmados többsége van jelen.

23. § A megjelenésre kötelezett tagok elmaradásának igazolása s az indokolatlanul elmaradottak felelősségre vonása a megalakulás után foganatosítandó. Az igazolatlanul elmaradó zsinati tag az elnökség által kirótt fellebbezhetetlen fegyelmi vagy pénzbírsággal sújtható. Az összeg az országos közpénztárba fizetendő be.

24. § Az elnökség a zsinatot megalakultnak jelentvén ki, a tárgyalást megnyitja, s jegyzőkönyv hitelesítőinek kijelölésére hívja fel a zsinatot.

25. § A tárgyalás vezetésében az elnökségnek egyöntetűen kell eljárnia, mivégből szükséges, hogy az egyes ügyek tárgyalását mindig az egyik elnök vezesse, s a kérdést szavazásra is azt tegye fel. Az egyes tárgyalások vezetésénél a rangidősebb, egyenlőség esetén az idősebb elnöknek van elsőbbsége. Kivételt csupán a püspök i jelentés képez, melynek tárgyalását mindig a világi elnöknek kell vezetnie.

26. § A tanácskozás zavartalan menete felett az elnökség örökös, aki a tárgytól eltér vagy nem méltóan viselkedik, attól kétszeri figyelmeztetés után a szót megvonhatja. A zsinat az ilyen tag ellen jegyzőkönyvi megrovást is határozhat. Az elnökség örökös a hallgatóság felett is, mely ha figyelmeztetés után is zavarná a tanácskozás menetét, az elnökség által a zsinat helyétől eltávolítandó.

27. § A zsinat tárgyalásai nyilvánosak. Az elnökség a jelenlevők negyedének kívánságára köteles zárt ülést elrendelni, de ezt saját jogánál fogva is megteheti. Határozat azonban csak nyilvános ülésben hozható. A zsinati tárgyalás bármilyen formában történő felvételezét a jelenlevők negyedének jóváhagyásával lehet elrendelni.

28. § A zsinat megalakulása és az igazolások közben felmerült ügyek elintézése után elsősorban a választásokról felvett jegyzőkönyvek tárgyalatnak, majd a püspök teszi meg évi jelentését, s határozati javaslatokkal ellátva, tanácskozás alá

bocsátja jelentésének azon pontjait, melyek közgyűlési határozatot igényelnek. Ezt követi a hátralék (skontro) tárgyalása, mely után az ügyek a tárgysorozat sorrendje szerint veendő tárgyalás alá. A sorrendtől való eltérésnek csak akkor van helye, ha az elnökség valamely érdekeltnél kérelmére a zsinat azon ügynek soronkívüli tárgyalását megengedi. Sürgősség kérelme felett a zsinat vita nélkül határoz.

29. § A kitűzött tárgy megnevezése után más tárgyhoz szólni, a 32. §-ban foglalt eseteket kivéve, nem lehet.

30. § A tárgyalás alatt levő üggyhöz szólni a zsinat minden alkotó tagjának jogában áll. Ha a felszólalni kívánók többen vannak, ezek az elnökség utasításai folytán neveiket a jegyzőnél feljegyeztetik, mikor is mindenki a feljegyzés sorrendje szerint élhet szólási jogával.

31. § Egy tárgyhoz mindenki egyszer szólhat, másodízben csak akkor, ha arra a zsinat engedélyt ad. Az elnökség és az ügy előadója bármikor szólhat, felvilágosítást adhat, sőt köteles is adni.

32. § Szót kérhet bármikor az is, aki:

a) személyes támadásra akar válaszolni,

b) félremagyarázott szavait kívánja helyreigazítani.

33. § A tárgyalás menetén tett indítványt, ellenindítványt, lényegesebb módosítást írásban is kívánhatja a zsinat. Az indítványozónak mindig jogában áll indítványát visszavonni, ha azonban valaki magáévá teszi, tárgyalása tovább folyik.

34. § Olyan indítványt, mely valamely pénztárt terhelne, vagy amely rendszabályalkotást, eltörlést vagy módosítást céloz, előzetes bizottsági tárgyalás nélkül szavazás alá bocsátani nem lehet. Ezen bizottságot a zsinat küldi ki, s adja meg a javaslattétel határidejére vonatkozó utasítását.

35. § A zsinat a tárgyalás alatt levő ügyet vita közben is bizottsághoz utasíthatja, s annak jelentéséig a végleges határozathozatalt felfüggesztheti. Ha ez az egész tárgynak csak egy részére vonatkozik, s zavarólag nem hat, a tárgy többi része felett a tanácskozás folytatható.

36. § Az előadó és minden indítványtevő jogosítva van zárszóval élni, tehát a tárgyalás berekesztése után, a szavazás előtt, joga van még egyszer szót emelni.

37. § Ha az előadó vagy indítványozók végszavukat elmondták, vagy azzal élni nem kívántak, az elnökség a tárgyalást berekesztettnek nyilvánítván, a kérdést felteszi szavazásra.

A kérdést lehetőleg mindig úgy kell feltenni, hogy arra igennel vagy nemmel lehessen felelni.

Szavazás alá először a bizottság, vagy előadó javaslata bocsáttatik, azután az ennek módosítását célzó indítványok, végül az ellenindítvány és ennek módosításai.

38. § Ha a tárgyalta indítvány vagy javaslat nem fogadtatik el egyhangúlag, a szavazás felállással és **ülve maradással** történik. Ha az eredmény kétséges, ellenpróba tartatik. A jegyző a szavazatokat összeszámolja.

39. § Öt tagnak írásban beadott kívánságára név szerinti szavazás rendelhető el. Név szerinti szavazásnál a tagok a jelenlevők névsora szerint hivatnak fel szavazásra, feljegyeztetvén úgy az igennel, mint nemmel szavazót.

A név szerinti szavazásnál a jegyzőkönyvben kiteendő az igennel és a nemmel szavazók száma. A szavazatok név szerinti jegyzőkönyvezése csak a jelenlevők egynegyed részének a szavazás előtt írásban beadott kérésére történik.

40. § Olyan ügyben, melyben valaki érdekelve van személyére nézve, egyszer felszólalhat, de nem szavazhat.

Az érdekeltség vagy összeférhetetlenség eseteit a zsinat dönti el.

41. § Minden zsinati tag csak egy szavazattal bír, s azt csak személyesen adhatja le. Szavazás közben beszédet tartani, vagy a szavazatot indokolni nem szabad.

42. § Minden kérdés eldöntésénél a jelenlevők többsége határoz. Szavazatok egyenlősége esetén a tárgyalást vezető elnök szavazata dönt. A társelnök rendesen élhet szavazati jogával. Szavazás befejeztével az elnökség az eredményt kihirdeti.

43. § Személyi ügyekben vagy választás esetén, ha a határozat vagy választás egyhangú nem lehet, a döntés szavazólapokkal titkosan ejtendő meg.

Ilyen ügyekben egyenlő szavazatok esetén az elnökség által eszközözendő sorshúzás dönt.

44. § A zsinaton mellőzött javaslat vagy indítvány ugyanazon az ülésen többé meg nem ismételtető.

45. § A zsinat záró imával ér véget.

46. § Az elintézett ügyekben hozott határozatokat mindig az előadónak kell megszerkeszteni, még akkor is, ha az előadói javaslattól eltér a határozat.

47. § A zsinat jegyzőkönyve a zsinatból kiküldendő két tag által napról napra hitelesítettik.

48. § A zsinat által hozott határozatok meghozataluk sorrendjében összegyűjtve, jegyzőkönyvbe foglalandók.

49. § Mindazon határozatok, amelyek egyes egyéni érdekeit érintik, vagy egyházközségeket érdekelnek, az illető érdekeltekkel a püspöki hivatal közli.

50. § A fenti rendelkezések a zsinati tanácskozássra értelemszerűen alkalmazandók.

SZABÁLYRENDELET a Szerbiai Református Keresztyén Egyház lelkészi szolgálat jogi feltételeiről

1. § (1) A lelkészi szolgálat jogi feltétele a megfelelő képzés, szerbiai állampolgárság, állandó vagy ideiglenes tartózkodási engedély, egészségügyi szakorvosi bizonylat, büntetlen előélet, megfelelő erkölcsi magatartás és a szolgálati megbízás (concessa).

(2) A lelkészi képzés két fokozatú képzítő vizsgálathoz kötött: az első (segédlelkészi) és a második (lelkészi) vizsga sikeres letételéhez.

(3) A lelkészképzítő vizsgákat a Zsinat által előírt valamelyik Lelkészképzítő Bizottság előtt kell letenni.

(4) A lelkészi okleveleket az egyház püspöke és a teológiai tanintézet vezetője írják alá.

2. § (1) Segédlelkészi képzést az nyerhet:

a) aki valamely bel-, vagy külföldi református teológiai egyetemen vagy főiskolán oklevelet szerzett és egyidejűleg a Zsinat által előírt valamelyik Lelkészképzítő Bizottság előtt sikeres első lelkészképzítő vizsgát tett.

b) honosítás címén az, aki valamely külföldi református egyházban nyert segédlelkészi szolgálatra jogosító bizonyítványát honosította, a Zsinat valamelyik Lelkészképzítő Bizottságánál,

c) áttérés útján az, aki más keresztyén egyházban szerzett lelkészi képzést és a Jugoszláviai Református Keresztyén Egyházba történt áttérés után különbözeti vizsgát tett a Zsinat által előírt valamelyik Lelkészképzítő Bizottság előtt.

(2) A segédlelkész a sikeres vizsgát követően kibocsátó istentisztelet keretében esküt tesz Jézus Krisztus szolgálatára, és a rábízott segédlelkészi szolgálatok teljesítésére és ezzel felhatalmazást nyer a segédlelkészi szolgálatok végzésére.

(3) A teljes képzés megszerzéséhez szükséges gyakorlati idő az eskü letétele után végzett szolgálatok elkezdésétől számít.

(4) A segédlelkészi feladatok teljesítésére az illetékes püspök által adott felhatalmazás alapján rendkívüli esetben ki lehet rendelni legalább 8 tanulmányi félévet sikeresen elvégzett teológiai hallgatókat is. Teológus hallgató kirendeléséhez előzetesen kérni kell a tanintézet hozzájárulását, amely indokolt esetben visszavonható. A kirendelt hallgató számára egyéni tanulmányi rendet kell megállapítani.

(5) A segédlelkészt (vallásoktató segédlelkészt) a püspök rendeli ki szolgálatra.

3. § (1) Teljes lelkészi képzést szerez az, aki sikeres második lelkészképzítő vizsgát tett.

(2) Második lelkészképzítő vizsgára jelentkezhet az, aki segédlelkészi (első lelkészképzítői) vizsga után segédlelkészi szolgálatban eltöltött legalább egy, legfeljebb három évet. Ez idő alatt szolgálata mellett irányított tanulmányi munkát is köteles végezni.

(3) A lelkészi vizsga letételét indokolt kérelemmel két ízben egy-egy évvel az Zsinati Tanács hozzájárulásával elhalaszthatja. A segédlelkészi (első lelkészképzítő) vizsgát követő öt év után csak a Zsinati Tanács külön engedélyével jelentkezhet vizsgára.

(4) Teljes lelkészi képzést szerezhethet továbbá:

a) honosítással az, aki valamely külföldi református egyházban nyert lelkészi szolgálatra jogosító bizonyítványát honosította, a Zsinat által előírt valamelyik Lelkészképzítő Bizottságánál.

b) áttéréssel az, aki más keresztyén egyházban szerzett lelkészi képzést és a Jugoszláviai Református Keresztyén Egyházba történt áttérés után - három év elteltével - különbözeti vizsgát tett a Zsinat által előírt valamelyik Lelkészképzítő Bizottság előtt.

(5) Aki teljes lelkészi képzést szerzett, az a Zsinati Tanács engedélye alapján köteles a legközelebbi lelkész-

szentelésen megjelenni és a lelkészi esküt letenni. Lelkészi állásra az választható, akit felszenteltek.

4. § (1) Aki lelkészi képesítést szerzett, azonban lelkészi szolgálatra alkalmazva nincs, de a lelkészi képesítését hatályban kívánja tartani, a lakóhelye szerint illetékes egyházmegye közgyűléséhez jogosult a lelkészi képesítés hatályban tartása iránt kérelmet előterjeszteni.

(2) Ezt a kérelmet képesítésének megszerzését - vagy állásának megszűnését követő egy éven belül jogosult előterjeszteni. A lelkészi képesítés hatályban tartása ügyében az egyházmegyei közgyűlés javaslatára az egyházmegyei közgyűlés öt évi időtartamra dönt. A kérelemhez szolgálati bizonyítványt kell csatolni a lelkészi képesítés megszerzésének időpontjától a kérelem benyújtásának időpontjáig végzett tevékenységéről.

(3) Nem lehet hatályban tartani a lelkészi képesítését annak, aki olyan foglalkozást vagy életmódot folytat, amely a lelkészi hivatás gyakorlásával összeegyeztethetetlen.

(4) Akinek lelkészi képesítését hatályban tartják, az illetékes lelkész megbízása szerint köteles tevékenyen részt venni egyházközsége életében.

(5) A lelkészi képesítés hatályban tartására vonatkozó határozatot az egyházmegyei közgyűlés tudomásulvétel végett közli a többi egyházmegye elnökségével és a Zsinati Tanáccsal.

5. § (1) A püspök törzskönyvet vezet mindazokról a lelkészi képesítésű egyháztagokról, akik az egyház valamelyik egyházmegyéjébe be vannak kebelezve.

(2) Az egyházmegye esperese törzskönyvet vezetett mindazokról a lelkészi képesítésű egyháztagokról, akik egyházmegyéjébe be vannak kebelezve.

(3) A lelkészek és lelkészi képesítésű egyháztagok kötelesek törzskönyvi adataikra vonatkozó minden változást annak keletkezésétől számított 15 napon belül az esperesnek bejelenteni és okirattal igazolni.

(4) Törzskönyvi lapot csak hiteles okirat alapján lehet kiállítani 2 példányban, amelyek közül az egyik példányt a püspöki hivatal, a másikat az egyházmegye irattárában kell elhelyezni. Az esperesek kötelesek a törzskönyvi nyilvántartás céljára szolgáló adatokat és azok változásait továbbítani a püspökhöz és nyilvántartani az egyházmegyei törzskönyvben is. **65. §** Önálló lelkészek: a gyülekezeti lelkész, a vallásoktató lelkész, az egyetemi és főiskolai teológiai tanár, a missziói lelkész, az intézeti és a közegyházi szolgálatban levő lelkész. Nevezettek mindazon tisztségekre választhatók, amelyeket az egyházi törvényeink szerint lelkésznek kell betöltenie.

6. § Aki teljes lelkészi képesítést szerzett az gyülekezeti lelkésszé, vallásoktató lelkésszé megválasztható, missziói, intézeti lelkésszé kinevezhető. Helyettes lelkészként és beosztott lelkészként kirendelhető.

7. § (1) Nem önálló lelkész: a helyettes-, a beosztott- és a segédlelkész.

(2) Helyettes lelkész, az akit önálló lelkészi állásban működő lelkész tartós munkaképtelensége, hivatalából történt felfüggesztése, tartós akadályoztatása, a lelképásztori állás megüresedése miatt vagy egyéb okból az illetékes egyházmegye esperese, illetve intézeti lelkész esetében az illetékes egyházkormányzati testület vezetője a lelképásztori feladatokra ideiglenesen kirendel.

(3) Beosztott lelkész az, akit egy egyházközségben a gyülekezeti munka segítése vagy egyéb meghatározott cél érdekében az illetékes püspök kirendel, az illető egyházközség alkalmazásában áll, munkáját a gyülekezeti lelkész irányítása mellett végzi.

(4) Segédlelkész az, akit egy egyházközségben a gyülekezeti munka begyakorlása és segítése, illetve kivételesen egyéb meghatározott cél érdekében az illetékes püspök kirendel. A segédlelkész az egyházközség alkalmazásában áll, munkáját a gyülekezeti lelkész felügyelete és irányítása alatt végzi és e közben felkészül második lelkészképesítő vizsgájára.

8. § (1) A lelkész kötelessége, hogy:

a) szolgálatát a Szentírás és hitvallásaink szellemében, egyházi törvényeink előírása szerint, teljes odaadással végezze és életvitelével is megerősítse,

b) magát a teológiai tudományokban állandóan tovább képezze,

- c) magatartásával és nyilatkozatával ápolja és erősítse az evangélium szerinti tiszta erkölcsöt, az emberszeretetet és a hazaszeretetet, kerülje a viszálykodást és személyes ellentéteket,
- e) tartózkodjék minden olyan tevékenységtől, amely akadályozza a lelkeszi szolgálat végzésében vagy, amely a gyülekezet megosztásához vezethet,
- f) lelkesztársaival éljen testvéri egyetértésben és mindenképpen a békességre törekedjék,
- g) más gyülekezet területén lelkeszi szolgálatot csak az illetékes helyi lelkész hozzájárulásával végezhet,
- h) családi életével is jó példát adjon, hogy mindenki előtt nyilvánvalóvá legyen: ő és az ő háza népe az Úrnak szolgálnak,
- i) tisztelettel és alázatosan viselkedni egyházközségében és minden máa helyen ahol azt vagy az OE képviseli,
- j) kikérni, meghallgatni, szükség esetén elfogadni felettesei (püspök, espres) tanácsát, véleményét és minden lényeges dologról ami az egyházközséggel kapcsolatos őket haladéktalanul tájékoztatni és ha úgy kéri akkor ezt írásban is megtenni,
- k) az egyházi vagyonnal kapcsolatban kötelező az írásban való jelentés amit az egyházközség gondnoka is köteles aláírni,
- l) munknapokon az egyházközségben lenni, elfoglaltság vagy távollét esetében helyettesítésről (lehetőleg gondnok) gondoskodni, a lelkeszi iroda fogadási időpontja 9-13 óra,
- m) szolgálati helyét csak felettesei tudtával és beleegyezésével hagyhatja el és ennek megszegése felfüggesztést von maga után,
- n) egy hónap folyamán három (3) igazolatlan távollét a lelkeszi állás azonnali felfüggesztését ill. elvesztést vonja maga után,
- o) hazai, külföldi állami, világi és egyházi szervekkel, intézményekkel, civil szervezetekkel egyházügyekben a presbitérium tudtával és jóváhagyásával a Püspöki hivatalon keresztül levelezhet (ez vonatkozik az e postára is), bárminemű kérelmét csak a fentti módon továbbíthatja és valósíthatja meg.

(2) Házastársa csak református vagy evangélikus egyháztag lehet.

9. § (1) A gyülekezeti lelkész felelős az egyházközségben végzett minden egyházi szolgálatért, így különösen:

- a) az igehirdetésért és a sákramentumok kiszolgáltatásáért,
- b) a misszióért, evangelizációért a gyülekezet és az egyház egységéért
- c) a pásztori szolgálatért a gyülekezet tagjai körében és az egyházközség diakóniai szolgálatának irányításáért,
- d) a tanítói feladatok végzéséért: vallásoktatás, konfirmáció, valamint a beosztott és segédlelkész részére történő segítségnyújtásért,
- e) az egyházi és állami jogszabályok által meghatározott igazgatási feladatok pontos végzéséért.

(2) A lelkész lelkeszi állása mellett világi állást vagy kereső foglalkozást, vállalkozói tevékenységet a presbitérium hozzájárulásával, az egyházmegye és a Zsinati Tanács engedélyével meghatározott idejű szerződéssel vállalhat, ha ez nem veszélyezteti lelkeszi szolgálatának az ellátását.

10. § (1) Ha a lelkész meghatározott idejű főállású belföldi közszolgálatot, javadalommal járó politikai állást, országgyűlési képviselőséget, polgármesteri tisztséget vagy külszolgálatot vállal, köteles lelkeszi szolgálatának átmeneti szüneteltetését kérni. A lelkeszi állás szüneteltetése a lelkész jogállását nem érinti, csupán szolgálata ellátása alól részben vagy egészben mentesül meghatározott időre.

(2) Gyülekezeti lelkész esetén a kérelmet az illetékes presbitérium tárgyalja. Az e kérést tárgyaló presbitérium gyűlésén az egyházmegye által megbízott lelkeszi és világi küldött elnököl. A presbitérium határozata az egyházmegyei közgyűlés és a Zsinati Tanács jóváhagyásával válik érvényessé.

(3) A szüneteltetés engedélyezhető ha a lelkész helyettesítése biztosítható.

4) Más lelkészi szolgálattelvők esetében az állást fenntartó belső szabályai szerint kell eljárni.

11. § A lelkész egyházi szertartás végzésekor fekete ruhát, fekete palástot és esetenként süveget köteles viselni.

A lelkész külső megjelenésével, viselkedésével és magatartásával köteles a lelkészi hivatás méltóságának megfelelni.

12. § A lelkész köteles állandóan szolgálati helyén lakni, a gyülekezeti lelkész, a beosztott-, illetve segédlelkész részére az egyházközség köteles területén lakást biztosítani.

13. § A lelkészválasztás hatálya a megválasztott egész szolgálatban eltölthető idejére kiterjed.

a nyugdíj korhatár 70 év,

70. életév betöltése után évenkénti orvosi vizsgálat (fizikai és pszichikai) után egy-egy évre meghosszabbítható, legtovább 75 éves korig,

70. életév után lehetőleg segédlelkész segítse a munkában,

a lelkész az életének 70. évét betöltő napon a lelkészi szolgálatát befejezi.

14. & A lelkészválasztás szabályai a püspökre vonatkozólag is érvényesek a következő kiegészítéssel:

kötelező az állam- és ajánlatos egy idegennyelv tökéletes ismerete,

a nyugdíj korhatár püspök esetében 75 év,

erre a tisztségre egy személy leg többször háromszor választható.

15. & Nyugdíjas lelkész eseti lelkészi szolgálatra felkérhető, beosztott, illetve helyettes lelkészi szolgálatra meghatározott idejű megbízással alkalmazható.

16.§ A lelkészek a Szerbiai Református Keresztyén Egyház lelkészi státusába való felvételükkor a református egyház hitvallásait: a Heidelbergi Kátét és a II. Helvét Hitvallást kötelesek aláírni, azzal az ünnepélyes ígérettel, hogy Isten Igéjét szóval és tettel ezen hitvallások értelmében fogják hirdetni.

SZABÁLYRENDELET a Szerbiai Református Keresztyén Egyház tisztviselőinek, elöljáróinak és alkalmazottainak VÁLASZTÁSI rendjéről

a) Általános határozatok

1. § Az országos egyház tisztviselőit, valamint az egyházmegyék tisztviselőit a szavazati joggal bíró presbitériumok választják. A lelkészt és a presbitériumnak választás alá eső tagjait az egyházközségnek szavazati joggal bíró tagjai választják az újraválasztás elve alapján 6 (hat) évre.

2. § Énekvezért, vallástanítót és más egyházi alkalmazottat a presbitérium választ.

Az adminisztrátort, helyettes, beosztott és segédlelkészt valamint a lévitát a püspök rendeli ki. A kirendelt személyek szerbiai állampolgárok vagy tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldiek lehetnek. Kirendeltségük indokoltságát a püspök évenként felülvizsgálja.

A harangozót és egyéb szolgálkat a presbitérium elnöksége fogadja fel és bocsátja el a szolgálatból.

3. § Az egyházközségi közgyűlésen szavazati joguk van mindazoknak a konfirmált férfi és női teljes jogú egyháztagoknak, akik 18. életévüket betöltötték, s a szavazás gyakorlásakor érvényes választói névjegyzékbe fel vannak véve.

4. § A választói névjegyzék az egyházközségnek az a hiteles rendtartási könyve, amelybe az azon évi egyházfenntartói járulékok és adományok be vannak vezetve. A fizetés alkalmával abba a rendtartási könyvbe név szerint bevezetendők mindazon családtagok, akik abban a családban szavazati joggal bírnak: férj, feleség, velük egy háztartásban élő, 18. évet betöltött s konfirmált gyermekeik.

5. § Valamely egyházközség lelkészévé választható olyan református vallású férfiú vagy nő, aki Szerbia területén él vagy állandó tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi, a mi egyházunk vizsgáztató bizottsága képesítette s egyházunk püspöke, vagy ennek helyettese felesketett.

6. § Az egyházunkban szolgáló lelkészeket a püspöki hivatal törzslapokon nyilvántartja.

7. § A püspök a lelkészválasztás végrehajtásával az illető egyházközség egyházmegyéjének esperesét megbízhatja, aki ezen megbízás alapján a választás egész menetét irányítja és levezeti.

b) A lelkészválasztás alkalma és előkészítése

8. § A lelkészválasztás hatálya a megválasztott egész szolgálatban eltölthető idejére kiterjed.

a) a nyugdíj korhatár 70 év,

b) a presbitériumnak a Zsinati Tanácshoz évenként benyújtott kérelmére az a nyugdíjkorhatárt meghosszabbíthatja még 5 (öt) alkalommal,

c) a lelkész az életének 75. évét betöltő napon a lelkészi szolgálatát befejezi.

9. § Lelkészválasztásnak csak rendes lelkészi állomás megüresedésénél vagy újonnan való felállításánál van helye.

Megüresedik a lelkészi állás:

a) más egyházközségbe való távozás esetén;

b) az egyház zsinatához benyújtott s az által elfogadott lemondás esetén;

c) nyugalomba lépés vagy egyházhatósági nyugalmazás által;

d) egyházi bíróság általi elmozdítás, vagy választás megsemmisítése esetén;

e) halálozás által.

10. § Lelkészválasztás történhet csere útján is, ha az illető gyülekezetek lelkészei s presbitériumai közmegegyezéssel kérik, vagy ha a zsinat, vagy egyházi bíróság kimondja, hogy azt az egyházközségek érdekében állónak tartja és úgy a lelkészek, mint a presbitériumok abba beleegyeznek. A csere érvényességéhez a zsinat engedélye szükséges.

11. § A lelkészi állás megüresedését az egyházközség elöljárósága köteles azonnal bejelenteni a püspöknek, aki bármi úton nyert értesülés vételétől számítandó 8 napon belül a hely színére megy, vagy megbízottat küldvén:

a) intézkedik az egyházközség minden vagyonának az előírt leltár szerinti számbavétele, esetleg összeírása, további gondozása és ellenőrzése iránt;

b) elrendeli a lelkészi fizetési hátralékainak beszedését, a nyugalmazott lelkész végkielégítését amelynek összege az utolsó fizetésének a háromszorosa, halálozás esetén az elhunyt lelkész özvegye és árvái kielégítését, vagy követeléseik biztosítását a törvényes kereteken belül; a kegyeleti időre nézve az egyházközséget a törvény megtartására utasítja;

c) a lelkészi teendők ideiglenes ellátása iránt intézkedik;

d) intézkedik a lelkészi díjlevél csonkítatlan fenntartásáról, illetőleg korszerű rendezéséről; evégett az egyházat kellőképpen utasítja s a díjlevelet — netalán szükséges módosítás esetén a törvényszerű megerősítés végett — bekívánja.

12. § Megüresedett vagy újonnan szerzett rendes lelkészi állások: meghívás, pályázat, vagy kinevezés útján töltenek be.

c) Lelkészválasztás meghívás útján

13. § Meghívás útján való lelkészválasztásnak akkor van helye, ha az összes választói joggal bíró egyháztagok kétharmad többsége a 11. §-ban előírt intézkedés megtételétől számított 15 nap alatt a presbitériumhoz intézett (az aláírók életkorát, foglalkozását és lakásuk házzámát is feltüntető) írásbeli beadványban a meghívás útján való lelkészválasztás iránti óhaját kifejezte és a meghívandót vagy megnevezte vagy annak kijelölését a püspökre bízta. Ez utóbbi esetben a püspök által szintén a fenti 15 nap alatt a 23. § előírása szerint próbaszónoklatra meghívható.

A presbitérium a püspöknek az egyházközség óhajáról az írásbeli beadvány beérkezésétől számított 3 nap alatt jelentést tesz.

14. § A püspök a jelentés beérkezése után a meghívandót felszólítja okmányainak s azon nyilatkozatának, hogy az állást megválasztása esetén elfogadja 8 nap alatt leendő betérjesztésére. Ezek beérkezése után elnöktársával együtt megvizsgálja, vajon a meghívandó jelöltnek megvan-e a kellő minősítése, vagy nem zárandó-e ki hivatalból. Ezen intézkedés ellen fellebbezésnek helye nincs.

15. § Az egyházközség vagy a püspök által meghívandóul megnevezett egyén jogosultságának megállapítása után, a zsinati elnökség egy lelkészi és egy világi egyénből álló küldöttséget küld ki az egyházközségbe, akik a presbitériummal együtt a közvetlenül előző egy vasárnapon már a szószékből értesített választók gyülekezetében megjelennek és ezeket felhívják: kívánja-e a gyülekezet a 13. § értelmében megnevezett illetve a püspök által ajánlott jelölt meghívását.

16. § Ha a megjelent jogosult választók a 13. § értelmében megnevezett jelölt meghívása mellett nyilatkoznak, s nincsen közöttük legalább tíz olyan választó, aki a meghívást ellenezné, a megbízottak az illető jelöltet megválasztott lelkésznek jelentik ki.

Ha pedig legalább tíz jogosult választó a meghívást ellenzi, a *választók névjegyzéke alapján* azonnal titkos szavazást rendelnek el, amelyben a jelölt meghívását óhajtók "igen"-nel, az azt ellenzők "nem"-mel szavaznak. *A szavazáshoz az egyházközség pecsétjével ellátott egyforma szavazólapokat kell használni, melyeken a szavazók az "igen" és "nem" szavak közül az egyiket tetszés szerint a szó elé írt keresztrel megjelölik.*

Amennyiben a többség igennel szavazott, a meghívás sikerültnek, ellenkező esetben meghiúsultnak jelentendő ki. Abban az esetben ha a meghívásra jelentkező lelkész választása meghiúsult, azon személyt három esztendeig nem hívhatja meg újra az egyházközség.

17. § A választói joggal bíró egyháztagok a meghívás útján történt lelkészválasztás ellen is fellebbezhetnek a 47. §-ban jelzett idő al. A püspök az engedélyt (concessat) meghívás esetén is csak 15 nap múltán adhatja ki.

18. § Ha a meghívás a 13—16. §-ok értelmében eszközölhető nem volt, püspök a pályázat útján való választás iránt a törvény értelmében azonnal intézkedik.

19. § Meghívás útján a lelkészi állás akkor is betölthető, ha az első választás megsemmisített és a megsemmisítő ítélet másképp nem rendelkezett. Ilyenkor a presbitérium részéről a 13. §-ban kívánt jelentés a megsemmisítő jogerős ítélet kézbesítésétől számított 8 nap alatt teendő meg.

20. & Meghívás útján a lelkészválasztás hatályon kívül helyezhető ha a választói joggal bíró egyháztagok kétharmad többsége ilyen írásbeli beadvánnyal fordul a presbitériumhoz.

d) Pályázat

21. § A pályázat a püspök által az egyházközség nevének és a lelkészi javadalom hivatalos becsősszegének kitételével, a pályázati határidő megjelölésével, az egyházi lapokban legalább egyszer közzéteendő, vagy körlevél által minden lelkésszel közlendő, szükség és lehetőség esetén napilapban is közölhető. A hivatal elfoglalásának határideje a pályázatban minden esetben közzéteendő, valamint az is, hogy az új lelkésznek milyen beruházásokat kell megváltani.

A pályázati határidő a közhírré tételtől számított három hétre tűzessék ki. Viszont a pályázat meghirdetése a 11. §-ban foglalt intézkedések megtörténte után legfeljebb 15 nap alatt közzéteendő.

A pályázók kérvényüket lelkészi oklevelükkel és saját esperesük által a pályázati hirdetés közzététele után láttamozott szolgálati bizonyítvánnyal felszerelve a püspökhöz küldik be. A szolgálati bizonyítvány csak akkor fogadható el, ha igazolva van benne, hogy a pályázó nem áll jogerősen elrendelt fegyelmi vizsgálat vagy választhatóságát felfüggesztő ítélet hatálya alatt.

22. § A püspök a pályázati határidő lejártá után legfeljebb egy hétre a zsinati elnökség által kinevezett egy lelkészi és egy világi megbízottal együtt a pályázati kérvényeket átvizsgálja. Erre a vizsgálatra a választó egyházközség presbitériumának két küldötte szintén meghívandó.

A presbitérium küldötteinek netaláni elmaradása a bizottság működését nem akadályozza meg és nem tartóztatja fel. A bizottság határozatképességéhez azonban a zsinati küldöttek jelenléte okvetlenül szükséges.

23. § A beérkezett pályázatok a bizottság elé terjesztetvén, az okmányok megvizsgálatnak, a kellő jogosultság nélküliek félretételnek, a jogosult pályázók választhatóknak jelentenek ki.

A pályázatból kizárandó az, aki ellen illetékes hatósága előtt jogerősen elrendelt fegyelmi eljárás van folyamatban, vagy aki fegyelmi ítélet hatálya alatt áll.

Azok az okok, amelyeknél fogva egyes pályázatok félretételnek, a jegyzőkönyvbe felveendők.

e) A választás előkészítése pályázat alkalmával

24. § A pályázatok számbavétele után, a legközelebbi vasárnap, istentisztelet végeztével, a választásra bocsátottak névsora a gyülekezetben közhírré tételnek.

A közhírré tétel után a püspök legalább három, legfeljebb öt hétre tűzi ki a választást. A választók a jogosult pályázókat ezek szolgálati helyén saját költségükön meghallgathatják, de csak rendes istentisztelet alkalmával.

Az egyházközség presbitériuma jogosítva van a pályázók közül legfeljebb hármat, de legalább kettőt bemutatkozó szolgálatra meghívni. A meghívandók közül kettőt, illetve egyet az egyházközség közhangulatára támaszkodva a presbitérium, egyet pedig a püspök jelöl ki. A meghívás sorrendjét a püspök állapítja meg. A meghívott és

próbaszónoklatra megjelent pályázó az egyházközségben a kijelölt vasárnapon esperese, vagy a püspök által kijelölt lelképásztor társaságában jelenhetik meg, s az egyházközségből még a szónoklás napján, nappal távozni tartozik. Úgy a meghívott pályázóknak, valamint kísérőjüknek az útiköltségeit az egyházközség megtéríteni tartozik.

25. § A pályázóknak vagy pályázni szándékozókknak (valamint a meghívást elfogadni szándékozókknak) a választó egyházközségben a megüresedés illetőleg a lelkész eltemetése után kivéve, ha a gyülekezet bemutatkozó szolgálatra meghívta őket, megjelenni nem szabad.

26. § Ha a megüresedett egyházközségben mint segéd-, helyettes- vagy beszolgáló lelkész olyan egyén működik, aki oda pályázni kíván, az elhelyezését azonnal kérni köteles.

27. § A választásra kitűzött vasárnap azt megelőző két vasárnapon a szószékből kihirdetetik. A második hirdetésnek a közvetlen megelőző vasárnapon kell megtörténnie.

28. § A választás vezetésére a zsinati elnökség egy világi és egy lelkészi egyént nevez ki, akik a választás megkezdésére kitűzött határidő előtt, a választó egyházközségben megjelenvén a választást foganatosítják.

29. § A választók személyazonosságának ellenőrzésére a presbitérium az egyházgondnok mellé még két presbitert választ és bíz meg a maga részéről, akik megbízó levelüket a választást vezető küldöttségnek bemutatják.

f) A választás

30. § A választás vezetésével megbízott küldöttség, a választásra kitűzött napon és órában a választás színhelyén megjelenve, ott jelen szabályrendelet 29—37. §-ait a választók előtt felolvassa és magyarázza a választás fontosságát velük megérteti; a pályázók illetőleg a jelöltek neveit felolvassa s a választásra a jogosultakat felhívja.

31. § Ha az egyházközség nem akarna választani, s ez elhatározása mellett a küldöttség felvilágosításai és intései után is makacsul megmaradna vagy a választást bármely okon meghiúsulna, az eképpen meghiúsult választásról jegyzőkönyv veendő fel, s azt jelentés mellett a püspökhöz haladéktalanul beküldendő.

Erre a püspök 15 napra új választást rendel el, s ha a gyülekezet ekkor sem választana; a zsinat a pályázók, illetőleg jelöltek közül, titkos szavazással lelkészt rendel.

32. § Ha az egyházközség azon okból nem akar választani, mivel csak egyetlen pályázó van, ez esetben a zsinat kirendelés jogával ne éljen, hanem a lelkészi állás egy évig betöltetlenül álljon, s egy év múlva a pályázat újra kiírandó.

33. § Ha az egyházközség az egyházközség tagjai akár az első, akár a második esetben a választásra késznek nyilatkoznak, a küldöttség mindenekelőtt azt a kérdést intézi a választókhoz: “közfelkiáltással vagy szavazással kívánnak-e választani?”

Ha közfelkiáltással kívánnak választani, háromszor megkérdezi: “nincs-e, aki szavazást kíván?” Ha ilyen tíz egyén nem jelentkezik, a közfelkiáltással megnevezett egyént egyhangúlag megválasztottnak jelentik ki.

Ha tíz választó szavazást kíván, az föltétlenül elrendelendő.

34. § A szavazás titkosan, szavazólapokkal történik. Erre a célra egyenlő nagyságú, alakú és színű, az egyházközség pecsétjével ellátott szavazólapot kell használni, melynek az összes pályázók nevét betűrendben kell tartalmaznia. A szavazók annak a pályázónak a nevét, akire szavazni kívánnak, egy kereszttel jelölik meg.

Választói jogát mindenki csak személyesen gyakorolhatja.

A választást vezető küldöttség elrendeli a szavazást és a szavazatszedést az egyházközség presbitériuma által már e célra kinevezett egyének, a jelöltek részére pedig külön-külön két-két bizalmi férfiú együtt eszközlik.

35. § A szavazás kezdetétől a szavazók folytonosan jelentkezhetnek és beadhatják szavazatukat. Személyazonosságuk a szavazatszedő bizottság helybeli tagjai által, hogy szavazati joggal bíró egyháztagok, a névjegyzék által igazoltatik, amelyben az, hogy szavazatukat beadták, megjelöltetik. Kifogásolt szavazók jogosultsága fölött a zsinati küldöttség dönt.

A szavazás megszakítás nélkül folytatandó. Ha folytonosság megszakadt, s a választók csak időközönként és egyenként jelentkeznek: a választási elnökség egy órai záróidőt tűz ki, amelynek elteltével a szavazás bezáratik, s az azon túl

jelentkező választó szavazásra többé nem bocsáttatik.

36. § Bezárván a szavazást, a leadott szavazatok a helyszínen összeszámláltatnak. Az olyan szavazólapok, amelyek a 34. §-ban foglalt feltételeknek nem felelnek meg, vagy amelyekről kétségtelenül meg nem állapítható, hogy melyik jelöltre voltak szánva, érvényteleneknek nyilvánítatnak és félretétnak.

37. § Ha a jelöltek valamelyike a beadott érvényes szavazatok általános többséget megnyerte, megválasztottnak jelentetik ki.

Ha a szavazatok csak két egyén között oszlottak meg, s azok egyenlő számú szavazatot kaptak: sorshúzás dönti el, hogy melyik legyen az egyházközség lelkésze.

Ha azonban a szavazatok többfelé oszlottak, s általános többséget egyik jelölt sem nyert, a két legtöbb szavazatot kapott jelöltre új szavazás rendelendő el. Ha második helyen egyenlő számú szavazatot nyer egymánál több egyén áll, sorshúzás döntse el, hogy közülük melyik vétessék fel a szűkebb szavazásra.

38. § A második — szűkebb szavazás — azonnal foganatba veendő, s félbeszakítás nélkül folytatandó és befejezendő azon módon, mint az első.

39. § A választás eredménye az azt vezető küldöttség által a helyszínen kihirdettetik, a választási jegyzőkönyv a küldöttség mindegyik tagja, s az egyházközség gondnoka, s a presbitérium két tagja által aláírva, két példányban állítatik ki, a püspöknek további intézkedés, illetőleg a zsinathoz felterjesztés végett haladéktalanul megküldetik.

Ha az egyházközségi gondnok és a presbiterek az aláírást megtagadják, az a választás érvényességét nem érinti.

40. § A lelkészválasztás csak akkor jut érvényre, ha a püspök annak lefolyását, a választási jegyzőkönyv átvizsgálásából a törvénnyel megegyezőnek találván és a választás ellen 15 nap alatt panasz nem adatván be, a megválasztott lelkész meghívására az engedélyt (concessa) kiadja. Ez a jegyzőkönyv a választási jegyzőkönyv egyik példányával és díjlevéllel együtt, kézbesítő ív mellett, a megválasztott lelkészhez haladéktalanul elküldendő és ennek megtörténtéről a választó egyházközség értesítendő.

A püspök az engedély megtagadásáért a zsinat irányában felelős.

41. § A megválasztott lelkész a választás el- vagy el nem fogadása iránt köteles a concessa vételétől számított 15 nap alatt nyilatkozni, ha ezt nem teljesíti, vagy a választást nem fogadja el, a püspök 15 napi határidővel új választást tűz ki.

Az újabb választás az előbbi pályázat alapján és az első választásnál használt választói névjegyzék szerint, egészen azon módon hajtandó végre.

Ha a második esetben megválasztott jelölt sem foglalja el az állást az egész választási eljárás a 13. §-sal újrakezdődik.

A választást el nem fogadó lelkész tartozik indokait haladéktalanul betérjeszteni a püspökhöz, aki azokat a bírósághoz teszi át. Az indokoknak a bíróság által el nem fogadása, vagy az indoklás elmulasztása esetén, az illető lelkész a választás költségeiben elmarasztalendő, s egy évre a választhatóságból kizárandó. A választhatóságtól, teljes kártérítési kötelezettsége megállapítás mellett, egy évre felfüggeszthető az a lelképásztor is, aki a választást elfogadta, de állását a kitézött idő alatt ok nélkül el nem foglalta.

42. § A választást elfogadó lelkész új állomását a pályázati hirdetésben megjelölt határidőben elfoglalni és beköltözni köteles.

43. § Az egyházközség köteles új lelkészét családjával és összes ingóságaival lakóhelyétől ingyen elszállítani, esetleg annak egyezségileg megállapított útiköltségét előre megküldeni.

44. § Ha a megválasztott lelkész az általa elfogadott állásban két évet még nem töltött el, s már más egyházközségbe megy lelkészül, vagy más állást foglal el, megválasztásának és előbbi odaszállításának igazolt költségeit teljes összegükben, kétség vagy vonakodás esetén a közigazgatási bíróság által megállapított összegben, köteles megtéríteni.

45. § A lelkészi javadalomhoz tartozó ingatlanokon történő beruházásokra vonatkozólag fennálló intézkedéseknek magát minden új lelkész feltétlenül alávetni, s azoknak eleget tenni köteles.

46. § A lelkészválasztást vezető küldöttség úti- és ellátási költségeit a választó egyházközség viseli.

g) Szabályellenes választások

47. § Ha a választási jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a választás törvényellenesen folyt le, s oly lényeges hibák vagy mulasztások követték el, amelyek a választást feltétlenül érvénytelenné teszik, jelesen:

- ha a választásra kitűzött nap, ezt megelőzőleg az előírt módon ki nem hirdettetett;
- ha tíz jelentkező kifejezett kívánata ellenére a titkos szavazás el nem rendeltetett vagy végre nem hajtott;
- ha a választás nem az érvényes választói névjegyzék alapján fogatosított;
- ha a szavazás nem titkosan, hanem nyilvánosan történt;
- ha az egyórai záróidő meg nem tartatott.

Ez esetekben a püspök elnöktársával egyetértőleg, a választást hivatalból megsemmisíti, s egészen új választást rendel el, s annak határidejét 15—21 napi időközben kitűzi. Ezen megsemmisítő végzés ellen jogorvoslatnak helye nincsen.

Ez új választás az előbbi pályázat és szavazó névjegyzék alapján és ugyanolyan módon, de a 29—39. § megtartásával hajtható végre.

48. § A lelkési állás betöltése tárgyában a meghívás, vagy választás eredményének kihirdetésétől számított 15 napon belül panaszt emelhetnek:

- a) a választó egyházközség szavazásra jogosult összes választóinak legalább 10 százaléka;
- b) a választói gyülekezet presbitériuma;
- c) a zsinati elnökség felhívására az országos egyházi ügyész;
- d) a választás vezetésére kiküldött megbízottak;
- e) a pályázók.

A panasz a zsinati tanácshoz intézendő és a Püspöki hivatalnál nyújtandó be.

Ha a választás ellen indokolt panasz adatik be, a püspök a meghívásra az engedély kiadását felfüggeszti, s a panaszt először az illető egyházközség presbitériumának küldi ki nyilatkozás végett.

49. § A vizsgálat elrendelésére és fogatosítására az egyházi bíráskodásról szóló Szabályrendelet megfelelő szakaszai irányadók.

50. § A választás, mint érvénytelen, megsemmisítendő:

- a) ha a választási eljárás során a 46. §-ban felsorolt, vagy más olyan szabálytalanságok követték el, amelyek annak eredményére befolyást gyakorolhattak;
- b) ha a pályázatból egyesek törvénytelenül kizárattak, vagy a megválasztott lelkésznek törvényszerű minősítése nem volt;
- c) ha a meghívott, illetőleg megválasztott lelkész a 23. §-ban körvonalazott eseten kívül a választó gyülekezetben megjelent, vagy bemutatkozó szolgálata idején a választókkal érintkezett, vagy a választási eljárás tartama alatt szolgálati helyén kívül másutt lelkési szolgálatot teljesített vagy egyéb előadást tartott;
- d) ha a megválasztott lelkész magamagát ajánlgatta a megválasztó gyülekezetnek;
- e) ha a megválasztott lelkész maga mellett korteskedett, vesztegetett, szavazatokat vásárolt, szóval, írásban, vagy megbízottja által a törvénnyel ellenkező, vagy a tisztességgel ellenkező ígéreteket tett, fizetésleengedést ajánlott;
- f) ha a megválasztott lelkész tudtával és beleegyezésével mások bárminemű tiltott eszközök felhasználásával, etetéssel, itatással, pénzzel vagy pénzértékű ígérekkel, vagy fenyegetés által való elijesztéssel odaműködtek, hogy a választók

őreá szavazzanak;

g) ha a megválasztott lelkész tudta és beleegyezése nélkül mások, akár rendes, helyettes vagy segédlelkészek, s egyéb behivatalnokok, akár választók, vagy nem választók, akár református vallású vagy más hitfelekezethez tartozó egyének, bárminemű tiltott eszközökkel, pl. etetéssel, itatással, pénzzel vagy más anyagi haszon kilátásba helyezésével, vagy fenyegetés által való elijesztéssel olyan lényeges befolyást gyakoroltak az illető lelkész megválasztására, hogy az e címen kifogásolható szavazatok leszámítása után a megválasztott lelkész szavazattöbbsége kétségtelenül meg nem állapítható;

h) ha a választók a megválasztott lelkész érdekében a szavazatukat áruba bocsátották, s ez a választás eredményére lényeges befolyással volt.

51. § Akinek hibájából vagy mulasztásából a választást meg kellett semmisíteni, azt úgy a választási, mint a bírósági eljárás összes költségeiben el kell marasztalni. Ha többek hibája vagy mulasztása állapították meg, a bíróság ezek között a költségeket hibájuk vagy mulasztásuk mértéke szerint megoszthatja, de a nagyobb fokban hibásnak talált egyént az összes költségekben elmarasztalhatja.

Ha a bíróság a panaszt alaptalannak találja, a bírósági eljárás költségeiben a panaszosokat kell elmarasztalni.

Ha a bíróság a panaszt részben helytállónak találja, de a választást nem semmisíti meg, a bírósági költségeket megoszthatja a panaszosok és azok között, akiknek hibája vagy mulasztása megállapított.

h) Megtorló intézkedések

52. § Azt a lelkészt, tekintet nélkül arra, hogy megválasztott-e vagy nem, aki:

a) a 50. § c) pontjában találtatott hibásnak, a választási eljárás további részéből ki kell zárni és választhatósági jogától 1 évre felfüggeszteni;

b) aki a 50. § d) pontjában találtatott hibásnak, a választási eljárás további részéből ki kell zárni és választhatósági jogától 2 évre felfüggeszteni;

c) aki a 50. § e) pontjában találtatott vétkesnek, a választási eljárás további részéből ki kell zárni, a Zsinati Tanács által megszabott dinár összegig terjedő pénzbírsággal sújtani, választhatósági jogától 10 évre felfüggeszteni, s ezen felül ellene a szabályszerű fegyelmi eljárást kell indítani;

d) aki a 50. § f) pontjában találtatott vétkesnek, a választási eljárás további részéből ki kell zárni, a Zsinati Tanács által megszabott dinár összegig terjedő pénzbírsággal sújtani, választhatósági jogától 5 évre felfüggeszteni és ellene szabályszerű fegyelmi eljárást kell indítani.

53. § Ha a meghívást, illetőleg a szavazást azért kellett megsemmisíteni, mert az eljárás vezetésével megbízott küldöttség nem azt jelentette ki meghívottnak, illetőleg megválasztottnak, kit törvény szerint kellett volna jelentenie: a választási eljárás összes költségeiben a küldöttséget kell elmarasztalni és ellene a szabályszerű fegyelmi eljárást megindítani.

54. § Azokat a választókat, akiket a 50. § f) és g) pontjaiba ütköző cselekmények miatt a bíróság hibásnak talált: pénzbírsággal kell sújtani és ezen felül választói joguktól és egyházi hivatalviselési képességüktől 1—5 évre meg kell fosztani.

Azokat a választókat, akik a 50. § h) pontja szerint szavazatukat áruba bocsátották: pénzbírsággal kell sújtani, ezenfelül választói joguktól 5 évre meg kell fosztani és ugyanennyi időtartamra mindenféle egyházi tisztség viselésétől el kell tiltani.

55. § A büntetéspénzek az országos egyházi közpénztárba fizetendők be, s azok hova fordításáról a zsinat rendelkezik.

56. § A választási eljárás, valamint a választók és a megválasztott ellen fellépő, de állításukat igazolni nem képes panaszolókat az általuk okozott költségekben el kell marasztalni.

Ha pedig a bírósági eljárás folyamán az tűnnék ki, hogy a panaszlók a hatóság félrevezetése céljából nyilvánvalóan alaptalan vádakot emeltek, az alaptalanul vádaskodók választási joguknak és egyházi hivatalviselési képességüknek 3—5 év tartalmára való elvesztéssel büntetendők. Ezen kívül ellenük a sértett fél az országos törvények alapján is eljárhat.

57. § Ha a lelkészválasztás elleni panasz elkésve adatott be, mint választás elleni fellebbezés elutasítandó. De ha a panaszban hivatalból üldözendő fegyelmi vétség foglaltatik, az elévülési határidőn belül a fegyelmi eljárás megindítandó.

58. § A panaszosok a vizsgálat és a bírósági eljárás költségeinek fedezésére perelőleg tartoznak a püspök i hivatalnál letenni, melynek összegét mindenkor az elnökség állapítja meg.

i) Lelkészkinevezés

59. § Azon egyházközségekben, melyek a lelkészi állás fenntartására lakáson és házi kerten kívül a fizetésnek legalább felét nem maguk adják, a lelkészt a presbitérium meghallgatásával, s a püspök előterjesztésére a zsinati tanács nevez ki.

60. § A lelkészkinevezés a 11. §-ban előírt intézkedések után történhet meg. Amely egyházközség lemond a választói jogáról vagy a Választói szabályrendelet 31. § foglaltakat kivéve az állás megüresedését egy éven belül nem tölti be, a püspök beosztott vagy helyettes lelkészt nevez ki, melynek a kinevezése annak visszavonásáig érvényes. A kinevezés visszavonását évenként felülvizsgálás tárgyává kell tenni.

j) A segéd- és helyettes lelkészek alkalmazása és elhelyezése

61. § A segéd és helyettes lelkészek a püspök által alkalmaztatnak, kifizetésüket megállapítja, s részükre szolgálati bizonyítványt ad. Minderről a zsinati tanácsnak jelentést tesz.

62. § A segéd-, beosztott- és helyettes lelkész javadalma havonként fizetendő az egyházközség pénztárából. Indokolt esetben a Zsinati Tanács hozhat módosítást annak megváltoztatásáról a közpénztár terhére.

63. § A segéd- vagy helyettes lelkészek utazási költségeit, szolgálatuk helyére utazásuk alkalmával az érdekelt egyházközségek vagy lelkészek fizetik, s az összeg a segéd- és helyettes lelkésznek előre megküldendő.

64. § A fegyelmi vétségeknek az egyházi törvényben felsorolt eseteiben a segéd-, beosztott- és helyettes lelkészek ugyanazon bírói eljárás és illetékesség alá tartoznak, mint a rendes lelkészek s ellenük a fegyelmi büntetések ugyanazon fokozatok szerint alkalmazandók.

k) Kegyeleti idő

65. § Az aktívan szolgáló lelkipásztor özvegyét és kiskorú árváit a lelkipásztor halála napjára következő hónap elsejétől számított hat hónapon át a lakás élvezete megilleti. Amennyiben nem tudnának maguknak lakást szerezni, az országos egyház elhelyezheti egy másik egyházközség üresen álló parókiájába. Az özvegy és a kiskorú árvák az országos egyházi közpénztárból az akkori minimális lelkészi fizetés hat hónapi összegét kapják halálózási segély címén. Az előzőleg szerzett jogok elintézése egyéni elbírálás alá esik. A kegyeleti idő alatt a lelkészi szolgálatok költségei az egyházközséget terhelik.

Amennyiben a lelkipásztor valami nemű nyugdíjba vonul, a szolgálati lakást köteles 1 (egy) hónapon belül átadni a presbitériumnak, amely gondoskodik a lakás legrövidebb időn belüli rendbetételéről az Egyházi épületeinek karbantartásáról, renoválásáról és új egyházi épületek emeléséről szóló szabályrendelet 2. § alapján.

66. § A kegyeleti időre eső javadalom a lelkipásztor özvegyét és árváit abban a gyülekezetben illeti meg, amelyben az elhalálozás idején a lelkipásztor aktív szolgálatban volt.

67. § Nagykorú gyermekek, valamint felmenő vagy oldalági rokonok a kegyeleti idő javadalmában nem részesülhetnek. Az olyan nagykorú gyermek azonban, aki vagyontalan és keresetképtelen, ha az a körülmény az egyházmegyei közgyűlés előtt igazoltatik, az itt szóban forgó szempontból kiskorúnak tekintendő.

Ahol az elhunyt lelkipásztor után sem özvegy, sem pedig kiskorú árva nem maradt, ott a lelkipásztori állást a betöltés után haladéktalanul el kell fogadni. Az időközi teljes fizetést pedig az üresedés tartama alatt teljesített lelkészi szolgálatok díjának levonásával az országos egyházi közpénztárba kell befizetni. Ezen interkaláris jövedelemnek hovatartozásáról a zsinat dönt.

l) Az egyházközség többi tisztviselőinek választása

68. § A választás vagy az évi rendes közgyűléssel kapcsolatban vagy külön választási aktusban történik. Mindkét

esetben a választás idejét és helyét az egyházközség alakulásakor a püspök, különben a presbitérium tűzi ki, egyben a választás vezetésére egy vagy több bizottságot küld ki.

A választás helyét, idejét és a megválasztandó tisztviselők számát, a választás napját megelőzőleg két vasárnap a szószékről kell kihirdetni, de úgy, hogy a második hirdetés ne a gyűlés napján, hanem legalább egy nappal előbb történjék. A meghirdetés jegyzőkönyvileg igazolandó.

69. § A presbitériumnak joga van egy a választást előkészítő gyűlésen a betöltendő tisztségekre 1—3-szor annyi egyháztagot megválasztásra ajánlani, mint amennyi választandó. Fontolja meg a presbitérium a tisztviselők komoly és fontos feladatainak figyelembevételével, hogy az egyháztagok legjobbjait ajánlja. A presbitérium által megválasztásra ajánlottak nevei a választás közhírré tételével egyidejűleg és ugyanazon módon szintén közhírré teendők és a választás előtt megjelent választóknak szintén felolvasandók.

A presbitérium ajánlásához azonban a választó tagok kötve nincsenek, az ajánlás csak irányító jellegű.

70. § A választás szavazólapokkal történik. Szavazati jogát mindenki csak személyesen gyakorolhatja.

Ha a szavazólapon több név van, mint ahány tisztviselő választása elrendeltetett, vagy mint ahányat egy-egy választókör választani jogosult, megválasztottnak azok tekintendők, akik legtöbb szavazatot kaptak.

A választás eredményét viszonylagos szótöbbség dönti el.

A szavazatok egyenlősége esetén afelett, hogy ki tekintessék megválasztottnak, az elnök a szavazás színhelyén azonnal sorshúzással dönt.

71. § A választás, amelynek egy nap alatt be kell végződnie, a reggeli istentisztelet végeztével kezdődik, s szakadatlan folytonosságban délután 4 óráig tart. Népesebb egyházközségekben, ha a szükség úgy kívánja, több bizottság előtt és több helyen is folyhat a szavazás, de mindegyik helyen egy és ugyanazon időben.

72. § A szavazatok összeszámlálása után az eredményről jegyzőkönyv vezetendő, s azt az elnök azonnal kihirdeti, s a presbitéri gyűlés elébe terjeszti.

73. § A választási eljárás vagy valamelyik tisztviselő megválasztása ellen emelt panasz a választástól számított 8 nap alatt a presbitérium lelkész elnökéhez, aki azt a legközelebbi, de 5 nap alatt feltétlenül összehívandó rendkívüli presbitéri ülés elé terjeszti, és a presbitérium esetleges észrevételével együtt 8 nap alatt a püspökhöz eljuttatja, aki a törvényben előírt módon intézkedik.

74. § Az egyházi tisztviselők választásának szabálytalanságára és érvénytelen voltának megállapítására vonatkozóan a 46—50. § értelemszerűen érvényesek.

75. § A választási eljárás vagy valamelyik presbiter megválasztása ellen beadott panasz jogerős elintézéséig a megválasztott azt a tisztséget, amelyre megválasztatott, betölteni jogosult és köteles.

m) Az egyházmegyei és országos egyházi tisztviselők választása

76. § Az egyházmegyei és országos egyházi tisztviselők választása a szavazati joggal bíró egyházközségek presbitériumának feladata. Minden presbitérium köteles a kiírt szavazásban részt venni, a megküldött szavazólapot kitölteni és megadott határidőre beküldeni még akkor is, ha senkire sem kívánja leadni szavazatát.

77. § A szavazatokat a presbitériumok a Püspöki hivatalhoz zárt és lepecsételt borítékban küldik be. A Püspöki hivatal legalább háromtagú bizottsággal bontatja föl és véteti számba a szavazatokat. A szavazatok számbavételénél és az eredmény megállapításánál e Szabályrendelet 37. §-ának előírásai értelemszerűen alkalmazandók.

78. § Amennyiben az egyházmegyei, országos egyházi tisztviselők és a püspök választásánál csak egy jelöltre lehet szavazni (IGEN és NEM szavazási formával) és a jelölt nem kapja meg az egyházközségek presbitériuma által leadható szavazatok 51%-át, a választás sikertelennek minősítendő és az újonnan kiírt választásnál a meg nem választott jelölt egy választási ciklusból kimarad.

A Szerbiai Református Keresztyén Egyház TÖRVÉNYKEZÉSI SZABÁLYRENDELETE

ELSŐ RÉSZ

Az egyház bírói hatalma

1. § Az egyház bírói hatalma kiterjed az összes fegyelmi és mindazoknak az egyházi közigazgatási vitás ügyeknek az elintézésére, amelyeket az egyházi törvények, szabályrendeletek bírói hatáskörbe utalnak. Kiterjed továbbá általában az olyan ügyek elintézésére, amelyek az egyházi önkormányzat és ügyvitel rendjének érdekében bírói oltalmat igényelnek.

2. § A jelen törvény által alkotott alsó és felső bíróságok a részükre meghatározott hatáskörben a jelen törvényekben megszabott eljárási szabályok szerint járnak el, s a hatáskörükbe tartozó ügyekben minden világi hatóság és bíróság felülvizsgálatának kizárásával ítélik meg.

3. § Az egyházi bíróságok a következők:

- 1) Hármásbírói ítélő tanács,
- 2) Zsinati tanács mint bíróság,
- 3) Zsinat — mint rendkívüli bíróság.

MÁSODIK RÉSZ

Az egyházi bíróságok szervezete, hatásköre és az ezekkel kapcsolatos rendelkezések

I. FEJEZET

4. § A hármásbírói tanácsot esetről esetre, egy-egy ügy teljes elintézésére a zsinat, illetve a zsinati tanács, sürgősség esetén a zsinati tanács elnöksége küld ki a tanácsbírók sorából.

A kiküldésnél figyelemmel kell lenni arra, hogy az ítélő tanács tagjai az ügyben teljesen érdektelenek legyenek és hogy a körülményekhez képest lehetőleg megfelelő képzettséggel rendelkezzenek. Legalább egy tagnak lelkésznek kell lennie, esperes és egyházmegyei gondnok esetében kötelezően két lelkésznek.

5. § A kiküldést végző hatóság a kiküldéskor azt is meghatározza, név szerint, hogy ki lesz az ítélőtanács elnöke.

6. § Érvényes határozathozatalhoz kivéve az ezen Szabályrendeletben meghatározott esetekben, valamennyi ítélőtanács tag jelenléte szükséges. Indokolatlanul távolmaradó tanácsstag helyébe új tanácsstag küldendő ki.

Az ítélőtanács tanácsülésben határoz, melyben a tagok egyenlő szavazattal bírnak.

7. § Különösen enyhe fegyelmi esetekben maga az ítélőtanács elnöke az ítélőtanács többi tagjainak meghívása nélkül mint egyes bíró is eljárhat és érdemi tárgyalás alapján végleges bírói határozatot hozhat, mellyel az ügyet eldönti, amennyiben a megejtett vizsgálat alapján az ezen Szabályrendelet 31. § a), b) és c) pontjaiban meghatározott büntetés egyike mutatkozik kiszabandónak.

8. § A hármásbírói ítélőtanács hatáskörébe tartoznak:

a) a 29. §-ban felsorolt egyházi közigazgatási vitás ügyek,

b) az összes egyházmegyei tisztviselők, rendes lelkészek, a missziói s általában közintézeteknél működő lelkészek és állandó vallásitanító lelkészek, segédlelkészek, lévíták, az énekvezérek, az egyházközségi gondnokok, presbiterek, úgyis mint egyháztagok által elkövetett fegyelmi vétségek.

Az állami vagy közintézeteknél működő lelkészeknek csupán egyházi és vallási ténykedéseire terjed ki a hármásbírói ítélőtanács hatásköre.

c) Az egyházközségi fegyelmi tanács által elintézett és megfellebbezett fegyelmi ügyek, valamint azon ügyek, melyek külön fellebbezés nélkül is felterjesztendők.

9. § A hármasbírói ítélőtanács a maga eljárásáról jegyzőkönyvet vezet. A jegyzői tisztet az ítélőtanács tagjainak egyike teljesíti vagy pedig hivatásos gépíró. Nem egyhangú határozat esetén, külön tanácskozási jegyzőkönyv veendő fel, amelyben az ítélőtanács tagjainak szavazata és annak indoklása befoglalandó. A tanácskozási jegyzőkönyv borítékban őrzendő az iratokkal.

II. FEJEZET

Zsinati tanács mint bíróság

10. § A zsinati tanácsot mint bíróságot a zsinati tanács összes tagjai alkotják.

11. § A zsinati tanács mint bíróság a tanácskozásra és határozathozatalra saját kebeléből elnököt választ, aki azonban nem lehet sem a püspök, sem az országos egyház gondnoka. Tanácskozásig a zsinati tanács rendes elnöksége gyakorolja a zsinati tanácsnak mint bíróság elnökségének jogkörét.

12. § Érvényes határozathozatalra a tanács összes tagjai legalább fele részének jelenléte szükséges.

A tárgyalást vezető elnököt a szavazatok egyenlő megoszlása esetén döntő szavazat illeti meg. A jegyzői tisztet a tanács erre kijelölt egyik tagja tölti be.

13. § A zsinati tanács mint bíróság hatáskörébe tartozik:

a) Közigazgatási ügyekben és fegyelmi esetekben a hármas bírói ítélőtanács mint elsőfokú bíróság elnöke és tagjainak a kirendelése.

b) Másodfokon mint fellebbezési bíróság ítél a hármasbírói ítélőtanácsból hozzá fellebbezett fegyelmi és közigazgatási ügyekben.

III. FEJEZET

Zsinat mint rendkívüli bíróság

14. § A zsinatot mint rendkívüli bíróságot a zsinat összes tagjai alkotják.

15. § Amennyiben a zsinat mindkét elnöke közvetlen vagy közvetett érdekeltségénél vagy bármely más oknál fogva kiesik, ez esetre a zsinat mint rendkívüli bírósági eseti elnököt választ magának az ügy teljes elintézésére és befejezésére.

16. § A zsinat mint rendkívüli bíróság üléseit rendszerint a zsinati ülések alkalmával tartja.

Érvényes határozathozatalhoz a zsinat tagjai fele részének jelenléte szükséges.

A tárgyalást vezető elnököt szavazatok egyenlő megoszlása esetén döntő szavazat illeti meg.

A jegyzői tisztet a zsinat egyik erre kijelölt tagja tölti be.

17. § A zsinat mint rendkívüli bíróság hatáskörébe tartozik:

a) Első fokon és végérvényesen ítél a zsinati tanács tagjainak úgyszintén mint egyháztagoknak fegyelmi ügyeiben. Ezen hatáskörét az általa kirendelendő 3-mas bírói tanácsra is ráruházhatja azzal, hogy kötelezően két lelkesz a tagja,

b) Közigazgatási vitás ügyekben és fegyelmi esetekben a hármas bírói ítélőtanács mint elsőfokú bíróság elnökének, valamint tagjainak kirendelése. Ezen jogát különösen akkor gyakorolja, midőn a zsinati tanács tagjainak több mint fele része közvetlen vagy közvetett érdekeltségénél, vagy bármely más oknál fogva kiesik.

c) Az általa kirendelt hármas bírói ítélőtanácsok, mint I. fokú bíróságok ítélete ellen beadott fellebbezések elintézése.

d) Harmadfokon, illetve végső fokon ítélik azokban a fegyelmi ügyekben, melyekben az alsó bíróságok ezen Szabályrendelet 31. §-ának e), f), g), h) és i) pontjaiban meghatározott büntetések valamelyikét alkalmazták, akár egymástól eltérő, akár egybehangzó ítéletekben, s a fellebbezés eme büntetések egyikének alkalmazása vagy alkalmazásának mellőzése miatt történt. Ily büntetéseket alkalmazó ítéletek minden esetben a zsinathoz hivatalból is felterjesztendőek, még fellebbezés elmaradásának esetén is, jóváhagyás végett.

18. § A zsinat mint rendkívüli bíróság határozata végérvényes.

IV. FEJEZET

Jogsegély

19. § Az egyházi hatóságok kötelesek az egyházi bíróságot jogsegélyben részesíteni és a területükön végzendő bírói cselekményeket mindenben előmozdítani.

V. FEJEZET

A bírói hatáskör megállapítása tárgyi összefüggés alapján

20. § Ha egy és ugyanazon fegyelmi ügyben több olyan panaszlott van, aki felett az elsőfokú eljárás a törvény rendelkezésénél fogva más-más bíróságnak hatáskörébe tartozik, ily esetben tárgyi összefüggésnél fogva a magasabb fokú bíróság jár el az olyan panaszlottal szemben is, akik ellen az elsőfokon való eljárás az alsóbbfokú bírósághoz tartozna.

VI. FEJEZET

A bírói illetékesség

21. § Ha ugyanabban a fegyelmi ügyben több olyan tisztviselő, illetőleg alkalmazott panaszlott van, akikre nézve elsőfokon más-más hasonló fokú bíróság lenne hivatott eljárásra, az a bíróság fog eljárni, amelyik a hivatali rangban magasabb, illetve idősebb tisztviselőre (alkalmazottra) nézve bírói illetékességgel, egyenlő feltételek mellett pedig az, amely a másikat megelőzte.

22. § Illetékes bíróságtól senki a törvényben írt kivételektől eltekintve 6. § el nem vonható.

VII. FEJEZET

A bírói eskü

23. § Az egyházi bíróság tagjai, amennyiben egyházi hivatalukból kifolyólag esküt nem tettek volna, kötelesek külön esküt tenni.

Amennyiben a bírói ítélőtanács elnöke sem tett volna előbb esküt, úgy előbb az köteles esküt tenni a bírói tanácsot kirendelő egyházi hatóság lelkészi elnökének kezeihez, míg a tanácsstagok a tanács elnökének kezeihez teszik le az esküt.

Az eskü szövege a következő: “Én..... bíró, esküszöm az élő Istenre, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy örök, igaz Isten, hogy azokban az ügyekben, amelyekben mint bíró eljárrok, az egyházi törvények értelmében, igazságosan és lelkiismeretesen fogok eljárni. Isten engem úgy segítjen.”

VIII. FEJEZET

A képviselő

24. § Egyházi bíróságok előtt mind közigazgatási, mind fegyelmi ügyben — akár magánindítványra, akár hivatalból

indíttatott meg az eljárás — a felek személyesen vagy képviselőik útján járhatnak el.

Képviselő vagy megbízott minden önjogú, református férfi egyháztag lehet.

Az eset körülményeinél fogva a bíróság a feleket képviselő vállalására utasíthatja.

IX. FEJEZET

A bírói érdekeltség és bíróküldés

25. § Mint a bíróság elnöke, mint bíró, előadó vagy jegyző a törvénynél fogva nem járhat el senki olyan ügyben:

a) amelyben saját személyénél fogva érdekelve van,

b) amelyben felesége, volt felesége, egyenes ágbeli rokona vagy sógora, oldalágból való rokona az első unokatestvérig bezárólag érdekelve van,

c) amelyben mint valamely félnek törvényes képviselője, meghatalmazottja közreműködött; továbbá amelyben valamely félnek törvényes képviselőjével, meghatalmazottjával a b) és c) pontban meghatározott viszonyban áll; amelyben mint szakértő közreműködött,

d) olyan határozat felülbírálásában, melynek meghozatalában részt vett. A zsinaton mint bíróságon ezen érdekeltségi eset nem alkalmazandó,

e) az eljárás további folyamán, akire a felek mint tanúra hivatkoztak, ha kihallgatását a bíróság elrendeli.

Az a)–e) pontokban felsorolt eseteket a bíróság akkor is hivatalból tartozik figyelembe venni, ha emiatt a felek kifogást nem tettek.

A felsorolt eseteken kívül is bármely fél kifogást tehet a bíróság egyes tagjai ellen, azon a címen is, hogy az illető bíró az ügyben elfogult, aggályos. Az ilyen kifogást köteles a fél a tényállás előadásával megokolni. Az ekképpen kifogásolt bíró maga is kérheti, hogy az eljárásban való részvételtől mentessék fel.

26. § Ha a bíróság annyi tagja ellen állapíttatik meg érdekeltség, hogy a tanács határozatképes számban meg nem alakítható, vagy ha azt a közérdek kívánja, bíróküldésnek van helye.

A bíróküldés jogát a bírói ítélő tanácsot kirendelő egyházi hatóság gyakorolja. Zsinati tanács mint bíróság esetén pedig a Zsinat mint bíróság, illetve sürgősségi eljárás esetében a zsinat elnöksége kivéve, ha nem érdekeltek, gyakorolja.

27. § A bíróküldés az eljárás megindításával egyidejűleg vagy az eljárás folyama alatt a felek is kérhetik az előbbi szakasz szerint illetékes egyházi hatóságtól.

Az elnökség ezen kérvény folytán, amennyiben a bíróküldés iránti kérelem a bíróság tagjai ellen emelt érdekeltségi kifogásra alapíttatik, az illető bírakat e tárgyban való nyilatkozatuknak 9 nap alatt leendő beadására szólítja fel, amely határidő letelte után — akár érkezik nyilatkozat a kifogásolt bíraktól, akár nem — a bíróküldés tekintetében a rendelkezésre álló adatok alapján saját belátása szerint határoz.

28. § A bíróküldés oly esetben, midőn ez a bíróság tagjainak hivatalából észlelendő érdekeltségén alapszik, az ítélethozatalig a felek kérelme nélkül is bármikor elrendelhető, amely esetben a tárgyalás, illetve az ítélethozatal azonnal felfüggesztendő.

HARMADIK RÉSZ

A bírósági esetek

I. FEJEZET

A közigazgatási bírósági esetek

29. § Közigazgatási bírói eljárás alá tartoznak:

- a) a lelkész, lévita, vallástanító, énekvezér, egyházközségi gondnok, presbiterek és szegényügyi tanácsosok választása ellen beadott panaszok, ezekkel együtt a választói jogosultság tárgyában hozott esperesi határozatok felülvizsgálása,
- b) a megválasztott lelkész részére az esperesi (püspöki) engedély (concessa) megadásának megtagadása tárgyában benyújtott panasz,
- c) egyrészt az anyaegyházközség, másrészt a társ-, leány- vagy fiók-egyházközségek között az egyházi közigazgatás körében felmerült vitás jogok és köteleességek feletti határozás,
- d) újonnan alakuló egyházközségnek más egyházközséggel közösen használt egyházi vagyon megosztására vonatkozó követeléséből származó vitás ügyek,
- e) egyrészt az állásfenntartó önkormányzati testület, másrészt a rendes, helyettes vagy időközi lelkész, a segédlelkész, vallástanító vagy énekvezér közt a díjlevelek magyarázásából és alkalmazásából, általában a hivatali fizetések kiszolgáltatása körében felmerült vitás ügyek,
- f) természetben szolgáltatandó tartozások mértéke és minősége tárgyában a kötelezett állásfenntartó önkormányzati testület és a jogosított egyházi tisztviselők vagy az egyházközség és az egyháztagok közt keletkezett vitás ügyek,
- g) egyházi tisztviselők által hivatali javadalmazásul használt földbirtok gazdasági rendszerét, épületek és tartozékok használati módját, egyházi épületek fenntartási kötelezettségének ki által és mily módon való teljesítését tárgyaló vitás ügyek,
- h) lelkész vagy lelkész özvegye és a lelkészutód, valamint egyházi más hivatali előd vagy utód közt felmerült és a fizetés vagy természetben való szolgáltatások és egyéb javadalmak megosztását tárgyaló vitás ügyek, kérdések,
- i) lelkészek, egyházközségi gondnokok, presbiterek és vagyoni felelősséggel tartozó egyházi tisztviselők felelőségének kimondása, és kártérítésben való marasztalása,
- j) alaptalan vád folytán felfüggesztett és helyettesített egyházi tisztviselőnek elvont fizetésének megtérítésére vonatkozólag az egyház kötelékében álló egyének ellen érvényesítendő követelése,
- k) általában pedig oly fellebbezett ügyek, amelyekben a presbitérium az egyes egyházi tisztviselőknek vagy egyes egyháztagoknak egyházi közigazgatáshoz tartozó konkrét ügyei felett saját hatáskörében határozott, amennyiben az illetékesség külön törvények által az egyházi közigazgatási hatóságok (közgyűlések) részére fenntartva nincs, valamint az az ügy, melyet valamelyik érvényben levő egyházi Szabályrendelet a bíróság hatáskörébe utal.

II. FEJEZET

A fegyelmi esetek

30. § Fegyelmi vétségek:

Egyházi tisztviselőknél vagy alkalmazottaknál a következő pontokban felsorolt cselekményei vagy mulasztásai:

- a) az egyházi törvények vagy Szabályrendeletek által rótt hivatalos köteleességek megszegése vagy tilalmak áthágása,
- b) minden olyan cselekmény vagy mulasztás, amelyből az egyháznak kára származik vagy jogos haszna marad el,

- c) oly cselekmény vagy mulasztás, amely a vallásos érületbe, hithűségbe vagy közerkölcsbe ütközik, az egyházas tekintélyt lealacsonyítja, az álláshoz szükséges bizalmat megingatja, a viselt egyházi hivatali állás méltóságát sérti,
 - d) ellenszegülés és engedetlenség az egyházi felsőbbségek törvényes rendeleteivel, határozataival szemben, vagy ezek ellen való izgatás,
 - e) a vallásnak, az egyházi hatóságoknak azok határozatainak szóval, írásban, nyomtatásban vagy képes ábrázolásban való kigúnyolása,
 - f) visszaélés a hivatali hatalommal,
 - g) állami törvényekbe ütköző büntettek és vétségek elkövetése,
 - h) szabálytalan lelkészválasztásokról szóló paragrafusokban körülírt cselekmények,
 - i) egyházi hatóságok előtt való rágalmazás és hamis vádaskodás,
 - j) segédlelkészek oly eljárása, amellyel az illető lelkész nyugalmát háborgatják, hívei szeretetét tőle elidegenítik, a lelképásztor i álláshoz szükséges bizalmat, tekintélyt aláásni törekszenek.
- Ha ez az illető lelkészi állás elnyerése céljából történt, elkövetője ellen a fegyelmi eljárás az illetékes egyházi bíróság elnöksége által hivatalból megindítandó,
- k) a lelkészek és általában minden egyházi tisztviselő olyan írása vagy tanítása, a nyilvánosság előtt tett olyan nyilatkozata, mely hivatali esküjükkel ellentétben áll,
 - l) lelkészeknek, lévitáknak, vallástanítóknak és énekvezéreknak és általában egyháztagoknak az egyházi szabályrendeletekben megtiltott házasságkötése.

III. FEJEZET

A fegyelmi büntetések

31. § Az egyházi tisztviselők fegyelmi büntetéseai a következők:

- a) intés,
- b) feddés,
- c) felfüggesztés,
- d) pénzbüntetés, amely azonban az egyházi hivatalnok egyhavi fizetésének felét meg nem haladhatja, kivételek a juttatások azok teljes egészében megvonhatók,
- e) magasabb egyházi tisztség viselésére való választhatóság, illetve egyházi alkalmazott — tisztségviselőnél a jobb javadalmazású állásra való választhatóság kizárása 1—10 évig terjedő időre,
- f) a viselt egyházi hivatalból (alkalmaztatásból) azon helyről való elmozdítás éspedig vagy egyharmad vagy fél nyugdíjjal, vagy nyugdíjigény érintetlen hagyásával avagy minden javadalom nélkül,
- g) az egyházi tisztségviseléstől és velejáró esetleges hivatalviseléstől időleges vagy örökös megfosztás,
- h) a választás vagy választhatóság jogától való időleges vagy örökös megfosztás, mely egyben magában foglalja a volt egyházi tisztséggel velejáró esetleges hivatalviseléstől való megfosztást is,
- i) időleges vagy végleges kizárás az egyházból.

— Az a), b), c) és d) pontokban meghatározott büntetések a többiekkel együtt is kiróhatók.

— Az f) és g) pontokban meghatározott büntetések legkevesebb egy évre, a h) pontban megjelölt kizárás pedig legkevesebb két évre róható ki.

— Az ítéletek kisebb vagy nagyobb közzététele felől maga az eljáró bíróság ítéletében határoz. Ilyen határozat nélkül büntetéseket tartalmazó ítéleteket a törvényben és Szabályrendeletekben megjelölt szerveken kívül csak érdekeltekkel lehet közölni.

32. § A 31. § e) pontjában meghatározott büntetés törvényes következménye, hogy a büntetett tisztviselő (alkalmazott) arra a helyre, ahonnan elmozdított, többé meg nem választható.

33. § Különös méltánylást érdemlő körülmények fennforgása esetében a fegyelmi bíróság bármely fokon a büntetés végrehajtását három évnél nem hosszabb időre feltételesen felfüggesztheti, ha ettől az elítélt jövőbeni magaviseletére nézve kedvező hatást vár.

Ha a próbaidő eltelte előtt az elítélt ellen fegyelmi eljárást indítanak a próbaidő alatt elkövetett fegyelmi vétség miatt, és az új eljárás folyamán őt a bíróság fegyelmi vétségben vétkesnek találja, a felfüggesztett büntetést is végre kell hajtani. Ellenkező esetben a felfüggesztett büntetést nem lehet végrehajtani.

34. § Az ezen Szabályrendelet 31. § b),c), e), f) és g) pontjaiban felsorolt fegyelmi büntetéssel sújtott egyháztag büntetését annak kérelmére a zsinati tanács a jövőre nézve határozattal eltörölheti, amennyiben a kérelmező cselekményét, melyért meg lett büntetve, komolyan megbánta, erről az esetleges érdekelteket, az ügyészt és a zsinati tanácsot megfelelő módon értesítette és a körülményekhez képest feltehető, hogy a kérelmező további fegyelmi vétséget nem fog elkövetni. Minden ilyen határozathozatal előtt az ügyész írásbeli véleménye kikérendő.

A kizárásra elítéltet a zsinati tanács ismét visszafoghatja az egyházba, amennyiben a zsinati tanács által megjelölt egyházi hatóságot és esetleges más sértetteket a zsinati tanács által megjelölt módon megkövet. Minden visszafogadó határozathozatal előtt az ügyész írásbeli véleménye kikérendő. A zsinati tanács visszafogadó határozata jóváhagyás végett a legközelebbi zsinatnak bemutatandó.

35. § A hármásbírói ítélőtanács elnöke a hármásbírói ítélőtanácsnak akár első, akár másodfokú fegyelmi hatósága alá tartozó tisztviselővel és alkalmazottal szemben, a zsinati tanács mint bíróság elnöksége pedig a zsinati tanács mint bíróság akár első, akár elsőfokú fegyelmi hatósága alá tartozókkal szemben csekélyebb rendetlenség miatt szóbeli megintést, mint rendbüntetést alkalmazhat. Erről a tényállás rövid megjelölésével jegyzőkönyvet kell készíteni és az ilyen szóbeli megintés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Súlyosabb, de fegyelmi vétség alá nem vonható rendetlenség vagy szabálytalanság esetében az előbb említett elnökségek írásbeli megintést alkalmazhatnak. Az ilyen rendbüntetés ellen fellebbezésnek van helye a kézhezvételtől számított 15 napon belül azon bíróságnál, melynek elnöke a rendbüntetést alkalmazta, mely bíróságnak az ügyben hozandó határozata végérvényes.

IV. FEJEZET

A kényszernyugdíjazás

36. § Azt az egyházi tisztviselőt vagy alkalmazottat, aki testi vagy szellemi fogyatkozás következtében hivatali kötelességeinek teljesítésére képtelenné válik és nyugdíjazása iránt nem folyamodott, az országos egyház elnöksége, akár az egyházközség presbitériumának kérelmére, akár hivatalból való nyugdíjazás iránti kérelmének benyújtására hívja fel.

Ha a felszólított a felhívásnak 30 nap alatt eleget nem tesz, vagy pedig az irányában panasz tárgyává tett szolgálatképtelenség vádját elhárítani nem képes, az elnökség az ügyészt utasítja, hogy a tisztviselő (alkalmazott) nyugdíjazása iránt a fegyelmi bírósághoz indítványt tegyen.

A fegyelmi bíróság az ügyben éspedig, ha lelkésről van szó, mindig az érdekelt egyházközség presbitériumának meghallgatásával a fegyelmi eljárásra nézve előírt szabályok szerint jár el. A nyugdíjazandót szakértőkkel megvizsgálhatja és a nyugdíjazás kérdésében a vizsgálat eredményéhez képest ítéletileg határoz. A fegyelmi bíróság határozata a nyugdíjilletmény mennyiségének megállapítására nem terjed ki.

Az ítélet ellen a fegyelmi eljárásnál megengedett jogorvoslatnak van helye.

Az eljárás költségét, hacsak erre nézve kivételes intézkedésnek nincs helye, az az egyházközség viseli, amelyiknek tisztviselője nyugdíjaztatott.

Magánfél kérelmére nem lehet kényszernyugdíjazási eljárást folyamatba tenni.

NEGYEDIK RÉSZ

A bírói eljárás

I. FEJEZET

Általános szabály

37. § A negyedik részben foglalt szabályok, amennyiben ez a Szabályrendelet külön nem intézkedik, mind fegyelmi, mind közigazgatási bírósági ügyekben alkalmazandók.

II. FEJEZET

Az előkészítő eljárás

38. § Közigazgatási bírósági ügyekben a bírói eljárás vagy az érdekelt felek panaszára, vagy hivatalból tétetik folyamatba.

Panasztételre jogosultak az érdekelt egyházi hatóság, egyházi tisztviselő, ennek jogutódai, az érdekelt egyháztag. A panasztételre lelkipásztor választási ügyben a lelkészválasztási Szabályrendelet, az egyházközség választói által teljesített egyéb választások ügyben az egyházközség választási rendjét körülíró Szabályrendelet erre vonatkozó szabályai állapítják meg a jogosultakat.

A presbitérium vagy az általa alkotott szerv hatáskörébe tartozó választások ellen a választásra jogosított testület tagjainak negyed része, vagy legalább 10 egyházközségi választó élhet panasszal.

Minden választási ügyben megindítandó az eljárás az esperes vagy püspök jelentése vagy az érdekelt egyházi tisztviselő alapján.

A 29. § i) és j) pontjai esetében az érdekelt részről a hozott határozat ellen beadott fellebbezés szolgál alapul a közigazgatási bírósági eljárás megindítására.

39. § A fegyelmi eljárás vagy hivatalból vagy magánpanasz alapján, de mindig a panaszlott és a közvádat képviselő ügyész meghallgatása mellett indítatik meg.

Fegyelmi eljárás céljából beadott magánpanaszban elő kell adni azt is, mi módon igyekezett a panaszos bíróságon kívül magával a panaszlottal a panasz tárgyává tett sérelmet békés úton, keresztyéni módon elintézni.

Ezen körülmények előadása hiányában a bíróság elnöke köteles haladéktalanul felhívni a panaszos figyelmét a III. Mózes 19:17; Máté 18:15-16; Lukács 17:3; és Gal. 6:1-ben olvasható bibliai igékre azzal az atyai tanáccsal, hogy igyekezzen a panaszos sérelmét 15 napnál nem hosszabb határidő alatt a panaszlottal a felsorolt igék szerint elintézni és annak eredményéről a bíróság elnökét értesíteni.

Amennyiben a bíróság elnökének ilyen irányú felhívása bármely oknál fogva eredményre nem vezetne, köteles a bíróság a fenti határidő eredménytelen lejártával a benyújtott panasz alapján az ezen Szabályrendelet további rendelkezései szerint eljárni.

40. § Hivatalból elrendelheti a fegyelmi eljárást:

- a) az egyházközség fegyelmi bírósága alá tartozó esetekben a presbitérium vagy annak elnöksége,
- b) hármásbírói ítélőtanács első- és másodfokú hatósága alá tartozó esetekben a zsinati tanács vagy ennek elnöksége,
- c) a zsinati tanács és zsinat mint bíróság első-, másod- és harmadfokú fegyelmi hatósága alá tartozó esetekben a zsinat vagy annak elnöksége,
- d) az egyházi bíróságok mind a maguk, mind az alattuk álló alsófokú bíróságok illetékessége alá tartozókra nézve; ezek a bíróságok határozhatnak afelett is, hogy a közigazgatási bírósági eljárás rendjén kiderített vétségek fegyelmi eljárás alá vonassanak.

41. § Magánpanasz tételére jogosult minden önképviselőre jogosult egyén, akinek jogos érdekét a panaszolt cselekmény vagy mulasztás sérti.

Megfelelő indokok alapján maga a tisztviselő is kérheti önmaga ellen a fegyelmi eljárás megindítását.

42. § Mind közigazgatási, mind fegyelmi eljárás csak törvényszerű panasz, illetve vád alapján indítható meg és folytatható.

A hivatalból megindított eljárás esetén a vád képviselőjére a bíróság mellé rendelt ügyész van hivatva. A vád képviselőjétől az ügyész csak illetékes egyházi hatóságának utasítására léphet vissza.

Magánpanaszra megindított eljárás esetén a vád képviselőjére a panaszos hivatott. A vád képviselőjét azonban közérdekből az illetékes ügyész az eljárás bármely szakában és fokán átveheti. A magánpanaszos ilyen esetben is részt vehet az eljárásban, a tényállás kiderítése érdekében indítványokat tehet és a bírói határozatok ellen saját nevében jogorvoslással élhet.

Ha az ügyész a vád képviselőjétől visszalépett, erről a bíróság lelkészi elnöke a panaszost értesíti, aki köteles az értesítés kézhezvételétől számított 8 nap alatt bejelenteni, hogy a vád képviselőjét átveszi-e. Ha a visszalépés tárgyalás során történt és a panaszos jelen van, a vád képviselőjének átvételéről azonnal nyilatkozni köteles.

Ha a képviselőt a panaszos átveszi, az eljárás tovább folyik, ha azonban nem veszi át, vagy törvényes határidőn belül annak átvételéről nem nyilatkozik, a bíróság elnöksége az eljárást végzéssel megszünteti.

Az elnökség e végzés ellen egyfokú fellebbezésnek van helye a bírósághoz.

43. § A panasz vagy jelentés a zsinati tanács elnökségéhez adatik be. Az elnökség hivatalból intézkedik az illetékes eseti bírói ítélőtanács kiküldése iránt és a panaszt vagy a jelentést a kiküldött bírói ítélőtanács elnökéhez a kiküldésről szóló határozattal egyidejűleg megküldi.

A kiküldött eseti bírói ítélőtanács elnöke hivatalból vizsgálja meg:

a) hogy az eljárás megindítására vonatkozó indítvány (panasz vagy jelentés) a törvénynek megfelelően tétetett-e meg (38—42. §),

b) hogy a bíróság az illető ügyre nézve hatáskörrel bír-e.

Ugyanó a hiányosan beadott panasz a hiány megjelölésével pótlás végett visszaadhatja.

Ha az elnökség hatáskör vagy illetékesség hiányát látja fennforogni, a hatáskör kérdésében végzéssel határoz, mely végzés ellen egyfokú fellebbezésnek van helye magához a bírósághoz.

44. § Ha a panasz vagy jelentés az előző szakasz alapján vissza nem utasított vagy a hiány pótolgatott és sem a hatáskör, sem az illetékesség ellen aggály nincsen, azt a bíróság elnöke a panaszolttal közli és felhívja, hogy arra, valamint a bíróság hatáskörére és illetékességére 15 nap alatt írásban vagy a bíróság elnökénél élő szóval nyilatkozzék, egybekötve ezen felhívást azzal az atyai tanáccsal, hogy a Máté 5:23-24-ben olvasható igék szerint igyekezzenek fenti határidő alatt a vele szemben támasztott panaszt közvetlenül a panaszossal elintézni.

A panaszlott a hatáskör és illetékesség kérdését csak a nyilatkozatában teheti vita tárgyává.

Az élőszóval előterjesztett nyilatkozatot jegyzőkönyvbe kell venni.

A nyilatkozási határidő a nyilatkozni tartozó fél indokolt kérelmére 15 napra meghosszabbítható.

A nyilatkozási határidő letelte után a bíróság elnöke a panaszt vagy jelentést a nyilatkozat beérkezése esetén ezzel együtt közli a bírósági ügyéssel oly felhívással, hogy 15 nap alatt jelentse be, vajon a közérdek szempontjából a vádat magáévá teszi-e és pedig több panaszpont esetében ezeknek mindegyikére nézve.

45. § Ha az ügyész a vádat magáévá teszi, egyúttal indítványt tesz a vizsgálatra vonatkozólag is. Ilyen indítványt a magánpanaszos is tehet.

46. § A panaszlott fél nyilatkozatában a panaszos ellen netalán emelt viszont panasszal szintén a 43. és 44. §-ban foglalt rendelkezések szerint kell eljárni.

47. § A nyilatkozati határidő letelte után abban az esetben, ha az ügyész közérdek sérelmének hiánya miatt a vádat magáévá nem tette, s ha az ügy érdekében szükségesnek és célravezetőnek látszik, a bíróság elnöke az érdekelt feleket 15 napon belül békéltetésre, illetve egyezkedésre idézheti meg, sőt az egyezség sikerrel biztatása esetén az idézést újabb 15 napon belül ismételheti is.

48. § Az egyezség jegyzőkönyvbe veendő; annak az elnökség által való jóváhagyása esetén az ügy, illetve ha az egyezség csak egyes panaszpontok felett sikerült, az ügy ezen része elintézését nyert.

49. § Az ügyészi indítvány beérkezése után a bíróság elnöksége végzéssel határoz afelett, hogy az eljárás megszüntetendő-e vagy folytatandó.

50. § A megszüntető végzés indokolandó, s a feleken kívül az ügyésszel is közlendő, s az ellen az érdekelt felek valamint az ügyész is a kézhezvételtől számított 15 nap alatt fellebbezhetnek a bírósághoz.

51. § Ha a bíróság elnöksége a panasz tárgyát további eljárásra alkalmasnak tartja, az eljárást, s amennyiben szükségesnek mutatkozik, ezzel egyidejűleg a vizsgálatot elrendeli.

52. § Az eljárásnak hivatalból való megindítása esetén a bíróság elnöksége csak a vizsgálat elrendelésének szükséges volta vagy mellőzésének kérdésében határozhat.

Az ilyen alapon folyamatba tett fegyelmi ügyben az eljáró ügyész köteles gondoskodni arról, hogy a fegyelmi ügy megfelelő fellebbezés útján felterjesztessék ahhoz a fellebbezési bírósághoz, amelynek hatósága (közgyűlése vagy elnöksége) a fegyelmi eljárásnak hivatalból való megindítását elrendelte.

53. § A bíróság elnöksége a vizsgálatot elrendelő végzésben a panasznak azokat a pontjait és azokat a körülményeket, amelyekre a vizsgálat kiterjesztendő, egyenként megjelöli.

54. § Ugyancsak a vizsgálatot elrendelő végzésben intézkedik a bíróság elnöksége a vizsgálati költségek előlegezése tárgyában is.

Ha az eljárás magánfél panaszára indíttatik meg és rendeltetik el, s ha ilyen esetben a vád képviselőjét az ügyész közérdekből át nem veszi, az eljárási és vizsgálati költségeket a panaszos tartozik záros határidő alatt előlegezni.

Az előleg mennyiségét a bíróság elnöksége a panasz körülményeihez és fennforgó egyéb viszonyokhoz képest állapítja meg.

A hivatalból vagy közérdek képviselőjében megindított vagy elrendelt vizsgálat költségeit a zsinati tanács lelkészi elnöke utalványozza előlegképpen.

55. § A magánfél panaszára folyamatba tett ügyben a bíróság elnöke a panaszost a megfelelő előleg befizetésére oly meghagyással szólítja fel, hogy amennyiben azt a kitűzött határidőben le nem teszi, panaszától elállottnak tekintetik.

Ha a magánpanaszos a szükséges összeget letette, az elnök az iratokat a vizsgálat foganatosítása végett munkába veszi, illetve vizsgálati megbízottnak adja ki; ellenkező esetben, amennyiben az eljárás hivatalból való folytatására nincsen ok, az eljárást megszünteti és az eddig netalán felmerült költségeknek viselése tekintetében végzéssel határoz.

Ez ellen az elnöki végzés ellen egyfokú fellebbezésnek van helye a bírósághoz.

56. § Az elrendelt vizsgálatot maga a bírói ítélőtanács elnöke mint vizsgálóbiztos végzi és csak akadályoztatás vagy más különös méltánylást érdemlő okok fennforgása esetén bízta annak teljesítését a bírói ítélőtanács valamelyik tagjára.

57. § Az elnök a vizsgálatot elrendelő és vizsgálóbiztost kirendelő végzésében határidőt szab, amely alatt a vizsgálat befejezendő, és amennyiben azt nem ő teljesíti, annak eredménye hozzá betérjesztendő.

Halasztásnak a kiküldött vizsgálóbiztos külön kérésére csak különös méltánylást érdemlő okból van helye.

58. § A vizsgálat határnapjáról és helyéről a vizsgálóbiztos az ügyészt, a panaszost, a panaszolttal, illetve képviselőiket értesíti, akik ott megjelenhetnek, indítványokat tehetnek, a vizsgálóbiztos kérdéseire a szükséges felvilágosításokat megadni tartoznak.

59. § A vizsgálóbiztos kötelessége az ügy felderítésére szükséges összes adatokat és bizonyítékokat beszerezni, kihallgatja a felek által felhívott és hivatalból kihallgatni kívánt tanúkat, s ha szükségesnek tartja, szakértőket is nevez

ki és hallgat meg, s beszerzi az ügy eldöntésére befolyással lehető egyéb bizonyítékokat és adatokat is.

60. § A tanúkat és szakértőket a vizsgálóbiztos idézi meg.

61. § A szakértők megnevezése előtt ezek kiválasztását illetően a vizsgálóbiztos a feleket meghallgatja.

Szakértőül nem lehet alkalmazni olyan egyént, aki a 25. § értelmében érdekelt vagy elfogult.

A szakértők kiválasztását illető esetleges kifogás felett a vizsgálóbiztos végzéssel határoz. Ez ellen a végzés ellen csak a tárgyalás folyamán lehet panaszt emelni.

A szakértők véleményük előterjesztése előtt esküt tesznek arra, hogy véleményüket függetlenül, elfogulatlanul és legjobb szaktudásuk szerint adják.

A szakértők véleményéről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet ők is aláírnak. Ha a szakértői vélemény megalapozása nagyobb tanulmányozást és megfontolást igényel, kérelmére a vélemény írásba foglalására és beadására záros határidőt adhat a bíróság.

62. § A tanúkat a tényállás felderítésére szolgáló körülményekre és az ügyel kapcsolatban álló tényekre kell kihallgatni.

A tanúkat kihallgatásuk előtt figyelmeztetni kell arra, hogy vallomásukra esküt tenni kötelesek; figyelmeztetni kell őket az eskü vallási jelentőségére és az esetleges hamis eskü büntetőjogi következményére. A figyelmeztetés megtörténtét jegyzőkönyvbe kell venni.

A tanú a vallomástételt megtagadhatja a 25. §-ban jelzett rokonsági és sógorsági kapcsolat esetében, továbbá akkor, ha vallomása következtében ő vagy közvetlen családtagjai becsületbeli vagy vagyoni sérelmet szenvedhetnek.

A tanú rendszerint megeskütendő. Ha azonban az ügyfelek valamelyike ezt kifogásolja, a kifogás felett a vizsgálóbiztosnak végzéssel kell határoznia.

Ha a végzés ellen a felek jogorvoslatot jelentenek be, a tanú megeskütése mellőzhető. E részben aztán a bíróság a tárgyalás folyamán végérvényesen határoz.

A tanúnak vallomása után esküt kell tenni arra, hogy legjobb tudomása, lelkiismerete szerint az igazat mondotta és semmi, az ügyre vonatkozó tény el nem hallgatott.

A tanú vallomását a tanúval alá kell íratni.

Pusztán az egyik vagy másik irányban uralkodó hangulat bizonyítását célzó tömeges aláírók kihallgatását a vizsgálóbiztosnak mellőznie kell.

63. § A vizsgálat lefolyásáról jegyzőkönyv készítendő. Ebben kell előadni a vizsgálati eljárás főbb mozzanatait, a tanúk és szakértők vallomását pedig lehetőleg szó szerint be kell venni a jegyzőkönyvbe és velük aláíratni. A vizsgálóbiztos a vizsgálat befejezésével az erről felvett jegyzőkönyvet a beszerzett összes bizonyítékokkal jelentés mellett, amelyben a költségeket is felszámolja, a bíróság elnökéhez beterjeszti, illetve — amennyiben a vizsgálatot maga az elnök teljesíti — a költségek megállapítása mellett azokat az ügy többi irataihoz becsatolja.

64. § A vizsgálat befejezése után az elnök közli az iratokat az ügyésszel, s az ügyészi indítvány beérkezése után gondoskodik az ügy elbírálásához netalán még szükséges adatok (díjlevelek, adókimutatási adatok, választói névjegyzék, presbiteri határozatok stb.) egyháziilag hitelesített alakban való csatolásáról.

Az előkészítő eljárás végén, amennyiben az ítélőtanács elnöke az ügyet ezen Szabályrendelet 7. §-a alapján mint egyes bíró kívánja érdemi tárgyalás alapján elintézni, ezen határozatról indokolt végzéssel dönt, melyet közölni tartozik a felekkel, az ítélőtanács tagjaival, valamint a zsinati tanács elnökségével. Ezen végzés ellen a felek és a zsinati tanács elnöksége a kézhezvételtől számított 3 napon belül az ítélőtanács elnökéhez benyújtandó kifogással élhetnek. Kifogással megtámadott ilyen végzés hatályát veszti és az ügyben a teljes ítélőtanács jár el.

III. FEJEZET

A tárgyalás

65. § A bíróság elnöke az előkészítő eljárás befejezése után az ügy tárgyalására határnapot tűz ki, és — kivéve azon esetet, amidőn érdemben is mint egyes bíró jár el — az ítélőtanács tagjai közül előadót rendel. Előadónak az elnök saját magát is megjelölheti.

A tárgyalás határnapját akként kell kitűzni, hogy a valószínű kézbesítés és a határnap között elegendő idő maradjon a bizonyítékok beszerzésére és a feleknek a tárgyaláson való megjelenésére. Ez a határidő helyben lakók részére 8 napnál, vidéken lakók részére 15 napnál kevesebb nem lehet.

Ha az ügy előadásával a bíróság valamelyik bírói tagját bízza meg, annak az ügyiratok előzetes tanulmányozás végett kiadandók.

66. § Mielőtt az elnökség a kitűzött tárgyalási vagy ülési határnapra a bíróság tagjait meghívna, a rendelkezésre álló adatok alapján és saját tudomása alapján szorgosan vizsgálja meg, hogy a meghívandó bírák ellen nem merült-e fel a jelen Szabályrendelet 25. §-ának a)—e) pontjaiban felsorolt érdekeltségi eset. Amennyiben a feltett érdekeltségi eset fennforgását előreláthatólag a bíróság is kimondja, érdektelen bíró-tanács tag kiküldetését szorgalmazza az illetékes szerveknél.

67. § A tárgyalás megnyitása, a felek és tárgy megnevezése után az elnök a bíróság tagjait nyilatkozatra hívja fel, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyik ellen a jelen Szabályrendelet 25. §-ában felsorolt hivatalból figyelembe veendő eset.

Ezután, amennyiben szóbeli tárgyalásnak van helye, a felek illetőleg képviselőik szólítandók fel nyilatkozásra, hogy a bíróság valamelyik tagja ellen van-e érdekeltségi kifogásuk és milyen címen. A jelen Szabályrendelet 25. §-a alapján elfogultság vagy aggályosság címén később emelt érdekeltségi kifogás figyelembe nem vehető. A fellebbezési bírósághoz az érdekeltségi kifogás az ülés kezdetéig írásban nyújtandó be.

68. § A felmerült érdekeltségi kérdés, illetve kifogás felett a bíróság zárt ülésben dönt. A szavazásban az a bíró, aki ellen érdekeltségi kifogás merült fel, nem vehet részt. Ha az érdekelt bíró mellőzésével a határozathozatalnál szótöbbség elérhető nem volna, az az álláspont válik határozattá, amely mellé az elnök csatlakozik.

A határozat nyílt ülésben hirdetendő ki.

69. § A felmerült érdekeltségi kérdés elintézése előtt a bíróság szabályszerűen megalakulnak nem jelenthető ki.

70. § Amennyiben a tárgyalás vagy tanácskozás folyamán merülne fel hivatalból észlelendő érdekeltségi eset, a tárgyalás vagy tanácskozás azonnal felfüggesztendő, s az elnök esetleg a felek észrevételeinek meghallgatása után, az érdekeltségi kérdést bocsátja döntés alá.

Ha valamelyik bíró érdekeltnek mondatik ki, a tárgyalás illetve tanácskozás felfüggesztendő, s az elnökség, amennyiben nyomban lehetséges a bíróságot más, érdektelen taggal kiegészítve a tárgyalást újból elejétől kezdi, amennyiben pedig a bíróság ilyen kiegészítése nem volna nyomban eszközölhető, a tárgyalást elnapolva újabb határnap kitűzéséről gondoskodik.

71. § A tárgyalásra meghívandók a felek és az ügyész is. Ha több panaszos van, a panaszosok sorából megnevezett közös meghatalmazott, ha ilyen nincs, az első aláíró értesítendő.

A tárgyalást kitűző meghívóban kiteendő az is, hogy a felek hol és mikor tekinthetik meg az iratokat.

72. § Ha a felek a vizsgálat alkalmával már kihallgatott vagy újabb tanúk és szakértők vagy ezek egyikének vagy másikának beidézését kívánják, kötelesek ebbeli kérelmüket az elnöknél a tárgyalásra való idézés vételétől számított három nap alatt írásban vagy szóval előterjeszteni és a beidézéssel járó költségeket előlegezni.

Az elnök tartozik a kérelmet rögtön elintézni és a kérelmezőket az összességében meghatározott költség záros határidőn belül való előlegezésére felszólítani, hogy amennyiben kérelmezők annak nem tennének eleget, a tanúk beidézése mellőztetni fog.

Hivatalból elrendelt vagy folytatott eljárás esetén az ügyész indítványára a tanúk és a szakértők beidézése tárgyában az elnök a fennforgó körülmények mérlegelése után határoz és a beidézést csak akkor rendeli el, ha a közvetlen

kihallgatást az ügy felderítése céljából szükségesnek látja.

73. § A tárgyalás az első fokon szóbeli és nyilvános.

A bíróság a nyilvánosság mellőzését a jó erkölcs és a közérdek megóvása céljából a tárgyalás megnyitása alkalmával vagy annak folyamán elhatározhatja.

Ilyen esetben a panaszos és a panaszlott két-két bizalmi tanút hozhatnak magukkal a tárgyalásra.

74. § A tárgyalás folyama alatt az elnök ügyel fel a rend fenntartására, s azt, aki tiszteletlenül viselkedik, vagy a rendet zavarja, rendreutasítja, újabb rendetlenkedése esetén az illetőt a teremből eltávolítja, figyelmeztetvén azt, hogy két bizalmi tanút jelenthet be és állíthat elő azonnal. A tárgyalás az eltávolított fél nélkül is folytatandó.

Súlyos esetekben az egyházi fegyelmi bíróság alá tartozó személyek ellen a bíróság a fegyelmi eljárás megindítása iránt intézkedik. Az erre vonatkozó határozatok a tárgyalási jegyzőkönyvbe veendőek.

75. § Az elnök a tárgyalást a felek és az ügy tárgyának megnevezésével kezdi meg.

Megállapítja, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak-e jelen és hogy a felek szabályszerűen idéztettek-e meg?

A tárgyalás megtartható akkor is, ha a szabályszerűen meghívott felek vagy azok egyike vagy másika nem jelent meg.

76. § Az érdemleges tárgyalás azzal kezdődik, hogy az elnök felhívja az előadót a tárgy ismertetésére.

Az előadó röviden ismerteti az ügy tárgyát, a panaszbeli kérelmet, a panaszlott védekezését, a vonatkozó bizonyítékokat és az esetleges vizsgálat eredményét.

77. § Az előadó előterjesztése után az elnök felhívja a jelenlevő feleket, hogy a bizonyításra vonatkozó indítványukat, a tanúk, szakértők kihallgatása, okiratok, jegyzőkönyvek felolvasása stb. tekintetében terjesszék elő, mire a bíróság a bizonyítást, amennyiben azt az ügy felderítésére szükségesnek látja, elrendeli.

78. § A szakértők meghallgatását a bíróság rendeli el, s ez határozza meg azokat a kérdéseket, amelyekre a szakértőknek válaszolniuk kell.

Meghallgatásuk előtt a szakértők a 61. §-ban megjelölt esküt teszik le.

A szakértők megválasztása tekintetében a bíróság a feleket mindig meghallgatja. Az alkalmazás tekintetében azonban nincs a felek kívánságához kötve.

A szakértői véleményeket vagy nyilatkozatokat, amennyiben ezek rögtöni válaszok, a bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvbe véteti. Körülényesebb véleményeket a szakértők írásban is beadhatják, mely esetben a vonatkozó irat a tárgyalási jegyzőkönyvhöz fűzendő.

79. § A kihallgatandó tanúhoz mindig a tárgyalást vezető elnök intéz kérdéseket. Ezek elsősorban a személyazonosságot igazoló általános kérdésére nézve (név, kor, vallás, családi állapot) azután pedig a tényállás felderítésére és bizonyítandó körülményekre nézve hallgatandó ki.

A tanúhoz a felek is intézhetnek kérdést. Azonban ezt sohasem közvetlenül, hanem mindig csak az elnök útján tehetik.

A tanút vallomása előtt a 62. §-ban foglaltakra figyelmeztetni kell, s jegyzőkönyvbe kell venni, hogy ez megtörtént.

Ha a bíróság előtt a tanú vallomása nem tűnik fel aggályosnak, a tanút vallomására a 62. §-ban megjelölt eskü tartalmának megfelelő esküvel meg kell esketni.

A felek a tanú megesketése ellen kifogást emelhetnek. Az ilyen kifogás felett a bíróság végzéssel határoz és ha a kifogást elvetette, a tanút vallomására nyomban megesketi.

Amennyiben a tanúk vallomása között szembeütnő ellentétek forognak fenn, a bíróság az ellentétes tanúknak egymással való szembesítését rendeli el és ezt nyomban foganatosítja.

80. § Ha a tanúk és a szakértők szabályszerű idézés dacára is vonakodnának megjelenni, vallomást vagy esküt tenni, a bíróság afelett dönt, hogy elnapolja-e a tárgyalást és újból megkísérli a tanúk vagy szakértők kihallgatását, illetve

megesketését foganatosítani, vagy pedig, hogy a meglevő adatok alapján, illetve a beszerezhető adatok alapján tovább folytatja-e a tárgyalást.

81. § Az ügy felderítése céljából az elnök és a bíróság tagjai a felekhez is intézhetnek kérdéseket.

Ha a felek személyes meghallgatásától a már kihallgatott, de újból be nem idézett vagy ki nem hallgatott tanúk, szakértők vallomásától az ügy állásának felderítése tekintetében siker várható, a bíróság hivatalból elrendelheti, hogy az illető felek vagy tanúk személyesen jelenjenek meg a bíróság előtt.

Ha az ilyen módon kihallgatni kívánt felek, tanúk és szakértők nem volnának nyomban a bíróság elé állíthatók, a tárgyalás felfüggesztendő és annak folytatása tekintetében újabb határidő tűzendő ki.

82. § Mielőtt az elnök a bizonyító eljárást befejezettnek jelentené ki, újból felszólítja a bíróság tagjait, a feleket vagy képviselőiket, hogy a bizonyítás kiegészítése tekintetében van-e még indítványuk, kívánságuk.

A bíróság az előterjesztésekhez képest belátása szerint dönt az előadott indítványok felett.

Ha a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványok elutasítottak, vagy ha azoknak hely adatott és teljesítették, az elnök a bizonyító eljárást befejezettnek jelenti ki, és felhívja a jelenlevő feleket, illetve képviselőiket, hogy nyilatkozataikat terjesszék elő.

83. § Mindegyik felet, illetve képviselőiket egyszeri nyilatkozási jog illeti meg.

A nyilatkozatnak, mely élő szóval teendő, a tényekre, a rájuk vonatkozó bizonyítékok méltatására és a jog alkalmazására kell szorítkoznia.

A szabály megtartására az elnök ügyel fel, az ettől eltérőt figyelmezteti, s amennyiben ismételt figyelmeztetése eredménytelen maradna, az illetőtől a szót megvonhatja.

84. § A felek nyilatkozatainak megtétele után az elnök a tárgyalást berekeszti, s a bíróság határozatának meghozatala végett zárt ülést tart.

85. § Az elnök, ha az ügyet arra alkalmasnak találja, az egyezséget a tárgyalás kezdetén vagy annak folyama alatt bármikor megkísérelheti, ha ez létrejön és a bíróság is helybenhagyja, jegyzőkönyvbe veendő, s jogerős ítélet hatályával bír.

86. § A tárgyalás folyamáról jegyzőkönyv készítendő.

87. § A jegyzőkönyvnek a következőket kell tartalmaznia:

1) a bíróság megnevezését és azt, hogy mint közigazgatási vagy fegyelmi bíróság járt-e el, valamint a tárgyaláson és szavazásban résztvevő bírák s a jegyzőkönyvvezető nevét,

2) a feleknek és képviselőiknek nevét és azt, hogy ezek közül kik jelentek meg a tárgyaláson,

3) a tárgyalás helyét és idejét,

4) a tárgyalás menetét, a felek indítványait, ténybeli nyilatkozatait (beismerés stb.) és az elnöknek vagy a bíróságnak ezekre hozott intézkedéseit,

5) a tanúk és szakértők vallomásának lényeges tartalmát és azt a körülményt, hogy tettek-e ezek esküt vagy nem, vagy amennyiben vallani vagy esküt tenni vonakodtak, minő intézkedés történt,

6) a bíróság határozatát és amennyiben a bíróság ítéletet hozott, az ítélet rendelkező részét egész terjedelmében,

7) ha a felek közt egyezés jött létre, ezt egész terjedelmében, valamint az azt jóváhagyó bírói határozatot,

8) annak feltüntetését, hogy a tanácskozás és szavazás zárt ülésben történt-e és hogy a határozat egyhangúlag hozott-e vagy szótöbbséggel. Ha a határozat nem egyhangúlag hozott, külön tanácskozási jegyzőkönyv veendő fel, amely a leadott szavazatokat és azok rövid indoklását foglalja magában. Ez a jegyzőkönyv nem nyilvános, s ezért lepecsételve csatolandó az iratokhoz,

9) hogy a határozat kihirdetése nyilvános ülésen történt és hogy a felek vagy képviselőik közül a kihirdetésnél kik voltak jelen,

10) azt, hogy az elnök a 95. §-ban foglalt kérdést intézte a felekhez, s hogy azok erre minő kijelentést tettek,

11) az elnökség tagjainak és jegyzőjének aláírásait.

IV. FEJEZET

A bírói határozatok

88. § A bírói határozat ítélet vagy végzés. A bíróság az ügy érdemét ítélettel dönti el, minden egyéb esetben végzéssel határoz.

89. § Ha a bíróság az ügyet minden irányban felderítve érdemleges döntésre érettnak találja, ítéletet hoz.

A bíróság ítélete meghozatalánál a fennforgó bizonyítékokat a per körülményeinek gondos méltatása mellett szabadon mérlegeli.

90. § Ha a bíróság az előbbi szakasz értelmében az ügyet döntésre érettnak nem találja, végzést hoz és elrendeli az eljárás folytatását.

Ez esetben a bíróság végzésében megjelöli azokat a tényeket, amelyek pótlólag felderítendők, kijelöli az erre vonatkozó bizonyítás irányát, ezek beszerzési módját, az esetleg elrendelendő pótvizsgálat tárgyát és célját, valamint utasítást ad a pótvizsgálat módjára és eszközeire nézve.

91. § Az ítélet három részből áll:

a) az ítélet fejből,

b) az ítélet rendelkező részéből, és

c) az ítélet indoklásából.

Az ítélet feje tartalmazza a bíróság megnevezését, továbbá azt, hogy a bíróság mint közigazgatási vagy fegyelmi bíróság járt-e el, az ügyfelek és az ügy tárgyának rövid megjelölését és az ítélethozatal napját.

Az ítélet rendelkező része közigazgatási bírósági ügyben helyt adó vagy elutasító.

Ha a bíróság a panaszos kérelmének részben helyt ad, részben pedig elutasítja, a helyt adó és elutasító részek szabatosan körülírandók.

Marasztalás esetén kiteendő a marasztalási összeg és az a határidő, amely alatt a fizetés teljesítendő.

Rendelkezni kell arról is, hogy az ítélet a fellebbezésre való tekintet nélkül biztosítandó-e, és mely részben (121. §).

Választási ügyben, ha a bíróság a panaszt elutasítja, a választás törvényszerűségét kimondja.

A választás megsemmisítése esetén megjelöli azt a választási cselekményt, amelytől kezdve a választási eljárás ismétlendő.

Intézkedik a bírósági eljárás folyamán felmerült költségekre nézve, megjelöli összességében, hogy a felek közül ki és mennyiben tartozik viselni a költségeket és az illető feleket azoknak záros határidő alatt való megfizetésében marasztalja.

Fegyelmi ügyben a panaszlott felmentetik vagy vétkesnek nyilvánítatik.

Az utóbbi esetben az ítélet tárgyává tett cselekmények és mulasztások szabatos körülírásával meg kell jelölni a 30. § azon pontjait, amelyekben az elkövetett fegyelmi vétség ütközik, továbbá a 31. § illető pontjára való hivatkozással a kiszabott fegyelmi fő- és mellékbüntetést (32. és 33. §).

Pénzbüntetés esetén megjelölendő az a pénztár vagy alap, amelynek javára a pénzbüntetés befizetendő.

Elutasítás esetén a panaszos, a vétkekesség megállapítása esetén pedig a panaszlott a számszerűleg megállapított eljárási költségeknek 15 nap alatt való megfizetésére kötelezendő.

Intézkedést kell tartalmaznia a 31. § e) és f) pontjai esetén a vétkesnek kimondott egyházi tisztviselő felfüggesztése tárgyában (124. §).

Hamis vádaskodás vagy egyházi hatóság előtti rágalmozás jelenségeinek fennforgása esetén a rendelkező részben intézkedni kell arra nézve, hogy jelen Szabályrendelet 30. §-ának 9. pontja szerinti fegyelmi vétség miatt az illetékes hatóságnál az eljárás megindíttassék.

Az ítélet indoklása a felderített és a bíróság által megállapított tényállás rövid foglalatát, az eljárás folyamán előforduló főbb bizonyítékok mérlegelését és annak kifejtését tartalmazza, hogy a bíróság mennyiben és miért találta alkalmazandónak a jelen Szabályrendelet hivatkozott jogszabályát.

92. § Egyházi bírósági ügyekben az ügyfelek esküjének helye nincs, ennél fogva eskütől függő feltételes ítélet nem hozható.

93. § A bírói határozatok a felekkel

a) kihirdetés vagy

b) kézbesítés által közöltetnek.

94. § A bíróság meghozott határozatát a tárgyalás és a zárt tanácskozás befejezése után kihirdetik.

Amennyiben az ügy nagyobb terhe vagy bonyolultabb volta hosszabb időt igénylő megfontolást tesz szükségessé, az elnök a kihirdetésre 8 napnál hosszabb időre nem terjedő határnapot tűz ki.

95. § A határozat kihirdetése mindenkor nyilvános ülésben történik.

A kihirdetés alkalmával jelenlevő feleket, amennyiben a határozat fellebbezhető, az elnök fellebbezési jogukra való figyelmeztetés mellett nyilatkozattételre szólítja fel, hogy megnyugszanak-e vagy fellebbeznek-e. Az érdekeltek erre vonatkozó nyilatkozatukat függőben tarthatják.

96. § A bírói ítélet és perdöntő határozat az érdekelt feleknek és a zsinati tanács elnökségének — indoklásával együtt, hiteles kiadványban kézbesítendő.

A hiteles kiadvány az elnök és a jegyző által írandó alá. Elnöki, mint egyes bírói ítéletet és perdöntő határozatot csak maga az eljáró elnök írja alá.

97. § A bíróság és az elnökség által kibocsátott idézések, meghívók és írásbelileg közlendő határozatok az illetékes lelképásztor útján vagy postai úton kézbesítendő.

A fennforgó körülményekhez képest az elnökség határoz és intézkedik arra nézve, hogy a kézbesítendő irat az elhalt fél örökösének, vagy pedig annak a félnek a részére kinevezett ügygondnok kezéhez kézbesíttessék, amely félnek az iratot távolléte miatt kézbesíteni nem lehetett.

A kézbesítés részleteire nézve az ügyviteli szabályok adnak utasítást.

V. FEJEZET

A fellebbezés

98. § Fellebbezésnek van helye:

a) ítélet ellen általában, és

b) a bíróság oly végzése ellen, amelyre nézve a Szabályrendelet a fellebbezést kifejezetten megengedi.

Egyéb végzések és elnöki vagy bírói intézkedések ellen az ítélet elleni fellebbezésben lehet orvoslást kérni.

99. § A bírói határozat ellen a fellebbezést a neheztelt határozat kézbesítését követő 15 nap alatt kell beadni.

A fellebbezés szóbeli vagy írásbeli bejelentésének mindenkor az ügyben elsőfokon eljáró bíróság elnökénél kell történnie, ugyanott adandók be a fellebbezés indokai is.

100. § Az előbbi szakaszban említett határidőn túl beadott fellebbezés az első fokon eljáró bíróság elnöksége miatt elkésztett beadott hivatalból végzéssel utasítja vissza.

A nem illetékes helyen beadott fellebbezés az illetékes bíróság elnökéhez nyomban hivatalból átteendő, s abból az okból, hogy eredetileg illetéktelen helyen adatott be, vissza nem utasítható, ha az illetékes helyre a törvényszerű záros határidő alatt érkezik be.

A fellebbezést visszautasító végzés ellen egyfokú fellebbezésnek van helye a felsőbb fokon eljáró hivatott bírósághoz.

101. § A fellebbezett ügy iratai a fellebbezés vagy fellebbezések beérkezése után a fellebbezési határidő leteltével az első fokon eljáró bíróság elnöke által felterjesztendő a fellebbezési bíróság elnökéhez.

102. § A fellebbezési bíróság elnöksége az iratok beérkezése után az ügynek előadót rendel és határnapot tűz ki az ügy előadására. Gondoskodik a bíróság összehívásáról és a határnapra az érdekelt feleket és az ügyészt megidézni.

103. § A fellebbezett ügy előadásának határnapján a bíróság szabályszerű megalakulása után a kirendelt előadó ismerteti az ügyet, a tényállást, a vonatkozó bizonyítékokat, az első bíróság ítéletét, annak indokait, a felek fellebbezéseit és ezeknek netalán beadott indokait.

Az ügy előadása nyilvános, amelynél a felek jelen lehetnek, de őket sem indítványozási, sem felszólalási jog nem illeti meg.

104. § A fellebbezési bíróság az első fokon eljáró bíróság által megállapított tényállás alapján ítélt; előtte a felek sem újabb tényeket, sem újabb bizonyítékokat nem érvényesíthetnek.

105. § A fellebbezési bíróság ítélettel vagy végzéssel határoz.

106. § A bíróság az ügy érdemét ítélettel dönti el, mégpedig akképpen, hogy vagy egészben vagy részben helybenhagyja, vagy megváltoztatja az elsőfokú ítéletet.

Részben való helybenhagyás vagy megváltoztatás esetén szabatosan körülírandó az elsőfokú ítéletnek az a része, amely helybenhagyott vagy megváltoztatott, valamint az is, hogy miképpen változtatott meg.

107. § Közigazgatási bírósági ügyekben a fellebbezési bíróság akkor, ha a szolgáltatási kötelezettség kérdését tisztázva látja, ebben a kérelemben érdemileg határoz abban az esetben is, ha a szolgáltatás mennyiségének vagy minőségének kérdését ítéleti döntésre alkalmasnak véli.

Ily esetben az első bírósági ítéletnek említett részét feloldja és az iratokat az első bírósághoz azzal az utasítással küldi el, hogy a vitás kérdésben kísérelje meg a felek közt az egyezséget, s ha ebben a tekintetben a felek megállapodásra nem jutnak, a bíróság a mennyiség és a minőség kérdését tisztázza, és hozzon ebben a részben új ítéletet. Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek van helye.

108. § Ha a fellebbezési bíróság a fennforgó adatok alapján az ügy érdemét eldöntőnek nem tartja, végzéssel határoz és az ítéletet, esetleg az azt megelőző eljárással együtt feloldja és az alsó fokú bíróságot újabb eljárásra esetleg csupán újabb ítélet hozatalára utasítja.

A bíróság az alsó fokú bíróság határozatát feloldja:

a) ha azt találja, hogy az eljáró alsó fokú bíróság hatáskörrel nem bír, amely esetben az ügyet hatáskörrel bíró bírósághoz utasítja,

b) ha azt találja, hogy a tényállás nincs kellőleg felderítve és hogy az pótolható, amely esetben végzésében megjelöli azt is, hogy a tényállás mely irányban pótlendő és egészítendő ki,

c) ha az alsó fokú bíróság nem volt szabályszerűen megalakítva,

d) ha az elsőfokú bíróság ítélete érthetetlen vagy végrehajthatatlan,

e) ha az alsó fokú bíróság olyan lényeges eljárási szabályt sértett meg, hogy ennek folytán ott alapos határozat nem volt hozható.

Ezek a feloldási esetek hivatalból veendő figyelembe, még akkor is, ha azokat a felek fellebbezésükben sérelmi pontokul nem hozzák fel.

109. § A fellebbezési bíróság határozatai az első fokon eljáró bíróság elnöke útján kézbesítés útján közöltetnek és a fellebbezés, amennyiben ilyenek helye van, a kézbesítést követő 15 nap alatt adandó be.

110. § Egyebekben az első bírósági eljárásra vonatkozó szabályok fellebbezési bíróságnál is megfelelően alkalmazandók.

VI. FEJEZET

A perújítás

111. § Perújításnak egy fél részéről csak egy ízben, és pedig jogerős bírói ítélet ellen és mindig csak birtokon kívül van helye.

112. § A perújítás esetei a következők:

a) ha a perújító fél olyan, az alapperben nem használt új bizonyítékot mutat be, amely az ügy lényegére vonatkozik, s amelyre nézve valószínűvé teszi, hogy azt az alapperben nem használhatta,

b) ha valamely olyan ténynek a valósága, amelyre az alapperbeli ítélet alapítva volt, polgári vagy büntető bírósági jogerős ítélettel megcáfoltatott.

113. § Elenyészik a perújítási jog, ha a fél az új bizonyíték feltalálásától (112. § a), illetve a világi polgári vagy büntető bíróság jogerős ítéletének szabályszerű közlésétől számított 6 hónap alatt (112. § b)) perújító keresetét az illetékes egyházi bíróságnál be nem adja.

Közigazgatási bírósági ügyekben a perújítás végső határideje a jogerős bírói ítélet kihirdetésétől, ha pedig az ítélet kézbesítetett, annak kézbesítésétől számított két év.

114. § A perújítási keresetet rendszerint az ügyben elsőfokon eljáró bíróság előtt kell megindítani. Ha a hatályon kívül helyezni kívánt ítéletet nem az első bíróság, hanem a fellebbezési bíróság hozta, akkor a perújítási keresetet annál a bíróságnál kell benyújtani, amely a hatályon kívül helyezni kívánt jogerős ítéletet hozta.

Ha a keresetet a 113. §-ban megszabott záros határidőn túl vagy nem az illetékes bírósághoz adják be, a bíróság azt tárgyalás kitézése nélkül hivatalból visszautasítja.

Ha a bíróság a keresetet elfogadta, elrendeli a perújítás megengedése kérdésének előzetes tárgyalását és ha ebben az irányban bizonyítás felvételére lenne szükség, amennyiben a perújítás a fellebbezési bíróságok valamelyikénél indítatik, ez a bizonyítást vagy az alsó bírósághoz intézett megkeresés útján vagy saját küldöttje által teljesítheti.

A letárgyalt perújítás kérdésében a bíróság közbeszóló ítélettel határoz és ha a perújításnak helyet ad, az ítélet jogerőre emelkedése után, az ügyet érdemben tárgyalja.

115. § Ha a perújítási keresetnek a fellebbezési bíróság adott helyet, az iratokat az ügy érdemében leendő eljárás végett leküldi az elsőfokon eljárni hivatott bírósághoz.

Az ügyésznek azonban kötelessége szabályszerű fellebbezés útján gondoskodni, hogy — amennyiben az újított perben hozott ítélet eltérne az alapperben hozott határozattól — az ügy felülvizsgálat végett felterjesztessék ahhoz a fellebbezési bírósághoz, amely a hatályon kívül helyezett jogerős ítéletet hozta.

116. § Ha a bíróság azt találja, hogy a perújítási keresetben felhozott, az eljárás folyamán felderített újabb ténybeli adatok és bizonyítékok az alapperbeli adatokkal és bizonyítékokkal egybevetve olyan tényállást állapítanak meg, amely szerint az alapperbeli ítéletet vagy ítéleteket hatályon kívül helyezi és az újonnan megállapított tényállásnak megfelelő ítéletet hoz.

117. § Perújítási ügyben a perújítás megengedhetőségét elutasító végzés és érdemleges ítélet ellen a jelen Szabályrendelet keretei közt megengedett fellebbezésnek van helye.

118. § Egyebekben, amennyiben ez a fejezet eltérően nem intézkedik, perújítási eljárásra a jelen Szabályrendeletben foglalt eljárási szabályok megfelelő alkalmazást nyernek.

119. § A választás érvényessége vagy érvénytelenítése iránt folytatott közigazgatási bírósági ügyekben perújítás nincs megengedve.

VII. FEJEZET

A végrehajtás

120. § Jogerős bírói határozat alapján végrehajtásnak van helye.

Jogerős a bírói határozat:

- a) amelyben az érdekelt felek kifejezetten megnyugodtak,
- b) amely ellen a törvényes határidőben az érdekelt felek egyike sem jelentett be fellebbezést,
- c) amely ellen további fellebbezésnek a törvény értelmében nincs helye.

121. § A közigazgatási bírósági ügyekben, amennyiben az egyház nyilván veszélyeztetett érdekei okvetlenül megkövetelik, az első fokon eljáró bíróság ítéletében elrendelheti ennek a fellebbezésre való tekintet nélkül egészben vagy részben való biztosítását.

122. § A határozat végrehajtásáról az első fokon eljáró bíróság elnöke gondoskodik, aki a szükséghez képest ebben a tárgyban az ügyész véleményét is meghallgatja és esetleg az állam segédkezésének igénybevétele végett is intézkedik.

123. § Ha a panaszlott intésre vagy feddésre ítéltetik, ezt a bíróság elnöke annak kifejezésével teljesíti, hogy az intés, illetve feddés mint fegyelmi büntetés történik. Lelkészekkel szemben az intés és feddés csak írásban fogatosítandó.

A zsinati tanács lelkészi elnökénél a fegyelmi büntetésekről nyilvántartási könyv vezetendő. Evégből a jogerős ítéleteket a püspökökkel közölni kell.

E nyilvántartási könyvbe helyezendők:

- a) annak neve, aki ellen a büntetés alkalmaztatott,
- b) a jogerősen kiszabott fegyelmi büntetés,
- c) a jogérvényes hivatali felfüggesztés,
- d) a jogerős írásbeli intés.

Ezt a könyvet mint bizalmas természetű feljegyzést az elnökség személyes felügyelete mellett a püspök i titkár vagy maga a püspök zárt helyen kezeli.

VIII. FEJEZET

A felfüggesztés

124. § A bíróság az egyházi tisztviselőt vagy alkalmazottat hivatalából vagy szolgálatából felfüggeszti:

- a) ha nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség alapos gyanúja miatt, amellyel mellékbüntetésként hivatalvesztés jár, jogerős vádhatározatot hozott,
- b) ha az elkövetett fegyelmi vétség oly súlyos és botránnyt okozó, hogy a felfüggesztés a hivatali állás méltósága vagy az egyház békéje érdekében szükségesnek mutatkozik,

c) ha az elsőfokú bíróság a panaszlottat azon helyről való elmozdításra vagy hivatalvesztésre ítélte,

d) ha ellene jogerős határozattal csőd nyitattott vagy gondnokság alá helyeztetett.

Ki kell mondani a felfüggesztést az esetben is, amidőn ezt az országos törvény rendeli.

125. § A felfüggesztés kimondására az OE Elnöksége és a bíróság illetékes, amely az egyházi tisztviselő vagy alkalmazott ellen elsőfokon eljárni hivatott.

A bíróság a felfüggesztés tárgyában mindenkor külön indokolt végzésben határoz. Halasztást nem tűrő esetben a felfüggesztést indokolt végzéssel az első fokon eljáró bíróság elnöke is kimondhatja.

Az elnök végzése ellen fellebbezésnek van helye, amely felett 3 napon belül a bíróság köteles dönteni. Ha fellebbezés nem adatott be, a felfüggesztést a legközelebbi bírósági ülésen kell jelenteni, s a bíróság a felfüggesztés fenntartása kérdésében határozni köteles.

A felfüggesztés vagy annak fenntartása tárgyában hozott végzés ellen — birtokon kívül — egyfokú fellebbezésnek van helye.

126. § A felfüggesztett egyházi tisztviselő vagy alkalmazott élelmezési illetményre szorítandó. Ez áll a lakásból (lakáspénzből) és a családi pótlék teljes összegéből, valamint egyéb illetményeinek legfeljebb feléből.

A felfüggesztett tisztviselő vagy alkalmazott helyettesítése iránt az első fokon eljáró bíróság elnöksége intézkedik.

A felfüggesztett lelkész helyettesítésének költsége a helyi javadalomból fedezendő, s az összjavadalom felét meg nem haladhatja.

127. § A felfüggesztés megszűnik:

a) ha a felfüggesztett egyházi tisztviselőt vagy alkalmazottat a büntető vagy fegyelmi bíróság a vád alól jogerősen felmenti,

b) ha a fegyelmi bíróság ítélete felmentő vagy csak feddésre vagy pénzbüntetésre szól,

c) ha az elrendelt csőd vagy gondnok ság jogerősen megszűnik,

d) ha a felfüggesztői végzést a bíróság megváltoztatja.

A felfüggesztés megszüntetése iránt az elsőfokú bíróság végzéssel határoz.

E végzés ellen egyfokú fellebbezésnek van helye.

128. § A teljesen felmentett tisztviselőnek vagy alkalmazottnak illetményeiből visszatartott összegre csak akkor van igénye, ha ezt az igényt a fegyelmi bíróság felmentő ítéletében kifejezetten megállapítja.

Az alaptalan vádból származó igényt a 29. § 11. pontja alapján az egyházi közigazgatási bíróság előtt, ha pedig az egyházi törvénynek ez a rendelkezése alkalmazható nem volna, a polgári bíróság útján kell érvényesíteni.

ÖTÖDIK RÉSZ

Kiegészítő határozatok

I. FEJEZET

A közigazgatási bírósági eljárás előkészítése

129. § A 29. § j) pontja alapján indított közigazgatási bírósági ügyekben a közigazgatási bíróság előzetes előkészítő eljárás nélkül csupán a sérelmes egyházhatósági határozat ellen benyújtott fellebbezés alapján ítéel.

Ebben az esetben előkészítő eljárásnak csak akkor van helye, ha ezt a bíróság az ügy alapos megvizsgálása céljából

szükségesnek látja, mely esetben végzéssel határoz.

Ebbe a végzésbe az előkészítés tárgyára, irányára és módjára nézve részletes útmutató rendelkezések teendők és az ügy az előkészítő eljárás foganatosítása végett az első fokon eljáró bíróság elnökéhez teendő át.

II. FEJEZET

Különleges szabályok a fegyelmi eljárásnál

130. § A fegyelmi eljárás megszűnik, ha a panaszlott az első bírósági ítélet meghozatala előtt hivatali állásáról és az ehhez fűződő minden igényéről, így újabb választhatóságáról is lemond. Szükség esetén a fegyelmi eljárás a panaszlott ellen mint egyháztag ellen ebben az esetben is folytatandó.

A fegyelmi vétségből netalán származó magánjogi kötelezettségre azonban sem a lemondás, sem az eljárás megszüntetése befolyással nincs.

A nyugdíjazott egyházi tisztviselő vagy alkalmazott ellen akár előbbi, akár nyugdíjas állapotában elkövetett cselekménye vagy mulasztása miatt az eljárás abban az esetben teendő folyamatban, ha a fegyelmi vétség olyan súlyos természetűnek látszik, hogy hivatalvesztést vonhat maga után.

III. FEJEZET

Az elévülés

131. § A fegyelmi vétség büntetetheőségét az elévülés megszünteti.

Az elévülés akkor áll be, ha a fegyelmi vétség alapját képező cselekmény vagy mulasztás elkövetésétől a panasz beadásáig vagy a fegyelmi eljárásnak hivatalból való megindításáig 5 év eltelt és az alatt az idő alatt az illető ellen újabb fegyelmi eset nem állapított meg jogérvényesen.

Ha a cselekmény vagy mulasztás miatt bűnvádi eljárás van folyamatban, ez alatt az idő alatt a fegyelmi elévülés megszűnik.

A 29. § szerint közigazgatási bírósági eljárás alá tartozó igények, amennyiben a törvény másképp nem rendelkezik, az igény keletkezésétől vagy érvényesíthető voltától számított három év alatt évülnek el.

HATODIK RÉSZ

Életbeléptetési és átmeneti intézkedések

132. § Az országos egyház zsinati tanácsa megbíztatik, hogy az összes egyházi bíróságokra kiterjedő kellő írásmintákkal ellátott egységes bírói ügyviteli szabályzatot alkosson, azt módosíthassa és kiegészíthesse.

133. § A jelen Szabályrendelet életbeléptekor folyamatban levő ügyekre, amennyiben ezekben első bírósági ítélet még nem hozott, a jelen Szabályrendelet rendelkezései, az első bírósági ítélettel már befejezett ügyekre pedig a régi törvény jogszabályai alkalmazandók.

134. § Minden befejezett bírósági ügy iratai a Püspöki Hivatalhoz küldendők megőrzés végett, mely az iratokat az utolsó ítélet jogerőre való emelkedésétől számított 30 évig köteles megőrizni.

135. § Ez a Szabályrendelet kihirdetésével és a Zsinat általi elfogadásával lép életbe.

SZABÁLYRENDELET

a Szerbiai Református Keresztyén Egyházban az egyházi határozatok elleni FELLEBBEZÉSEK módjáról

1. § Egyházi határozatok ellen fellebbezésnek van helye, kivéve, ha a fellebbezést az Alkotmány vagy a Szabályrendeletek ki nem zárják.

2. § Amennyiben az egyes Szabályrendeletek másként nem rendelkeznek, egyházi határozat ellen beadott fellebbezésekre jelen Szabályrendelet előírásai alkalmazandók.

3. § Fellebbezéssel élhet minden teljes jogú egyháztag, akit a sérelmezett határozat jogaiban érint.

Egyházi közérdeket érintő határozat ellen fellebbezéssel élhet még minden szavazati joggal bíró olyan egyháztag is, aki tagja annak az egyházközségnek, melynek az érdekét a sérelmezett határozat érinti.

4. § Fellebbezni lehet a sérelmezett határozat kihirdetésétől, illetve — ha kézbesítésnek van helye — a kézbesítéstől számított 15 nap alatt. Ebbe a határidőbe a kihirdetés, illetve a kézbesítés napja nem számítható be. Amennyiben a határidő utolsó napja vasárnapra vagy ünnepnapra esik, a határidő utolsó napja a rákövetkező hétköznap lesz. Postán küldött fellebbezésnél beadás napjának a postára való feladás napja számít.

5. § A fellebbezés a sérelmezett határozatot hozó hatóság elnökségéhez adandó be. Amennyiben az elnökségnek lelkési tagja van, a fellebbezés átvételét és továbbintézését, továbbítását az végzi.

6. § A fellebbezés írásban adandó be, de szóval is előadható a fellebbező lakhelye szerint illetékes lelkésznél, aki ezt tartozik jegyzőkönyvbe venni és a fellebbező költségére az illetékes egyházi hatósághoz továbbítani.

7. § Az egyházközségi elnökség, a diakonátus és más egyházközségi jellegű hatóság határozatai ellen beadott fellebbezés feletti döntés az illetékes presbitérium hatáskörébe tartozik.

8. § A presbitérium, az egyházközségi közgyűlés, a zsinati elnökség és más országos egyházi jellegű hatóság akár elsőfokú, akár másodfokú határozatai ellen beadott fellebbezések feletti döntést a zsinat, illetve az Alkotmány § alapján a zsinati tanács hatáskörébe tartozik.

9. § A zsinati tanács akár elsőfokú, akár másodfokú határozatai ellen beadott fellebbezések feletti döntés a zsinat hatáskörébe tartozik.

10. § A fellebbezési hatóság a sérelmezett határozatot vagy helybenhagyja vagy megváltoztatja, amennyiben a megállapított tények alapján arra kellő adattal rendelkezik. Ellenkező esetben vagy hivatalból rendelkezik a hiányzó adatok összegyűjtése iránt, vagy a sérelmezett határozatot feloldja és az alsóbb fokú hatóságot újabb eljárásra és határozathozatalra utasítja.

11. § Fellebbezési hatóság megindokolt határozatát írásban közli az érdekeltekkel.

SZABÁLYRENDELET
A Szerbiai Református Keresztyén Egyház
KONFIRMÁCIÓI
előkészítési tanterv végrehajtásáról és ellenőrzéséről

I. FEJEZET

Alapvetés

1. § A megkeresztelt gyermekeket Jézus Krisztus tanítványává kell tenni. A tanítvánnyá tétel eszköze a vallástanítás, vagy másképpen a konfirmációra való előkészítés. Ez a gyermek számára való igehirdetés sajátos formája és módja. Anyaga meghatározott, de az egész Kijelentést kell adnia a gyermek fejlődő értelme szerint. Így a vallástanítás igehirdetés.
2. § A vallástanítás gyakorlati célja a gyermeket öntudatos keresztyén hívővé nevelni. A nevelő számára felelősségteljes kötelesség legyen a hitoktatás, mert "Isten előtt áll", mint az Ő szavát hordozó edény. Mivel a vallásóra Istenhez vezet, énekkel és imádsággal kezdődik és végződik.
3. § A hitoktatás legelsősorban a lelkipásztor kötelessége. Ott, ahol a gyermekek száma megkívánja, az egyházközség hitoktatói állást tart fenn, amelyre előírás szerinti képesítésű egyháztagot alkalmazhat. A hitoktatásban a lelkipásztor segítségével csak a presbitérium által is elfogadott tiszta életű, öntudatos református férfi vagy nő lehet.

II. FEJEZET

Végrehajtás és ellenőrzés

a) A gyülekezetben

4. § A hitoktatás megszervezése a lelkipásztor vezetésével a presbitérium kötelessége.

A presbitérium gondoskodik a hitoktatás számára megfelelő helyiségről.

5. § A presbiterek feladata a hitoktatással kapcsolatban:

- a) nyilvántartani a körzetükben minden gyermeket családot,
- b) minden hat éven felüli gyermeket családjában évente egyszer meglátogatni,
- c) az elmaradó gyermekeket szükség szerint többször is meglátogatni a lelkipásztossal együtt és a konfirmációi előkészítésre serkenteni,
- d) észrevételeikről a presbitériumnak beszámolni.

6. § A lelkipásztor szükség szerint, de legalább kétszer évente, szülői értekezletet tart.

7. § A presbitérium tagjai időközönként felváltva a vallásórákon megjelennek.

8. § A vallásoktató köteles minden óráról pontos munkanaplót vezetni, melynek mintáját az Országos egyház írja elő, továbbá rendes nyilvántartási naplót is vezet a gyermekek tanulmányi előrehaladásáról és magaviseletéről. Az órákon időnként megjelenő presbiter a fenti naplókat aláírja.

9. § A hitoktató negyedévenként az előírt eredményről jelentést tesz a templomi gyülekezet előtt. Év végén a hitoktatás látogatásáról bizonyítványt kap a gyermek.

10. § Konfirmációra csak a rendes hitoktatási anyagot elvégzett gyermek bocsátható.

11. § A konfirmáltakat az egyház továbbra is lelkigondozásban részesíti az ifjúsági bibliakörökben.

12. § A gyermekeket, különösen a konfirmandusokat ajánlatos a gyülekezeti élet szolgálatába állítani.

b) Az egyházmegyében

13. § A vallástanítás ellenőrzésére az esperes illetékes, aki gyülekezeteiben a kánoni vizsgálatokon kívül is a vallástanításra felügyeletet gyakorol.

14. § Felügyelete kiterjed a tanterv betartására, a gyermekek előmenetelének számbavételére és a presbitérium munkájára a hitoktatás megszervezése terén.

15. § Észrevételeiről jelentést tesz a gyülekezet presbitériumának és esperes i jelentésében a hitoktatásról külön-külön fejezetben számol be.

16. § Csendesóra keretében a lekipásztort vagy hitoktatót hitbeli felfogásában megvizsgálja.

c) Az országos egyházban

17. § A vallástanítás gazdája az országos egyházban a püspök. Az esperesek jelentései alapján a zsinatnak a püspök számol be.

18. § A vallástanításról hozott zsinati határozatokat a gyülekezetekben, egyházmegyékben és az országos egyházban életre hívja.

SZABÁLYRENDELET

a Szerbiai Református Keresztyén Egyház IGEHIRDETŐINEK és egyéb SZOLGÁINAK képzéséről

I. FEJEZET

Általános határozatok

1. § Országos egyházunk az Ige hirdetésének szolgálatára jelentkező híveit Egyházunk hitvallásával egyező hittudományi intézetekben, vagy ha ez nem lehetséges, lehetőségeihez mérten a maga kebelében képezi ki jelen Szabályrendelet előírásainak megfelelően. A jelentkezők vizsgákra mint magántanulók készülnek, az egyházi hatóság vizsgáztató bizottsága, illetve ennek tagjai által csupán irányítja, ellenőrzi és vizsgáztatja őket.

2. § Az Ige szolgálatában a következő fokozatok vannak:

a) diakónus, illetve diakonissza,

b) énekvezér,

c) hitoktató,

d) lévita,

e) lelkipásztor.

A diakónus, illetve diakonissza és énekvezéri fokozat egyházi vonalon az közép fokú, a hitoktatói és lévítai fokozat a főiskolai, a lelkipásztori fokozat az egyetemi végzettségnek felel meg.

3. § Aki az Igehirdetés szolgálatára óhajt készülni, s e szolgálatban akar működni, az illetékes lelkész és presbitérium ajánlásával, valamint keresztlevelének s konfirmációi bizonyítványának csatolásával írásban jelentkeznek a Püspöki Hivatalnál felvételre.

Aki csak diakónusi illetve diakonissza szolgálatra készül, annak legalább a nyolc osztályról szóló bizonyítványt, aki azonban a lévítai és lelkészi oklevelet is meg akarja szerezni, annak az előbbi bekezdésben említett okmányokon kívül középiskolai (gimnáziumi) érettségi bizonyítványt kell csatolnia.

4. § A jelentkezőt a püspök, mint a képesítő bizottság elnöke iskolai végzettsége és rátermettsége alapján utasítja, hogy a 2. §-ban foglalt szolgálati fokozatokra hogyan kezdje meg előkészületeit.

5. § Az egyházi szolgálatra készülő mindig a püspök által megbízott lelkipásztor felügyelete alatt áll és annak irányításával készül a vizsgáira.

6. § Az egyházi szolgálatra készülrők jelentkezését a püspök a zsinati tanácsnak és a képesítő bizottságnak jelenti tudomásvétel végett.

Az egyházi szolgálatra készülrőkről a Püspöki Hivatal névsort vezet és a tanulmányi vezetéssel megbízott lelkipásztor háromhavonként jelentést tesz a püspöknek a tanulmányi előmenetelről.

II. FEJEZET

A diakónus, illetve diakonissza képesítése

7. § A diakónus, illetve diakonissza szolgálatra a következő anyagból való sikeres vizsga képesít:

- a) A Református Valláskönyv a Tanterv hét évfolyama és szakaszok szerinti felmondása.
 - b) A Református Valláskönyvben előírt énekverseknek felmondása és éneklése, valamint harmóniumon vagy más alkalmas hangszeren egy hanggal való eljátszása.
 - c) A Heidelbergi Káté 1., 21., 31., 32. és 54. kérdéseinek felmondása.
 - d) Olvasott istentisztelet és temetés levezetése az istentiszteleti rend a szórványokban című füzet alapján.
 - e) A diakónia elmélete és gyakorlata.
- 8. §** A diakónus, illetve diakonissza szolgálata a templomban és a temetéseken mindig és kizárólag felolvasással és énekvezetéssel történik. Ezenkívül a gyermekek úrvacsorai előkészítésében segít a lelkésznek, betegeket látogat és általában minden egyházi és minden szeretetmunkában segít.
- 9. §** A diakónus illetve diakonissza mindig az illetékes lelkész irányítása és felügyelete alatt végzi szolgálatát.

III. FEJEZET

Énekvezér képzése

10. § Az a személy, aki a diakónusi vagy diakonissza vizsgát letette, énekvezéri vizsgát is tehet. Az a személy aki kántorképző oklevéllel rendelkezik, vagy a 11. §-nak eleget tevő énekvezéri képesítést kap, alkalmazható egyházi szolgálatra.

11. § Az énekvezéri vizsga tárgyai:

- a) Az Énekeskönyv énekeinek szöveg- és dallamismerete és kíséret nélküli éneklése.
- b) Orgona és harmóniumjáték olyan gyakorlattal, hogy a gyülekezeti éneklést vezetni tudja.
- c) Istentiszteleti rendtartás ismerete.

IV. FEJEZET

A IV. - VIII. fejezetek egyháztörténeti jelentőségűek, alkalmazásuk nem időszerű, ideiglenesen hatályon kívül helyeztetnek, szükség esetén érvénybe léptethető.

A lévitai képzés

13. § Aki a diakónus vizsgát letette, s tovább akarja magát képezni, annak legalább 2 évig valamelyik lelkipásztor mellett kell szolgálnia, s ez idő alatt előkészülni a lévitai vizsgára. Ha erről a szolgálatáról az illető lelkipásztor és presbitérium, továbbá az illetékes esperes jó bizonyosságot tesz és az előírt tárgyakból elkészült: jelentkezhetik a lévitai vizsga letételére.

14. § A lévitai vizsga tárgyai:

- a) Az Ó- és Újszövetségi kijelentés története (A Biblia tartalmi ismerete).
- b) Hitvallások ismerete (Heidelbergi Káté és II. Helvét Hitvallás).
- c) Az Ó- és Újszövetség kortörténete.
- d) A keresztyén egyház története nagy vonásokban.
- e) Liturgiai alapismeretek.
- f) Katechetikai alapismeretek.

- g) Az egyház élete és szolgálata.
- h) Vallástörténet.
- i) Az Országos egyházunk törvényeinek és szabályrendeleteinek ismerete.
- j) Magyar nyelvtan, stilisztika és irodalomtörténeti ismeretek.
- k) Egyházi ének és zene.

15. § Az előbbi szakaszban felsorolt tárgyak közül az a) és j) pont alattiakból írásbeli (zárthelyi) és szóbeli vizsgálatot, a többi tárgyakból csak szóbeli vizsgálatot kell tenni.

16. § A lévitai vizsga a sákramentumos istentisztelet végzésére is jogosítja a jelöltet. Mind a gyülekezeti, mind a sákramentumos istentiszteleten a lévita szolgálata általában felolvasással történik.

A gyülekezet kormányzásában a lévita a püspök által kinevezett adminisztrátor irányítása alatt áll.

Lévitai szolgálatra állandó jelleggel csak az nevezhető ki, aki rendes katonai kötelességének eleget tett.

V. FEJEZET

A lelkipásztori képesítés

17. § Aki a lévitai vizsgát letette és lévitai szolgálatot végez, az készülhet a lelkészi vizsgára.

Lelkészi oklevelet 3 évi lévitai szolgálat és három, évenként tett vizsga és képesítő vizsga után kaphat a jelölt.

A lelkészi oklevél megszerzésére való előkészületet a püspöknek kell bejelenteni, aki intézkedik az előkészítő lelkipásztorok kijelölése felől.

18. § A lelkészi oklevél megszerzéséhez három vizsga teendő.

1. Az első vizsga tárgyai:

- a) héber nyelv,
- b) görög nyelv,
- c) teológiai enciklopédia,
- d) filozófiai enciklopédia,
- e) egyetemes ker. története,
- f) neveléstörténet és -tan,
- g) homiletika,
- h) egyházi ének és zene.

2. A második vizsga tárgyai:

- a) ószövetségi exegézis,
- b) újszövetségi exegézis,
- c) ószövetségi izagógika,
- d) vallástörténet és filozófia,

- e) rendszeres theológia (Dogmatika),
- f) poimenika,
- g) katehetika,
- h) protestantizmus története,
- i) ének és zene.

3. A harmadik vizsga tárgyai:

- a) ószövetségi exegézis,
- b) újszövetségi exegézis,
- c) újszövetségi izagógika,
- d) rendszeres theológia (Etika),
- e) liturgika,
- f) ekkleziasztika,
- g) egyházjogtan,
- h) magyar protestantizmus története,
- i) egyházi ének és zene.

4. A lelkészsképesítő vizsga tárgyai:

- a) dogmatika, etika,
- b) homiletika, liturgika,
- c) poimenika, katehetika,
- d) ekkleziasztika,
- e) a magyar református egyház története, különös tekintettel a jugoszláviai egyházrészek történetére,
- f) országos egyházunk törvényeinek és szabályrendeleteinek ismerete. Az ország Alkotmányának ismerete.

A lévitai oklevél kelte és az első lelkészi vizsga között legalább egy évnek kell eltelni.

A harmadik vizsga és a képesítő vizsga között legalább három hónapnak kell eltelnie.

19. § Mindegyik lelkészi vizsgára a tárgyak egyikéből — melyet a vizsgáztató bizottság jelöl ki — házi írásbeli dolgozat készítenendő.

A második vizsga zárthelyi dolgozata adott textus alapján gyakorlati bibliamagyarázat.

A harmadik vizsga zárthelyi dolgozata szintén adott textus alapján egy egyházi beszéd kidolgozása.

20. § Lelkészi képesítéssel bír az olyan református vallású férfi is, aki egy református vagy protestáns theológiai főiskolát, vagy fakultást szabályszerűen elvégzett, ezt követően egy református vagy protestáns lelkészsképesítő bizottság előtt lelkészi oklevelet szerzett és országos egyházunk vizsgáztató bizottsága előtt az előírt kiegészítő szakvizsgával honosította.

21. § A kiegészítő szakvizsga tárgyai:

- a) A Heidelbergi Káté és II. Helvét Hitvallás alapos ismerete.
- b) Magyar református egyház története, különös tekintettel a jugoszláviai egyházrészek történetére a reformáció óta.
- c) Egyházjogtan. (Egyházunk törvényei és szabályrendeletei, vallást érintő állami törvények és rendeletek ismerete.)
- d) Anyanyelv, ha erről az illetőnek nincs okmányilag igazolt képzettsége.
- e) A zsoltárok és dicsérek ismerete és éneklése.
- f) Gyakorlati harmónium és orgonajáték.

22. § A lelkészi képesítés az egyházi törvényekben és szabályrendeletekben előírt összes lelkészi szolgálatok és kötelességek végzésére, valamint egyházi tisztségek viselésére képesít.

VI. FEJEZET

Képesítő és vizsgáztató bizottság

23. § A képesítő és vizsgáztató bizottság 5 tagból áll. A püspök hivatalból tagja és elnöke a bizottságnak, a további 4 tagot a zsinat választja. A zsinat 4 póttagot is választ a bizottságba.

A vizsgáztató és képesítő bizottság jegyzőjét saját kebeléből maga választja.

A bizottság megválasztásánál tekintettel kell lenni arra, hogy a teológiai tudományok 4 főágának: a biblikai teológiának, rendszeres teológiának, gyakorlati és történelmi teológiának, átlagon felül ismerői legyenek a bizottság rendes és póttagjai.

VII. FEJEZET

24. § A vizsgáztató és képesítő bizottság tagjait a jelöltek a készülés megkezdése előtt felkeresik, velük az átveendő anyagot s a használandó tankönyveket megbeszélik, s a vizsgára való jelentkezés előtt elöttük kollokválnak. Vizsgára jelentkezni csak az összes tantárgyából való sikeres kollokvium után lehet.

25. § A vizsgáért való engedélyért a jelöltek a püspökhöz fordulnak, aki a vizsga helyét és idejét a körülmények figyelembevételével állapítja meg. Ugyanekkor kitézi a házi dolgozat beadásának idejét is.

26. § A lévitai vizsga két részletben is kivehető, ha a jelölt ezt kifejezetten kívánja.

Ebben az esetben az első alkalommal a 14. § a), b), c) és d) pontjaiba felvett tárgyakból kell vizsgázni. A többi tárgyból pedig a másik alkalommal.

Két vizsga között két hónapnál kevesebb, 6 hónapnál több idő nem telhet el.

27. § Minden egyes tárgyból a bizottságnak egy meghatározott tagja vizsgáztat, ő adja fel az esetleges írásbeli dolgozatot és ő kérdezi a szóbelin a vizsgáztatót az illető tárgyból (tárgyakból). Szóbelin a többi bizottsági tagok is tehetnek fel kérdéseket minden tárgynál.

28. § A vizsga után a bizottság határoz az eredményről. Minden tárgyból a vizsgáztató tag tesz javaslatot, mire a bizottság tagjai szótöbbséggel döntenek. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.

29. § Ha a jelölt egy tárgyból nem felelt meg, abból a tárgyból javítóvizsgát tehet egy hónap múlva. Ha több tárgyból nem felel meg, vagy a javítóvizsga nem sikerül, akkor az egész vizsgát meg kell ismételni. Ismétlővizsgát legkorábban 6 hónap múlva lehet tenni.

A következő vizsga az ismétlővizsga után egy év múlva tehető le.

30. § A vizsgáról és az eredmény megállapításáról jegyzőkönyv vezetendő, melyet a bizottság valamennyi tagja aláír. Ennek alapján állítandó ki a bizonyítvány, melyet a bizottság elnöke és jegyzője írnak alá.

A képesítővizsga után lelkészi oklevél állítandó ki, melyet szintén a bizottság elnöke és jegyzője írnak alá.

VIII. FEJEZET

Zárórendelkezők

31.§ Ha valaki gimnáziumi vagy szakiskolai érettségivel jelentkezik, az a diakónusi képesítéshez előírt vizsgát, mint felvételi vizsgát teszi le. Ennek letétele után egy évre tehet lévítai vizsgát, s ezután a 18. §-ban foglalt vizsgákat teheti le lévítai szolgálat végzése mellett.

32.§ Ha külföldi teológiai főiskolán valaki több szemesztert hallgatott, vagy bibliai iskolában, nem főiskolai rangú teológiai iskolában stb. szerzett képesítést, a zsinati tanács a képesítő és vizsgáztató bizottság javaslatára részben elismerheti, ha a kérdésben álló e Szabályrendeletben foglalt képesítési fok valamelyikének mértékét megüti. Ilyen esetben különbözeti vizsgát kell tenni, melynek tárgyait az Országos Egyház képesítő és vizsgáztató bizottság állapítja meg.

33.§ Ha valamelyik jelöltnek iskolai képzettsége megengedi, egyes — nem hitvallásos jellegű — tárgyak hallgatására beiratkozhat rendkívüli hallgatónak akár a Belgrádi Egyetem Teológiai Fakultására, akár valamelyik pravoszláv teológiai középiskolába. Az itt letett vizsgákat a képesítő bizottság elismeri.

A Szerbiai Református Keresztyén Egyház lelkipásztorainak SZOLGÁLATI PRAGMATIKÁJA

I. FEJEZET

A lelkipásztor magán- és családi élete

A lelkipásztori szolgálatnak erőforrása az Igével való naponkénti találkozás, a szüntelen való imádkozás és ennek eredményeképpen a Szentlélek Istentől nyert erőben való állandó gyarapodás.

Ezért a lelkipásztornak rendszeresen és naponként

- 1) Olvasnia kell az Igét saját személyes lelkiélete építésére.
- 2) Naponként csendes órát kell tartania, s azon rendszeresen kell imádkoznia az evangélium ügyének előmeneteléért, gyülekezetéért, annak egyes bajban levő tagjaiért, különösen azokért, akik kísértésben, bűnben vannak vagy ellenségei az evangéliumnak.
- 3) Családjában naponként házi áhítatot kell tartania, s ott is a Szentírást kell olvasniuk és imádkozniuk kell.
- 4) Ezenkívül a Szentírásnak valamelyik könyvét tudományos teológiai szempontból is állandóan tanulmányoznia kell.
- 5) Végül műveltségének gyarapítására szépirodalmi és tudományos műveket is olvasnia kell.

A fentiekről minden évben a kánoni vizsgálat alkalmával be kell számolni az esperesnek vagy helyettesének.

II. FEJEZET

A lelkipásztor munkája

De ezenkívül be kell számolnia mindazon kérdésekről, melyek a kánoni kérdőpontokban részletesen fel vannak sorolva lelkipásztori munkájáról, a gyülekezet életének szolgálatáról és egyházkormányzási tevékenységéről. Egyszóval állandóan szem előtt kell tartania a kánoni kérdőpontokat, hogy azokra a legközelebbi vizsgálat alkalmával jó feleleteket adhasson.

Ezek mellett alkalmazkodnia kell a következő

AJÁNLÁSOKhoz:

- 1) A hét hat munkanapja közül válasszon ki magának a lelkipásztor egy teljesen szabad napot. Ez az ő nyugalomnapja. Ez legyen lehetőleg mindig ugyanaz a nap pl. a hétfő. Ezt a gyülekezetben is köztudomásúvá kell tenni, hogy azon a napon a lelkipásztort ne keressék. Utazásait erre a napra teszi. Ha valami rendkívüli körülmény miatt a hétnek másik napján is kell utaznia, ezt már lehetőleg vasárnap a templomban kihirdeti.

Kedd, szerda, csütörtök, péntek munkanapokat reggeltől estig gyülekezetében köteles napi 8 órai munkában eltölteni. Ezeket a napokon tart hivatalos órákat a Lelkészi Hivatalban, vallásórákat, bibliaórákat, látogat családokat, gyermekeket, betegeket. Az irodában töltött hivatalos órák alatt intézi az egyházkormányzati ügyeket, levelezéseket stb. A lelkipásztor minden munkájáról munkanaplót vezet.

A szombati nap csendes nap. Ezen a napon lakásán vagy a lelkészi irodában tartózkodik és vasárnapi szolgálatokra készül.

A kánoni kérdőpontokban felsorolt munkaágak mindegyikében a presbitérium tagjai közül egyet, mint segítőtestvér felkér és azzal annak a munkaág-szolgálatnak egész heti tervét megbeszéli, lehetőleg a munkába is bevonja, s előkészíti,

illetve kiképezi arra, hogy a lelkipásztor akadályoztatása esetén az illető presbiter őt helyettesítse.

A gondnoknak és a presbitereknek hivatása a lelkipásztort minden munkájában érdeklődésükkel, tanácsukkal esetleg tényleges tevékenységükkel is segíteni. De egyben kötelességük is vigyázni arra, hogy a lelkipásztor a fenti szolgálati rendet megtartsa, ennek minden részében tevékeny legyen és ne vegyen magának önhatalmúlag a megengedettnél több szabadságot. A legkisebb elhajlást, pontatlanságot, rendetlenséget először négy szemközt a lelkipásztor előtt szóvá teszik, ha ez nem használ, az egész ügyet a presbitérium elé viszik, legvégső esetben pedig az esperesnek jelentést tesznek. Amelyik presbitérium ezt elmulasztja, annak nincs joga lelkipásztorára panaszkodni, ellenben a lelkipásztorral együtt fegyelmi vétséget követ el.

A lelkipásztornak joga van évenként egyszerre vagy több részletben összesen 4 heti fizetett szabadságot venni igénybe, mialatt az egyes munkaágban lehetőleg azok a presbiterek helyettesítik, akiket mint segítő társakat a munkába bevont. Amennyiben ez nem lehetséges és helyettesítésére más, egyházközségen kívüli segítséget kell igénybe vennie, annak költségeiről felerészben a lelkipásztor, felerészben az egyházközség tartozik gondoskodni. Szabadságának kezdetét és időtartamát annak megkezdése előtt két héttel a Püspöki Hivatalnak és az Esperesi Hivatalnak bejelenti. A püspök az esperest és a presbitériumot is értesítve a szabadságra az engedélyt a szolgálat érdekeit figyelembe véve megadja vagy megtagadja. A megtagadást külön indokolja. Ez értelemszerűen vonatkozik a külföldi utazásokra is. A lelkipásztor szabadságáról visszatérve és szolgálatának újból való felvételét 24 órán belül az esperesnek és a Püspöki Hivatalnak is bejelenteni köteles.

A zsinat és a zsinati tanács rendeleteinek, valamint ezeknek megbízásából működő eljárások rendelkezéseinek engedelmséggel tartozik. "Nem a szemnek szolgálván, mint akik embereknek akarnak tetszeni, hanem mint Krisztusnak szolgálói, cselekedvén az Istennek akaratát lélekből. Jó akaratral, mint akik az Úrnak szolgálnak és nem embereknek." (Eféz. 6:6-7)

SZABÁLYRENDELET

a Szerbiai Református Keresztyén Egyház kötelékébe tartozó egyházi munkások legkisebb fizetésének megállapítására

I. FEJEZET

Általános rendelkezések és alapelvek

1.§ Egyházi munkások a következők:

- a) lekipásztor
- b) helyettes lelkész,
- c) beosztott lelkész,
- d) segédlelkész,
- e) lévita,
- f) diakónus és
- g) énekvezér

2. § Az egyházi munkások az Alkotmányban és a szabályrendeletekben meghatározott munkájukért legalább a jelen Szabályrendeletben megállapított fizetést kapják.

Az eredeti díjlevelek értékelése alkalmával azok értéke a Szabályrendeletben előírt minimális fizetésnél alacsonyabb nem lehet.

3. § Az egyházi munkások fizetését a következő tényezők határozzák meg: képzettség, családi állapot, szolgálati év és a 2. §-ban körvonalazott munkán felüli megbízás (püspök, esperes, közpénztáros, számvevő stb.).

4. § Az egyházi munkások fizetését képezi: a) törzsfizetés, b) családi pótlék, c) korpótlék, d) munkapótlék.

5. § Jelen Szabályrendeletben foglalt egyházi munkások képzettségüknél fogva három fizetési csoportba oszthatók:

I. csoport — akik egyetemi végzettséggel bírnak.

II. csoport: — akik főiskolai végzettséggel bírnak.

III csoport — akik középiskolai végzettséggel bírnak

IV. csoport: — akiknek a végzettsége a nyolcosztályos végzettséggel egyenlő.

6. § A szolgálati idő a lelkészknél az első lelkészképesítő illetve a lévita oklevél keltétől számítható. Diakónusok és énekvezérek szolgálati éve a kinevezés illetve a megválasztás napjától számítható.

7. § Minden lelkész az első lelkészképesítő vizsga után köteles egy évet segédlelkészi szolgálatban eltölteni. Ebben a minőségben az egyházi munkás csak törzsfizetésre jogosult, éspedig előre fizetve.

II. FEJEZET

Fizetések

8. § A lelkész, valamint az olyan segédlelkész vagy lévita, aki lelkész helyett teljes lelkészi szolgálatot végez, abban az egyházközségben, ahol szolgál, kap természetben lakást és évi 18 m³ tüzfának megfelelő tüzelőanyagot házhoz szállítva.

9. § Segédlelkész, aki lelkész mellett szolgál, kap lakásul egy bútorozott szobát fűtéssel, világítással.

10. § Az egyházi munkások fizetésüket havi készpénzfizetésben kapják.

11. § Azoknak a lelkészeknek és egyéb egyházi munkásoknak, akik a díjlevélben meghatározott szolgálati helyükön kívül más lelkész nélküli kis egyházakban végeznek szolgálatot, külön útiköltség és napidíj jár a szolgálati napló szerint. Munkadíj címén a gyülekezetén kívül végzett munka után az elindulástól a hazautazásig a zsinat által évről évre megállapított óradíj illeti meg. A kiszállások alkalmával a kocsifuvart és ellátást a szolgálatot igénybevevő gyülekezet adja vagy fizeti meg.

12. § A lelkipásztor más gyülekezet adminisztrálásáért fizetést kap.

13. § Azok az egyházközségek, melyek jelen Szabályrendeletben megállapított minimális lelkészi fizetést magukban nem képesek fedezni, ideiglenesen társítandók más közeleső egyházközséggel. A társított egyházközségek presbitériuma közösen állít össze lelkészi díjlevelet és a társegyház lelkésze a díjlevélben körvonalazott munka és jövedelem arányában szolgálja a társegyházakat. Ha a gyülekezet teherbíró képessége emelkedik és a lelkészhiány is enyhül, az ideiglenes társítás bármikor feloldható.

14. § A társított egyházak közös lelkészének a törzsfizetése készpénzben történik.

15. § Amennyiben az egyházi munkás házastársa is ugyanazon egyházközség szolgálatában van, külön lakás nem illeti meg.

III. FEJEZET

Fedezet

16. § Az egyházi munkások törzsfizetését azok az egyházközségek biztosítják, amelyeknek szolgálatában állanak.

17. § A családi pótlékból a feleség után járó összeget az egyházközség pénztára, a gyermekek utáni pótlékot, a munkapótlékot és a korpótlékot az országos egyház közpénztára folyósítja.

Ennek fedezete:

Elsősorban: Egységes teherviselés alapján megállapított közjárulék, melynek kulcsát és összegyűjtését a zsinat állapítja meg.

Másodsorban: Belföldi vagy külföldi forrásból eredő segélyek.

18. § A szolgálatban levő egyházi munkások a lelkészek, lelkészözvegyek és árvák segélyezésére kötelesek a zsinat által megállapított járulékot a közpénztárba beszolgáltatni.

19. § Az egyházközség alkalmazottainak egészség és nyugdíjbiztosítási járulékát az egyházközség fizeti, míg az Országos Egyház alkalmazottai ezen járuléka a közpénztárt terhelik.

SZABÁLYRENDELET
a Szerbiai Református Keresztyén Egyház lelkipásztorainak saját
gyülekezetükön kívül más gyülekezetekben, lelkésznélküli kis
gyülekezetekben végzett szolgálataik díjazására

- 1. §** Minden lelkipásztor abban a gyülekezetben, ahol meg van választva, vagy ki van nevezve állandó székhellyel a lelkészek fizetési Szabályrendelete keretében meghatározott minimális fizetést kap.
- 2. §** Állandó szolgálati lakhelyén kívül végzett szolgálatai alkalmával útiköltség megtérítésre és munkadíjra jogosult.
- 3. §** Útiköltség:
- a) 1 km-nél távolabbi útra a vasútállomásig villamosjegyre vagy autóbuszjegyre jogosult.
- b) Más helységbe való utazáskor vasúton II. osztályú jegy ára, ha autóbuszjárat van, az autóbusz viteldíja, ha autóbuszjárat nincs, akkor saját gépjárművén vagy kerékpáron megtett útert a zsinat által megállapított díjra jogosult.
- c) Olyan helyeken és olyan esetekben, ahol csak kocsin lehet megközelíteni a szolgálati helyet, ha ingyen fuvar nem nyújt a szolgálatot igénybevevő gyülekezet, a tényleges kocsifuvar számítandó fel a szolgálatot igénybe vevő gyülekezetnek.
- 4. §** Munkadíj alatt értjük az elindulástól a hazaérkezésig a szolgálattal kapcsolatban eltöltött időt, amelyért a zsinati tanács által megállapított óradíj jár.
- 5. §** Az elutazásról, a szolgálatokról, melyeket a kiszállás alkalmával végzett, a lelkipásztor tartozik munkanaplót vezetni. Az útinaplóba bejegyzendő az elindulás ideje, a gyülekezetben eltöltött idő alatt végzett minden munka (igehirdetés, vallástanítás, pásztori látogatás, úrvacsoraosztás, keresztelés, temetés, gyülekezeti adminisztráció stb.). Az útinaplóba be kell vezetni a gyülekezet hozzájárulását és a szórványgondnokkal vagy valamelyik presbíterrel láttamoztatni kell a naplót. Az útinaplót minden negyedév végén le kell zárni, másolatot készíteni a saját levéltára részére és az eredeti naplót, az útiköltséget és munkadíjat magában foglaló aláírt nyugtával be kell küldeni a missziói előadónak felülvizsgálásra további intézkedés céljából.
- 6. §** Az irányelv az, hogy a szolgálati helyükön kívül szolgáló lelkipásztorok ne sokszor utazzanak rövid időtartásra, hanem a kiutazásokat ki kell használniuk, hogy azok ne futó látogatások legyenek, hanem igehirdetés és pásztori látogatások is: kapcsolatok teremtése és kapcsolatok fenntartása.
- 7. §** A szórványgondozó lelkésznek lakást a gyülekezetnek kell az ott-tartózkodás ideje alatt adni. Élelmezéséről a gondozó lelkész maga gondoskodik.
- 8. §** A jelen Szabályrendeletben felsorolt nyomtatványokat a lelkipásztoroknak a Püspöki Hivatal bocsátja rendelkezésére és e nyomtatványok vezetésére részletes utasítást ad.

SZABÁLYRENDELET

a Szerbiai Református Keresztyén Egyház DIAKÓNIAI munkájáról

I. FEJEZET

Az egyházközség diakonátusának munkája

a) Szervezet

1. § A diakonátus az egyházközségnek a szeretetmunkák elvégzésére rendelt szerve. A presbitérium által az egyházközség kebeléből választott férfi és nő tagok alkotják. Az egyházközség hivatásos diakónusai és diakonisszái a diakonátusnak hivatalból tagjai. (Alkotmány 30. §)
2. § A presbitérium a diakonátus tagjait 6 évi szolgálatra választja úgy, hogy a diakonátust 3 évenként felerészben újíttja meg. A diakonátusnak tagjai hivatalból az egyházközség lelkipásztora és gondnoka. Ajánlatos, hogy a presbitérium tagjai közül is legyen valaki egyúttal a diakonátusnak is tagja.
3. § A diakonátus a maga kebeléből választ elnököt, aki a diakonátus gyűléseit összehívja és tanácskozásait vezeti. Ülész tartását a diakonátus egyes tagjai is kérhetik.
4. § A diakonátus szükség szerint tartja üléseit.
5. § A diakonátus a maga kebeléből választhat egy szűkebb körű bizottságot, hogy ez a határozathozatalt előkészítse és a határozatokat végrehajtsa, szükség esetén pedig két ülész között maga is hozzon határozatot. Egyes szolgálatok végzésére szervezhet állandó jellegű vagy esetenkénti bizottságot, melybe nemcsak a diakonátus tagjait, hanem más személyeket is bevéaszthat.
6. § A diakonátus munkájáról jelentést tesz a presbitériumnak és az egyházközségi közgyűlésnek.

b) Feladatkör

7. § A diakonátus feladata és hatásköre: a tehetetlenekről, szegényekről és betegekről és a máskülönbzen anyagilag és erkölcsileg elhagyatottakról való gondoskodás az Írás szavai szerint: *“Cselekedjetez jót mindenekkel, kiváltképpen a mi hitünk cselédeivel.”* (Gal. 6:10) (Alkotmány _ . §)
8. § A betegek, elhagyott, tehetetlen szegények, szükölködök, árvák gondozása elsősorban hozzátartozóik, másodsorban rokonságuk és a szomszédságok feladata. A diakonátus hasson oda, hogy az egyes egyháztagek tegyenek meg mindent, hogy a rokonságukhoz, ismeretségi körükhöz és szomszédságukhoz tartozó szükölködök elláttassanak.
9. § A diakonátus vizsgálja meg, hogy a szükölködöknek nincs-e joga nyugdíjra, munkanéklüli segélyre, szociális segélyre és segítse öt adott esetben ezek elnyerésében.
10. § Ahol a szükölködök gondozása az előbbi két pontban említett módon nem biztosítható keresztényi módon, ott a gyülekezet nevében a diakonátus gondoskodjék rölük, illetőleg segédkezzék ellátásukban.
11. § A diakonátus ügyeljen arra, hogy egyházi szempontból szegénynek tekintendő nemcsak az, aki mint közismert szegény állandó segélyezésre van utalva, hanem tágabb értelemben mindenki, aki valami okból sürgösen segítségre szorul.
12. § A diakónia feladata nemcsak a szegények, betegek, árvák anyagi segélyezése, hanem egyúttal azok és a gyászolók meglátogatása, vigasztalása, bátorítása.
13. § Az arra szorulókat a diakonátus segítse, hogy egészségügyi, jogi vagy egyéb tanácsadásban részesüljenek.

14. § Igyekezzenek a diakonátus az olyan egyházi és családi szokásokat fenntartani vagy életre kelteni, amelyek a szeretettel megegyezők (pld. temetés esetén a "bejáró" szolgálata, az elhantolás munkája, a kórogyi első zsenge stb.). A szeretettel ellenkező szokásokat pedig igyekezzenek leküzdeni (fényűzés, pazarlás keresztelők, esküvők alkalmával).

15. § A diakonátus a gyülekezet hívei előtt ismerteti az országos egyház szeretetmunkáját és ezeknek támogatását köztük megszervezi és munkálja.

16. § A társadalmi és állami szervezetek szociális munkáit és egészségügyi intézkedéseit is tőle telhetőleg támogatja a diakonátus (alkoholizmus, ragályos betegségek, pld. TBC elleni küzdelem, Vöröskereszt munkája, véradás stb.), ezeknek eredményesebbé tételére.

17. § Igyekezzenek a diakonátus egyénileg is Krisztus szeretetével közeledni az alkoholizmusban szenvedőkhöz, erkölcsileg bukottakhoz; meglátogatni, gondozni az elítélteket, kiszabadulásuk után őket visszasegíteni a rendes élethez.

c) Személyi és anyagi eszközök

18. § A szeretetmunka végzésében az egyes szolgálatok teljesítésére a diakonátus elsősorban saját tagjait bízta meg, mint önkéntes segítők. Ezen kívül szükség esetén igyekszik egy-egy munka végzésére más egyháztagot, esetleg kívülállót is megnyerni (pld. egy mesterembert, orvost, ügyvédet stb.). Ahol a viszonyok megengedik, hivatásos diakónusok vagy diakonisszák, szükség esetén pedig fizetett munkaerők is alkalmazhatók.

19. § Az egyházi szeretetmunka céljait szolgáló anyagi eszközök legyenek olyanok, melyek az evangélium szempontjából nem esnek kifogás alá, hanem Isten iránti hálából, keresztyéni szeretetből adódnak.

20. § Olyan esetekben, amikor a maga erejéből a szükséges segítséget nem tudja megadni, akkor a diakonátus az országos egyház diakonátusának segítségét kéri. Egyes esetekben szomszédos egyházközösségek diakonátusai közösen is végezhetnek szeretetmunkát.

d) A szolgálat módja

21. § Általában igyekezzenek a diakonátus az Úr Jézus Krisztus nevében a gyülekezet megbízásából a lélek javára szolgálni.

22. § Az Úrtól kérjen és vegyen szeretetet és bölcsességet szolgálatához és aszerint mérlegelje és döntse el, hogy kinek, mikor, hol, mivel és milyen módon kell szolgálnia:

a) rendszeres vagy esetenkénti pénzbeli segéllyel, esetleg kölcsönrel,

b) rendszeres vagy esetenkénti természetbeni segéllyel (élelem, ruházat, gyógyszer, tűzrevaló stb.),

c) munkához juttatással,

d) munkának szolgálatával (ápolás, mosás, takarítás, főzés ügyekben való eljárás stb.),

e) tanácsadással (jogi, egészségügyi, házassági, pályaválasztási stb.),

f) személyes látogatással, vigasztalással, testvéri útmutatással,

g) Biblia, énekeskönyv vagy egyéb keresztyén tartalmú iratok juttatásával.

23. § Külön kell vigyáznia a diakonátusnak arra, hogy mikor kell a segítségnek a nyilvánosság kizárásával történnie. A diakonátus tagjai mind kell, hogy tudjanak hallgatni is.

II. FEJEZET

Az országos egyház diakonátusának munkája

e) Szervezet

24. § Az országos egyház diakonátusának tagjai: hivatalból a püspök, az országos egyházi gondnok és az országos

egyházi számvevő, továbbá a zsinati tanács által 6 évre választott legalább 2 tag; a választott tagok helye 3 évenként felerészben megüresedik és újból betöltetik.

25. § A 3., 4. és 5. § megfelelő módon alkalmaztatnak az országos egyház diakonátusának működésére is.

26. § Az országos egyház diakonátusa munkájáról jelentést tesz a zsinati tanácsnak és a zsinatnak.

f) Feladatkör

27. § Az országos egyház diakonátusa az egyházközségek diakonátusainak munkáját szellemileg irányítja, segíti és afelett felügyeletet gyakorol.

28. § Segélyben részesíti azokat a segélyre szoruló híveket, akiket az ő gyülekezetük diakonátusa nem tud semmiképpen vagy nem tud eléggé segíteni.

29. § Az országos egyház szeretetintézményeinek munkáját szellemileg irányítja, segíti és afelett felügyeletet gyakorol.

30. § Az egyházközségek diakonátusai útján az egyházközségekben megszervezi és megvalósítja az országos egyház szeretetmunkájának támogatását.

g) Személyi és anyagi eszközök

Jelen Szabályrendelet 18., 19. és 20. §-ai az irányadók.

h) A szolgálat módja

Jelen Szabályrendelet 21., 22. és 23. §-a az irányadók.

Szabályrendelet a Szerbiai Református Keresztyén Egyház SZÁMVITELÉRŐL és VAGYONKEZELÉSÉRŐL

Általános határozatok

1. §. A Jugoszlávai Református Keresztyén Egyház gyülekezetei és az Országos Egyház mindennemű vagyonát az állami törvények és az egyház Alkotmánya keretén belül a Szabályrendelet előírásai szerint önállóan kezeli és azzal szabadon rendelkezik. -

2.§. Az egyházi számvitel keretébe tartoznak:

a/ költségvetések kidolgozása,

b/ számadások elkészítése,

c/ leltári kimutatás az egyházi vagyon állapotáról,

d/ letétek, kölcsönök nyilvántartása,

e/ szerződések kötése - nagyobb kiadást jelentő illetve jövedelmet biztosító ügyekről. -

3. §. A vagyonkezelés keretébe tartoznak:

a gyülekezetek és az Országos Egyház ingó és ingatlan vagyonának, letéteknek és készpénzének nyilvántartása, őrzése és kezelése az érvényes költségvetések keretében e Szabályrendelet előírásai szerint. -

4.§. A számvitel és vagyonkezelés szolgálatának végzését, felügyeletét és ellenőrzését a Hatásköri Szabályrendelet szerinti egyházi igazgatósági szervek gyakorolják, de ott, ahol ez a Számviteli és Vagyonkezelési Szabályrendelet a Hatásköri Szabályrendeletet módosítja a Számviteli és Vagyonkezelési Szabályrendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

5.§. Az utalványozásra jogosítottak és mindazok az egyének és szervek, akikre és amelyekre, úgy a számvitel, mint a vagyonkezelés tekintetében a Szabályrendelet szerinti eljárás kötelező, személy szerint és együttesen felelősek azokért a károkért, amelyeket e Szabályrendelet előírásaival ellenkező eljárásukkal okoztak és a károkat megtéríteni kötelesek. -

I. FEJEZET

Számvitel

Alaprendelkezések

a) Költségvetés

6.§. A gyülekezetek és az Országos Egyház anyagi gazdálkodásának alapja kizárólag a jóváhagyott és érvényes évi rendes költségvetés és, amennyiben szükségessé válik, a rendes költségvetés készítésének előírásai szerint elkészített, pótköltségvetés. -

7.§. A gyülekezetek és az Országos Egyház évi szükségleteiket és fedezeteiket az évi rendes költségvetésben állapítják meg és irányozzák elő. A költségvetésnek tartalmaznia kell a szükségleti és fedezeti tételeket, csoportosítva, egyenként és összesen.

A költségvetésnek részletesnek és reálisnak kell lennie, mert csak az érvényes költségvetés keretein belül lehet

kifizetéseket folyósítani.

A gyülekezetek és az Országos Egyház munkaágainak vezetői el kell készítsék a munkaágak költségvetés-tervezetét, amelyek a költségvetés összeállításánál dokumentációként kell szolgáljanak. -

8.§. A költségvetési, számadási, leltári és egyéb űrlapok, nyomtatványok és könyvek egységes eddigi formáját figyelembe véve, tartalmi felosztását, csoportosítását és elrendezését, a könnyebben végezhető könyvelés s az összesített kimutatás könnyebb elkészítése érdekében az egyházközségek saját számítógépes programjuk szerint is kidolgozhatják és ezek alkalmazása kötelező.

A költségvetés elkészítése

9. §. A költségvetések elkészítői elsősorban azt a célt és munkatervet kell szem előtt tartásuk, amelynek elérése s megvalósítása érdekében a költségvetést összeállítják. Előbb a szükségleteket s azután ezek fedezetét kell megállapítaniuk.

A munkaágak költségvetés-tervezetét a költségvetés elkészítői nem hagyhatják figyelmen kívül.

A gyülekezetek költségvetését a lelkipásztor és a gondnok állítják össze, az Országos Egyházban az elnökség, a közpénztáros, a számvevő s a missziói előadó. -

10.§. gyülekezeti költségvetést a presbitérium tárgyalja le, esetleg módosítja, elfogadja s a közgyűlés elé terjeszti jóváhagyásra.

A költségvetés összeállítóinak ismerniük kell és a presbitériummal ismertetniük kell mindazokat az anyagi eszközöket, amelyek a költségvetési szükségletek fedezésére szolgálhatnak.

A gyülekezetek költségvetését elkészítői és az azt tárgyaló és elfogadó presbitérium két tagja írja alá.

A gyülekezetek közgyűlése a költségvetést módosíthatja. A költségvetésre rá kell vezetni a közgyűlés elfogadó határozatát is.

A gyülekezetek költségvetését a számvevőhöz kell beterjeszteni felülvizsgálás és jóváhagyás végett.

A gyülekezetek jóváhagyott költségvetéseit a számvevő összesíti s elemző véleményezésével a Zsinati Tanács elé terjeszti. A gyülekezetek összesített költségvetésének kimutatása a Zsinati Tanács. Jegyzőkönyvében közzendő. -

11.§. Az Országos Egyház költségvetését a Zsinati Tanács tárgyalja le, esetleg módosítja, elfogadja s terjeszti a Zsinat elé jóváhagyásra. Az Országos Egyház költségvetését - esetleg a szükséges indoklásokkal is - közölni kell a Zsinati Tanács tagjaival az ülés meghívójával egyidejűleg.

Az Országos Egyház költségvetése összeállítóinak ismerniük kell és a Zsinati Tanács tagjaival ismertetniük kell mindazokat az anyagi eszközöket, melyek a költségvetés szükségleteinek fedezésére szolgálhatnak.

Az Országos Egyház költségvetését aláírják előkészítői, s a Zsinati Tanács két tagja.

A Zsinat az elébe terjesztett Országos Egyház költségvetését módosíthatja.

Az Országos Egyház költségvetésére rá kell vezetni a Zsinat elfogadó határozatát. -

12. §. A gyülekezet költségvetési szükségleteinek fedezéséről a presbitérium gondoskodik, éspedig:

a/ felhasználja az előző évi pénztámaradványt,

b/ ingatlanai jövedelmét,

c/ legalább a Zsinati Tanács által megállapított minimális kulcs szerint, a gyülekezet tagjaitól személyi és vagyoni egyházfenntartási járulékot kér és szed be,

d/ a gyülekezet tagjait perselyes és egyéb adakozásra hívja fel s meghatározott célra gyűjtést indít a gyülekezetben,

e/ az egyes gyülekezeti munkaágakat tevékenységük és jövedelmük növelésére serkenti,

f/ saját anyagi erejének kimerülése esetén, segílyt kér az Országos Egyháztól,

g/ közgyűlési határozat alapján a Zsinati Tanács hozzájárulásával, a Zsinati Tanács által is engedélyezett forrásból kölcsönt vesz fel.

Rövid lejáratú kölcsönt, az egyes költségvetési kiadások fedezésére, amíg nem rendelkeznek az előirányzott jövedelmekkel. Hosszúlejáratú kölcsönök visszafizetési részlete a költségvetésbe felveendő. -

13.§. A gyülekezeti költségvetést három eredeti példányban kell elkészíteni.

14.§. Az Országos Egyház költségvetési szükségleteit a Zsinati Tanács állapítja meg és gondoskodik azok fedezéséről, éspedig:

a/ felhasználja az előző évi pénztármaradványt,

b/ ingatlanai jövedelmét,

c/ közegyházi járulékot állapít meg és szed be a gyülekezetektől, azok lélekszáma alapján,

d/ a gyülekezetektől ingatlanai és egyházfenntartási járulékaikból származó jövedelmeiknek, a Zsinat által megállapított százalékat kéri be a közpénztárba,

e/ egyes munkaágait tevékenységük és jövedelmeik növelésére serkenti,

f/ a gyülekezeteket meghatározott célú adakozásra hívja fel,

g/ dönt az adományoknak és segélyeknek a költségvetésbe való beállításáról,

h/ gondoskodik a meghatározott célra kapott adományok és segélyek, a meghatározott célra való felhasználásáról,

i/ dönt a költségvetési év folyamán, meg nem határozott célra kapott adománynak felhasználásáról, pótköltségvetés keretében. -

15.§. Az Országos Egyház költségvetését három eredeti példányban kell elkészíteni. A Zsinati Tanács tárgyalása és elfogadása után az Országos Egyház költségvetését a Tanács Jegyzőkönyvében közölni kell; amennyiben a Zsinat a költségvetést módosítaná, akkor a módosításokkal kell a költségvetést a Zsinat Jegyzőkönyvében közölni. -

b) Számadás

16.§. A költségvetési év leteltével, a pénztárkönyv lezárásával, az elemző könyv (ellenőrző könyv) számláiról készített kivonat a zárszámadás kizárólagos alapja.

A pénztárkönyv végösszegeinek egyezniük kell az elemző könyvek végösszegeivel.

A számadásnak tartalmaznia kell az összes bevételek és kiadások költségvetési előirányzatát, ezeknek az év folyamán megvalósított végösszegét és azt az egyenleget, amely megmutatja, hogy a költségvetést, milyen mértékben sikerült megvalósítani.

A zárszámadásban a leltár értéke is feltüntetendő.

Az évi mérlegben a tartozásokat és követeléseket is ki kell mutatni.

17.§. A gyülekezeti munkaágak pénztárforgalmát, a költségvetési év végén a gyülekezet pénztárkönyvébe be kell vezetni.

18.§. A gyülekezet zárszámadását a gondnok a lelkipásztor segítségével készíti el s terjeszti a presbitérium elé. A presbitérium a letárgyalt és elfogadott zárszámadást a közgyűlés elé terjeszti végleges jóváhagyásra.

A gyülekezet számadását aláírja a betérjesztő gondnok, a tárgyaló presbitérium két tagja s a lelkipásztor. A számadásra rá kell vezetni a közgyűlés elfogadó határozatát s csak ezután lehet és kell a számvevőhöz beküldeni, aki szakszerűen átvizsgálja és jóvá hagyja.

A gyülekezetek jóváhagyott számadásait a számvevő összesíti s elemző véleményezésével a Zsinati Tanács elé terjeszti.

A gyülekezetek összesített zárszámadásának kimutatása a Zsinati Tanács Jegyzőkönyvében közzétendő.

19.§. Az Országos Egyház zárszámadását a számvevő állítja össze, aki a lezárt pénztárkönyvek és az elemző könyvek számláiról készített kivonatok alapján. Tartalmaznia kell az összes bevételek és kiadások költségvetési előirányzatát, ezeknek az év folyamán ténylegesen megvalósított végösszegeit s az egyenleget.

A közpénztáros pénztárnaplója és elemzőkönyvének adataival.

20.§. Az Országos Egyház zárszámadását illetve pénztárforgalmát a közpénztáros pénztárnaplójába bevezeti.

21.§. Az Országos Egyház zárszámadásába a leltár értéke is feltüntetendő és a mérlegben a tartozások és követelések összege is kimutatandó. -

22.§. Az Országos Egyház zárszámadását a közpénztáros terjeszti a Zsinati Tanács illetve a Zsinat elé. Az Országos Egyház zárszámadásáról a számvevő nyújt elemző jelentést a tanácsnak illetve a Zsinatnak.

23. Az Országos Egyház zárszámadása a Zsinati Tanács elfogadó határozata után a Zsinati Tanács Jegyzőkönyvében közzétendő. -

c) Leltár – leltárkönyv

24. §. A gyülekezetek ingó és ingatlan vagyonáról a presbitérium által kiküldött háromtagú bizottság, amelynek egyik tagja a gondnok, évenként leltárt készít. -

25.§. Az Országos Egyház munkáinak kezelésében levő ingó és ingatlan vagyon leltárát, a Zsinati Tanács háromtagú bizottsága, amelynek egyik tagja a munkaág vezetője, készíti el. -

26. §. Ahol eddig nem volt leltárkészítés, ezt a munkát haladéktalanul el kell végezni, a leltározás időpontjában érvényes árakkal.

Az év végén készítendő záró leltárba a meglévő nyitóleltár kiegészítéseként az év folyamán beszerzett vagyontárgyak a beszerzési áron veendőek fel.

27. §. A záró leltárból a gyülekezetekben a presbitérium, az Országos Egyházban a Zsinati Tanács részleges, vagy teljes leírásokat végezhet.

Vagyontárgyak felértékelését csak a Zsinati Tanács engedélyével lehet keresztülvinni.

28. §. A leltározás egységes keresztülvitelére a számvevő ad utasítást, a 8. §. értelmében.

29. §. A leltárt két eredeti példányban kell elkészíteni és a számvevőhöz beküldeni jóváhagyásra.

d) Letétek – kölcsönök

30. §. Mindazok a vagyontételek, amelyekre a gyülekezetek gondnoki pénztára és az Országos Egyház közpénztára átvett, amelyeket meghatározott időpontban visszatéríteni tartozik, letétként kezelendők.

A letétek bankszámlán vagy bankbetéten helyezendők el, együttesen, vagy külön-külön. Visszafizetésük nem lehet zárolt.

A visszafizetésen kívül másra nem használhatók fel. Kamatjövedelmül a tőkéhez csatolandók.

A letétek betétjei felett a kezelési jog az egyházköztség elnökségét illetve a püspököt és a közpénztárost (vagy helyetteseiket) illeti, együttes utalványozással. -

31. §. Az Országos Egyház, a gyülekezetek, vagy egyes tagjai által létesített meghatározott célú letétek a Zsinati Tanács, illetve a presbitérium jegyzőkönyvi határozata alapján kerülnek a vagyonkezelés keretébe. A jegyzőkönyvi határozatot felőleli a meghatározott célú letét nevét, összegét, célját illetve felhasználásáról szóló rendelkezéseket.

Azok, a már meglévő meghatározott célú letétek, amelyeknél ilyen határozat nincs, ismét tárgyalás alá veendőek és a mulasztásokat pótolni kell.

A meghatározott célú letétek készpénzét bankban kell elhelyezni, a kezelő nevére, esetleg a meghatározott célú letét célját is megjelölő járulékkal.

A meghatározott célú letétek betétjei, az ilyen letét természete szerint, esetleg hosszabb időre is lekötethetők.

A betét teljes, vagy részleges felvételéhez, a meghatározott célú letétet kezelő presbitérium illetve Zsinati Tanács engedélyre van szükség. Ez az engedély csak akkor adható meg, ha a kifizetés a meghatározott célú letét szándékával összhangban áll.

Az engedély birtokában, az utalványozás az egyházköztség elnökségét illetve a püspököt s a közpénztárost (illetve helyetteseiket) illetik.

A meghatározott célú letét céljának megváltoztatását csak a Zsinat beleegyező határozata után lehet végrehajtani.

Letétek, meghatározott célú letétek ellenértékei, a zárszámadásba külön tétel alatt szerepelnek.

32. §. A gyülekezetek és az Országos Egyház költségvetésébe "tartalék-alap" címen a saját forrásból eredő jövedelem 5%-a veendő fel. Felhasználásáról a presbitérium illetve a Zsinati Tanács dönt. A költségvetési év végén lezártakor előállott maradvány a jövő költségvetésbe fedezetként vezetendő át.

33. §. A presbitériumok kérelmét, rövid lejáratú kölcsönök felvételére, a Zsinati Tanács tárgyalja. Határozatában már a kérelemben megjelölt fedezet s a kölcsön célja hangsúlyozandó. Hosszú lejáratú kölcsön felvételét rendes vagy rendkívüli közgyűléstől kéri a presbitérium, a közgyűlés pedig a Zsinati Tanácstól. Az Országos Egyház ilyen természetű kérését a Zsinati Tanács terjeszti a Zsinat elé.

34. §. Letétek, meghatározott célú letétek, kölcsönök könyvelésére, utasítást, a számvevő javaslatára a Zsinati Tanács ad ki.

e) Szerződés

§. Minden olyan szerződés megkötése előtt, amely az egyháznak jövedelmet vagy kiadást jelent, előzetes, nyilvános írásbeli vagy szóbeli árverés illetve árlejtés tartandó. Ha az első árlejtés nem vezetett a kívánt eredményre, megismétlendő. Amennyiben a megismételt nyilvános árlejtés sem vezetne eredményre, közvetlen megegyezés alapján köthető meg a szerződés.

36. §. A szerződésben pontosan és részletesen le kell rögzíteni azokat a jogokat és kötelezettségeket, amelyeket a szerződő felek vállaltak s amelyek teljesítéséhez ragaszkodniuk kell.

37. §. A szerződésben vállalt kötelezettségek átlépéséért, köteleességek elmulasztásáért, a megtorlás Szabályrendelet 5. §-a szerint fogatosítandó.

38. §. A szerződések kidolgozására, részletes utasítást, a számvevő előterjesztésére, a Zsinati Tanács.

II. Fejezet

Vagyonkezelés

a) Általános rendelkezések

39. §. A gyülekezetek és az Országos Egyház vagyonkezelése nem más mint az évi érvényes költségvetésnek végrehajtása.

40. §. A gyülekezet ingó és ingatlan vagyona letétjei és készpénze nyilvántartását, őrzését, kezelését a gondnok, vagy pénztáros révén a presbitérium intézi. Az Országos Egyház mindennemű vagyona nyilvántartását, őrzését és kezelését a közpénztáros révén a Zsinati Tanács intézi. Személyes és együttes felelősséggel az érvényes költségvetés keretein belül. A munkaágaknál ez a szolgálat és felelősség vezetőikre hárul

41. §. A gyülekezeti költségvetés végrehajtásánál az ismétlődő, változatlan kifejezéseknél az utalványozás költségvetést elfogadó presbiteri illetve közgyűlési határozattal megtörténik. Ilyen természetű kifizetéseket, a presbitérium letiltása nélkül, folyósítani lehet az esedékesség napján. Az érvényes költségvetés keretein belül változó kifizetéseket az egyházköztség elnöksége utalványozza s egyébként is eljár a Hatásköri Szabályrendelet 7. §-a értelmében. Ha azonban az egyházközségi elnökség egyik tagja, a gondnok kezeli a pénztárt, tehát közvetlen számadásra kötelezett, az utalványozást a lelkipásztor egyedül végzi. A lelkipásztor utalványozása nélkül változó kifizetéseket folyósítani és könyvelni nem szabad.

42. §. Az Országos Egyház érvényes költségvetése végrehajtásánál, az állandóan ismétlődő, változatlan kifizetéseknél az utalványozás a Zsinati Tanács költségvetést elfogadó határozatával megtörténik. Ilyen természetű kifizetéseket a Zsinati Tanács letiltó határozata nélkül, az esedékesség napján folyósítani lehet.

Az érvényes költségvetés keretein belül változó kifizetéseket a püspök utalványozza a Zsinati Tanács határozata alapján. Kézi pénztára tekintetében a püspök számadásra kötelezett, ezért pénztára költségvetésének terhére nem utalványozhat.

43.§. Az Országos Egyház költségvetésének keretébe foglalt Országos Diakónia c. tétel alpontjaiban szereplő "Gyorssegély" és "Gyógykezelési segély" összegét az igénylők szüksége szerint, a püspök állapítja meg és kézi pénztárából folyósítja.

44. §. Az Országos Egyház munkaágai, költségvetésük keretén belül, havonként, vagy negyedévenként kapják a közpénztárból szükségleteik fedezésére szolgáló készpénzt, vezetőik kérésére, a püspök utalványozására.

45.§. A költségvetés egyes tételeinek kifizetésénél, az elsőbbségi sorrendet, a szükségletek fontossága s a rendelkezésre álló készpénz arányában a lelkipásztor és a gondnok, illetve az Országos Egyházban a püspök, vagy elnöktársa állapítja meg.

46.§. Az "Előre nem látott szükségletek" - /c. költségvetési tétel - amely a saját forrásból eredő jövedelemnek legfeljebb 1%-a lehet és csak dologi kiadások fedezésére fordítható / - terhére folyósítható kiadásokat az egyházközség elnöksége

illetve az Országos Egyház elnöksége állapítja meg, a presbitérium illetve a Zsinati Tanács utólagos jóváhagyásával.

47. §. Az esetleg szűkre méretezett költségvetési tételeknél az egyházközség elnökségének illetve a püspöknek és a közpénztárosnak jogában áll, valamely bőre méretezett tétel terhére, ennek 10%-a erejéig kiigazítást végezni a szűkre méretezett tétel javára. Ezt a kiigazítást csak az elemző könyvben (ellenőrző könyvben) kell keresztülvéetni.

48. §. Az év folyamán felmerülő, olyan nagyobb kiadások fedezésére, amelyeket előre nem láthattak, pótköltségvetés készítenő. Ha az érvényes költségvetés a zavartalan pénzkezelést nem tudja biztosítani, és az év folyamán az előző pontban körülírt, nagyobb és gyakori kiigazításokat igényel, új költségvetés készítenő az évi rendes költségvetés elkészítésére vonatkozó rendelkezések betartásával.

b) Vagyonkezelési nyilvántartás

49. §. A gyülekezet vagyonkezelési nyilvántartását és könyvelését a gondnok, vagy a pénztáros végzi, de vezetheti a gyülekezet bármelyik hozzáértő tagja is, akit a presbitérium erre felkér. A gyülekezet munkágainál pénztárosuk vezeti a nyilvántartást s a gondnok ellenőrzése után, pénztárforgalmuk a gondnoki pénztárba bevezetendő.

A gyülekezetek vagyonkezeléséről a következő nyilvántartási könyveket kell vezetni:

- a/ leltárkönyvet,
- b/ pénztárkönyvet,
- c/ költségvetést elemző könyvet (ellenőrző könyvet),
- d/ teherviselési törzslapot (adófülkönyv). -

50. §. Az Országos Egyház önállóan működő munkaágai vezetnek:

- a/ leltárkönyvet (ha szükséges),
- b/ pénztárkönyvet,
- c/ ellenőrző könyvet. -

51. §. Az Országos Egyház vagyonkezelését és nyilvántartását a közpénztáros és számvevő végzi. Ezeket a szolgálatokat nem csupán lelkipásztorok végezhetik, hanem olyan általános megbecsülésnek örvendő református vallású atyafiak is, akik szakemberek s akiket a Zsinati Tanács erre felkér s ezzel szolgálattal megbíz.

Az Országos Egyház közpénztárosa vezet:

- a/ másolatos pénztárnaplót,
- b/ költségvetést elemző könyvet (ellenőrző könyvet),
- c/ követelések és tartozások kimutatását.

Az országos számvevő vezeti az Országos Egyház központi könyvelését.

Vezet:

- a/ központi pénztárkönyvet
- b/ ellenőrző könyvet,
- c/ aktív és passzív folyószámlát,
- d/ elkészíti a gyülekezetek költségvetésének és zárszámadásának összesített kimutatását. -

c) Pénztárforgalom – könyvelés

52. §. A gyülekezetek mindennemű, bárhonnan származó bevétele, alkalmazottai fizetését képező segélyek is bevezetendő a gondnoki pénztárba.

53. §. Az azonnal felhasználható természetbeni adományok készpénzértékét kell beírni. Az egyháztagok egyházfenntartási járulékaikat s az ún. "lukmát" készpénzben kell befizessék közvetlenül a gondnoki pénztárba.

54. §. Az Országos Egyház mindennemű bevételei közvetlenül kell befolyjanak a közpénztárba illetve folyószámlájára.

55. §. Az Országos Egyház közpénztára és a gyülekezetek gondnoki pénztára, készpénzüket pénzügyintézetben helyezik el.

A betétek felett a lelkipásztor és a gondnok (pénztáros), illetve a püspök és a közpénztáros együttes utalványa alapján rendelkeznek. A pénzforgalom zavartalan lebonyolítása végett, a rendelkezésre jogosult személyek helyetteseiről is gondoskodni kell. Helyetteseket a presbitérium illetve a Zsinati Tanács saját tagjai közül választja ki.

56. §. A közpénztár, a munkaágak pénztárai, a gondnoki pénztárak csupán a folyó kiadások fedezésére szolgáló pénzüsszeget tarthatják pénztárjukban. Ezt a pénztári maximumot a Zsinati Tanács illetve a presbitérium állapítja meg.

57. §. Mindennemű bevételről sorszámmal ellátott másolatos nyugtát kell adni. A nyugtáknak tartalmazniuk kell:

- a/ a nyugtát kiadó pénztár megnevezését,
- b/ a befizető nevét
- c/ a befizetés célját,
- d/ a befizetett összeget szóval és számokkal,
- e/ a befizetés idejét,
- f/ a felvevő aláírását.

A nyugtakönyvet a költségvetési év megkezdése előtt meg kell számozni s lapjait sorszámmal ellátni.

A perselypénzt minden összejövetel után a gondnoknak (pénztárosnak) legalább egy presbiter segítségével meg kell számolniuk s együttes aláírásukkal kell bevételezni.

58. §. A gyülekezetek gondnokai, pénztárosai, a munkaágak pénztárosai s a közpénztáros csak az érvényes költségvetést elemző könyvből vagy ellenőrző könyvből meg kell előbb állapítaniuk, hogy az illető kifizetésre van-e költségvetési fedezet.

Mindennemű kifizetést vonatkozó számla, nyugta, továbbá szabályszerűsen kiállított szerződés teljesítésén alapuló nyugta igazol.

A szerződésnek ellentmondó nyugtát sem utalványozni, sem kifizetni nem szabad.

Azokban a gyülekezetekben, amelyekben a gondnok kezeli a pénztárt, a kifizetési nyugtákat a lelkipásztornak is alá kell írnia. (Számviteli és Vagyonkezelési Szabályrendelet 41.§.)

A kifizetéseket igazoló okmányokat a pénztárak kezelői aláírják s ezzel az okmányok jogilag is helyes kiállításáért vállalják a felelősséget és bizonyítják azt a körülményt, hogy a kifizetésre van költségvetési fedezet. -

59. §. A gyülekezetek és munkaágaik, okmányokkal igazolt, mindennemű bevétel kiadásait pénztárkönyvükbe írják be. A munkaágak pénztárforgalmát, a költségvetési év végén a gondnoki pénztárkönyvbe be kell vezetni.

Az Országos Egyház önállóan működő munkaágainak pénztárosai, másolatos pénztárnaplót kötelesek vezetni, amelynek egyik példányát, okmányaival együtt, havonként a közpénztárba küldik, a közpénztáros átvizsgálja s elemző könyvében keresztülvezeti s utána a számvevőhöz küldi könyvelésre.

A közpénztáros másolatos pénztárnaplójának egyik példányát, okmányaival együtt, havonként a számvevőhöz küldi könyvelés végett.

60. §. A pénztárkönyvek és pénztárnaplók lapjait, a költségvetési év kezdete előtt meg kell számozni.

A pénztárkönyvbe az egyes tételeket sorszámmal, keltezéssel, a be- és kifizetéseket tartalmazó okmányok számának megjelölésével és tartalmuk megnevezésével kell bevezetni. A pénztárkönyvbe beírt tételek okmányaira is rá kell vezetni az illető tétel pénztárkönyvi sorszámát és keltezését, valamint az ellenőrző könyv konto- és sorszámát is a beírás után.

61. §. A pénztárkönyveket mindig, az okmányaikat 3 évig kell megőrizni.

62. §. Az ellenőrző könyv, a költségvetést elemző könyv, az évi rendes és az esetleges pótköltségvetés egyes tételeinek, áttekinthető, számlák (kontók) szerint rendezett nyilvántartását tartalmazza.

A könyvelést végző, a pénztárkönyvbe bevezetett adatokat azonnal átkönyveli a költségvetés megfelelő tételének elemzőkönyvi (ellenőrző könyvi) számlájára.

Havi könyvelés után, az egyes számlákon, a költségvetési tételek még rendelkezésre álló összegét - egyenlegét - ki kell vetni.

Az elemző könyvet (ellenőrző könyvet) könyv alakban, vagy kartoték lapokon kell vezetni.

Az év folyamán végzett 10% erejéig engedélyezett tétel átcsoportosítást, valamint a pótköltségvetést is, keresztül kell vezetni az ellenőrző könyvben. -

d) Teherviselési törzslapok

63. §. A gondnok illetve a könyvelő, a gyülekezet tagjainak teherviselési törzslapját is felfekteti és vezeti, könyv alakban, vagy kartotéklapokon. -

64. §. A teherviselési törzslapok az egyes gyülekezeti tagok személyi adatain kívül, nyilvántartják azok vagyoni helyzetét, jövedelmét, teherviselési kulcs szerinti járulékaikat és ezek befizetését. A befizetéseket a pénztárkönyvi beírás után a törzslapra is rá kell vezetni. -

e) Ellenőrzés

65. §. Az egyházközség elnökségének kötelessége a gyülekezet és munkaágainak számvitelét és vagyonkezelését folyamatosan ellenőrizni. Bármikor betekinhetnek a vagyonkezelést nyilvántartó könyvekbe. A vagyonkezelőnek, pénztárosnak, könyvelőnek tanácsokkal, útbaigazításokkal szolgálnak. -

66. §. A presbitérium, legalább negyedévenként, kiküldött bizottságával végzi az ellenőrzést. A bizottság végzett munkájáról a presbitériumnak tesz jelentést. -

67. §. Egyházlátogatáskor az egyházmegye elnöksége a gyülekezetek számvitelét és vagyonkezelését is köteles megvizsgálni.

Az esperesek elkészítik az egyházmegye összesített költségvetését és számadását.

68. §. Az Országos Egyház elnökségének mindenkor joga van az Országos Egyház és munkaágai, valamint a gyülekezetek számvitelét és vagyonkezelését ellenőrizni.

69. §. A számvevők kötelessége a gyülekezetek számvitelét és vagyonkezelését éveként egyszer ellenőrizni. Joga van, belátás szerint, helyszíni ellenőrzést tartani, vagy bekérni a szükséges vagyonkezelési könyveket, okmányaival együtt, ellenőrzés végett.

Elszámolási hibák kiigazítására közvetlenül jár el. Szabálytalanságok megállapítása esetén a Zsinati Tanácsnak tesz jelentést.

70. §. Püspök javaslatára a Zsinati Tanács háromtagú bizottságot küld ki az Országos Egyház vagyonkezelésének ellenőrzésére. Ez a bizottság évente kétszer végzi szolgálatát, amelyről a Zsinati Tanácsnak tesz jelentést. -

71.§. Püspök javaslatára a Zsinat háromtagú bizottságot küld ki az Országos Egyház számvitelének és vagyonkezelésének ellenőrzésére. Ez a bizottság a gyülekezetek összesített költségvetését és zárszámadását is ellenőrzi.

A Zsinati Tanács csak e bizottság ellenőrzése után tárgyalja az Országos Egyház számvitelét és vagyonkezelését s terjeszti a Zsinat elé.

Ez a bizottság szolgálatáról a Zsinatnak tesz jelentést a Zsinati Tanács által.

f) Záró rendelkezések

72. §. Az Országos Egyházban és a gyülekezetekben a költségvetési év a naptári évvel megegyezik.

73. §. A gyülekezetek költségvetéseit, leltárait, zárszámadásait január 31-ig kell elkészíteni s a z OE számvevőjéhez elküldeni ellenőrzés végett. A mulasztás pénzbüntetéssel sújtható. Az Országos Egyház költségvetését és a zárszámadást február 28-ra kell elkészíteni.

74. §. Számvevő a gyülekezetek összesített kimutatását a költségvetésekről és a zárszámadásokról március 31-re készíti el.

75. §. A Zsinati Tanács elfogadó határozata után a gyülekezetek költségvetésének és zárszámadásának összesített kimutatása, valamint az Országos Egyház költségvetése és zárszámadása a Zsinati Tanács Jegyzőkönyvében közzétendő a presbitériumokkal.

76. §. Számvevő előterjesztésére, a Zsinati Tanács fenti időpontokat megváltoztathatja.

77. §. A presbitériumoknak és a Zsinati Tanácsnak kötelessége a gyülekezeti illetve országos egyházi számvitel és vagyonkezelés szolgálatát végző személyek helyetteseiről is gondoskodni, azokban a szolgálatokban is, ahol ezt e Számviteli és Vagyonkezelési Szabályrendelet kifejezetten nem is említi, hogy a szolgálatokban fennakadás ne állhasson elő.

78.§. E Számviteli és Vagyonkezelési Szabályrendelet ellen vétőket a Zsinati Tanács a Törvénykezési Szabályrendelet értelmében eljárás alá helyezi.

79.§. Ez a Számviteli és Vagyonkezelési Szabályrendelet a Zsinati Tanács elfogadó határozatával érvénybe lépett.

SZABÁLYRENDELET

a Szerbiai Református Keresztyén Egyház egyházi épületeinek karbantartásáról, renoválásáról és új egyházi épületek emeléséről

I. FEJEZET

Az egyházi épületek karbantartása

1. § Az egyház tulajdonát képező épületeket és azok tartozékait (kályhák, tűzhelyek, fürdőszobák stb.) az egyházközség eknél a presbitérium, az országos egyháznál a zsinati tanács köteles építeni, beállítani és jól karbantartani.

2. § A lakóházak, ha azok nem viharálló festékekkel vannak bevonva, kívülről évenként kétszer: tavasszal és ősszel bemeszelendők. Ugyanez áll a melléképületekre is.

A falak legalább három évenként a szükséghez képest a meszelés vagy festés előtt rendbe hozandók.

3. § A templom külső falazata 10 évenként gondos renoválás alá bocsátandó és utána viharálló festékekkel kell bevonni.

4. § A lakóházak (lelkészlak, kántorlakás, harangozó-, temetőcsősz házak) belülről 5 évenként újra festendők. A padlók javítását és festését is ekkor kell végezni.

A mellékhelyiségeket (konyha, kamrák, pince stb.) évenként tavasszal és ősszel kell meszeltetni belülről.

5. § A templomok, lakóházak és mellékhelyiségek tetőzetén a cserép-, pala- vagy bádofedőket állandóan figyelni kell és a legkisebb rongálódás esetén azonnal meg kell javítani.

6. § Az egyházi épületeket, ezek udvarait, kertjeit körülvevő, s az egyház tulajdonát képező egyéb kerítéseket is évenként kell javítani, s karbantartásukról gondoskodni.

II. FEJEZET

Az egyházi épületek renoválása és új épületek emelése

7. § Az egyházi épületek: templom, lakóházak, melléképületek, védőfalak általános renoválását szükség szerint, de legalább 10 évenként kell végezni.

Ezen renoválások anyagi fedezéséről a presbitérium gondoskodik.

8. § Renoválások és új építkezések alkalmával az Egyházi Alkotmány ___ §-a, s jelen Szabályrendelet előírásai, valamint az építkezésekről szóló állami előírások és rendelkezések szerint kell eljárni.

Az évi jövedelem 50%-át meghaladó összegű renoválásokat, vagy új építkezéseket, az egyházközség akár a saját erejéből, akár országos egyházi segéllyel történnek, **a zsinat elnökségének be kell jelenteni.**

9. § Amennyiben a presbitérium az anyagi fedezetet az egyházközség költségvetése keretén belül nem tudja biztosítani, s az országos egyházhoz fordul fedezetért, hogy a hiányzó összegből mennyi segílyt és kölcsönt kér, s ezt a kölcsönt mennyi idő alatt és milyen forrásokból fizeti vissza, ez irányú kérvényéhez a következő okmányokat kell csatolnia:

a) az állami építkezési hivatal által jóváhagyott, vagy az által készített eredeti tervet és előmérleti költségvetést eredetiben és magyar fordításban 2 példányban,

- b) 3 évre visszamenően jóváhagyott számadását és pénztárnaplójának az esperes sel láttamozott másolatát,
- c) az egyházközségi közgyűlés által jóváhagyott presbiteri határozatot arról, hogy az előirányzott összegből mennyit biztosít a kérvényező egyházközség,
- d) kimutatást arról, hogy a c) alatti összegből mennyivel rendelkezik már az egyházközség és a hiányzó összeg mikorra áll rendelkezésére.
- 10. §** Zsinati tanács az így felszerelt kérvényeket beérkezésük rendjében tárgyalja és terjeszti a zsinat elé és amennyiben fedezet van rá, foganatosítja.

III. FEJEZET

Felügyelet

11. § Zsinati tanács megbízottja útján felügyeletet gyakorol a renoválás és új építkezés tervére és kivitelezésére a bemutatott és jóváhagyott tervrajz alapján.

Az engedélyezett építkezéseket felülvizsgálja, s evégből az építkezéskor, renováláskor a helyszínre küldi megbízottját, aki az ellenőrzést gyakorolja, s a zsinati tanács nak alkalomról alkalomra jelentést tesz.

Az ellenőrzésre kiküldött megbízott készkiadásait és útiköltségeit az építkező egyházközség téríti meg.

EGYHÁZAK TÁRSÍTÁSA

(Zsinat 1958. 14/g.)

Egyházak társítása alkalmával a társuló egyházközségek a következő alapelvek szem előtt tartásával köthetik meg a társítási szerződésüket:

1. A társegyházak egyenlő jogokkal bírnak.
2. A társegyházak önálló vagyoni jogi alanyisággal bírnak. Egyházfenntartási járulékkulcsukat össze kell egyeztetniük.
3. Közös költségeiket és szükségleteiket lélekszámuk és vagyonuk arányában, külön költségeiket maguk viselik.
4. A lelkészlakás fenntartása közös.
5. A lelképásztori szolgálat tekintetében egyezséget kell kötniük.
6. A társegyházközségekben a lelkész fuvarozásáról természetben kell gondoskodni.
7. A közjárulékot a társegyházak saját pénztárukból fedezik.
8. A zsinati képviselőjüket közösen választják. Egyik évben egyik, másik évben másik egyházközségből.
9. A lelkészválasztásnál egyenlő jogok illetik meg a társegyházakat.

